

DIGITÁLNA OBČIANSKA VÝCHOVA

Príručka
pre školiteľov

DIGITÁLNA OBČIANSKA VÝCHOVA

**Príručka
pre školiteľov**

*Názory vyjadrené v tejto práci sú zodpovednosťou
autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať
oficiálnu politiku Rady Európy.*

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
nesmie byť preložená, reprodukováná ani šírená v
akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom,
elektronickým (CD-ROM, internet a pod.) alebo
mechanickým, vrátane fotokopírovania, nahrávania či
akéhokoľvek systému uchovávania alebo
vyhľadávania informácií, bez predchádzajúceho
písomného súhlasu Riaditeľstva pre komunikáciu
(F-67075 Štrasburg Cedex alebo publishing@coe.int).

Obálka: SPDP, Rada Európy
Foto: iStock
Rozloženie: Jouve, Paríž.

Vydavateľstvo Rady Európy
F-67075 Štrasburg Cedex
<http://book.coe.int>

ISBN 978-92-871-8981-3
© Rada Európy, apríl 2020
Vytlačené v Rade Európy

Obsah

Úvod	5
Používanie Príručky pre školiteľov	5
Prečo je Príručka pre školiteľov potrebná	5
Čo Príručka pre školiteľov obsahuje	6
Ako vznikla Príručka pre školiteľov	6
Časť 1: Školiteľ	7
Čo je to digitálne občianstvo?	7
Čo je to Digitálna Občianska Výchova?	7
Prečo práve Digitálna Občianska Výchova?	8
10 oblastí digitálneho občianstva?	8
Ako sa Digitálna Občianska Výchova vyučuje?	8
Ako by sa malo pristupovať ku Digitálnej Občianskej Výchove na školách?	9
Ako používať príručku <i>Digitálna Občianska Výchova</i> ?	9
Aké ďalšie zdroje by sa vám mohli hodiť?	9
Časť 2: Školiace aktivity	11
Začiatok školenia	11
Kompetencie pre demokratickú kultúru	13
Digitálna Občianska Výchova	15
Predstavenie oblastí digitálneho občianstva	20
Aktivity pre žiakov škôl	34
Spolupráca s rodičmi a opatrovníkmi	40
Rozvoj celoškolského prístupu	42
Časť 3: Nástroje hodnotenia	55
Hodnotenie vašich školení	55
Hodnotenie vplyvu na mladých študentov	55
Hodnotenie vplyvu podujatí, projektov a iniciatív	56
Časť 4: Tabuľka špeciálnych podujatí a aktivít	65
Časť 5: Zdrojové materiály	75
Zdroj 1: Karty Kompetencií pre demokratickú kultúru	76
Zdroj 2: Definície Kariet kompetencií	77
Zdroj 3: „Motýľ“ Kompetencií pre demokratickú kultúru (prázdny)	79
Zdroj 4: Dotazník	80
Zdroj 5: 10 oblastí digitálneho občianstva	81
Zdroj 6: Karty s Digitálnymi oblasťami	82
Zdroj 7: Karty s Témami digitálnych oblastí	83
Zdroj 8: Prípadové štúdie	84
Zdroj 9: Deti so zdravotným postihnutím	85
Zdroj 10: Diagramy o Začlenení-Vylúčení	86
Zdroj 11: Dotazník o Digitálnej stope	87
Zdroj 12: Vyhlásenia Súhlasím/Nesúhlasím	88
Zdroj 13: Šablóna Školskej politiky	89
Zdroj 14: Šablóna Akčného plánu	90
Zdroj 15: „Motýľ“ (vyplnený)	91
Zdroj 16: Index pre Digitálnu Občiansku Výchovu	92
Zdroj 17: Šablóna pre Vzdelávaciu aktivitu	94
Zdroj 18: Mapovanie problémov digitálneho občianstva v škole	95

Úvod

Táto Príručka pre školiteľov je určená pre školiteľov a facilitátorov, ktorí realizujú programy profesijného rozvoja v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy (DCE). Je navrhnutá tak, aby sa dala využívať v rôznych vzdelávacích kontextoch – formálnych aj neformálnych – vrátane počiatočného i ďalšieho vzdelávania učiteľov.

Príručka pre školiteľov spája najnovšie poznatky o podstate digitálneho občianstva s praktickými nápadmi a aktivitami, ktoré sú určené na využitie vo vzdelávacích a školiacich prostrediach.

Jej cieľom je poskytnúť pedagógom zručnosti a vedomosti, ktoré potrebujú na to, aby pomohli mladým ľuďom stať sa efektívnymi digitálnymi občanmi – aktívnymi a zodpovednými členmi spoločnosti, ktorí si vážia rozmanitosť a demokratický spôsob života.

Používanie Príručky pre školiteľov

Príručku pre školiteľov možno využiť s rôznymi cieľovými skupinami, vrátane učiteľov, školiteľov učiteľov, pracovníkov s mládežou, mimovládnych organizácií (NGOs), organizácií občianskej spoločnosti, komunitných skupín a rodičov či opatrovateľov. Možno ju používať rôznymi spôsobmi podľa konkrétneho kontextu a potrieb. Pre niektorých poslúži ako úvod do Digitálnej Občianskej Výchovy, keďže základné pojmy a prístupy vysvetľuje jednoduchým a zrozumiteľným jazykom. Pre iných poskytne praktickú pomoc a podporu pri zavádzaní Digitálnej Občianskej Výchovy medzi mladých ľudí – či už vo formálnom, alebo neformálnom vzdelávacom prostredí. Rovnako môže slúžiť ako nástroj na plánovanie programov alebo študijných kurzov Digitálnej Občianskej Výchovy pre ďalších školiteľov alebo pedagógov. V školách a podobných formálnych vzdelávacích inštitúciách je najlepšie využívať ju v spolupráci s poverencom pre ochranu osobných údajov danej inštitúcie.

Prečo je Príručka pre školiteľov potrebná

V posledných rokoch došlo k radikálnej premene života mladých ľudí v dôsledku vývoja čoraz sofistikovanejších foriem digitálnych technológií. Veľká časť mladých dnes vníma digitálne technológie ako svoj hlavný zdroj poznania o svete, ako prostriedok komunikácie s inými, ako aj nástroj na nadväzovanie a rozvíjanie medziľudských vzťahov. To má zásadné dôsledky nielen pre samotný pojem demokratického občianstva, ale aj pre výchovu k demokratickému občianstvu.

Demokratické občianstvo sa dnes žije a praktizuje nielen vo „fyzickom“ (offline) svete, ale aj vo „virtuálnom“ (online) priestore, ako aj na rozhraní týchto dvoch svetov. Prináša so sebou nové formy práv a zodpovedností, nové chápanie spravodlivosti a spoločného dobra. Zároveň však so sebou nesie aj nové riziká a ohrozenia.

Mladí ľudia si často neuvedomujú, aký dopad môže mať ich online aktivita na ich vlastný život a na životy iných – vrátane otázok ochrany údajov, nenávistných prejavov, profilovania na sociálnych sieťach, falošných správ a propagandy, práv online spotrebiteľov, či príležitostí, ktoré digitálne technológie ponúkajú pre nové formy spoločenského a politického zapojenia a demokratickej participácie.

Hoci potreba Digitálnej Občianskej Výchovy je zrejmá, doteraz sa len málo koordinovaného úsilia venovalo tomu, čo presne tento pojem znamená v praxi. V tejto oblasti citeľne chýbajú metodické materiály a odporúčania pre školiteľov a pedagógov, ako aj veku primerané vzdelávacie zdroje, ktoré by bolo možné priamo využívať s mladými ľuďmi. Práve na vyplnenie tejto medzery a na podporu začínajúcich aj skúsených školiteľov v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy bola vypracovaná táto Príručka pre školiteľov.

Čo obsahuje Príručka pre školiteľov

Príručka pre školiteľov pozostáva z viacerých častí. Prvá časť predstavuje základné zručnosti a vedomosti, ktoré sú potrebné na to, aby ste sa stali efektívnym školiteľom v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy. Vysvetľuje pojmy digitálne občianstvo a Digitálna Občianska Výchova jednoduchým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý je vhodný na prácu s neodborníkmi v danej oblasti, ako aj s mladými účastníkmi. Uvádza 10 „oblastí“ digitálneho občianstva a predstavuje *Príručku Digitálnej Občianskej Výchovy*¹ spolu s ďalšími materiálmi Rady Európy, ktoré sa odporúčajú používať v kombinácii s touto Príručkou pre školiteľov.

Časť 2 je zbierkou krok za krokom navrhnutých vzdelávacích aktivít, ktoré možno použiť počas školení. Obsahuje špeciálne usmernenia k tomu, ako začať školenie, ako pracovať s Referenčným rámcom kompetencií pre demokratickú kultúru (RFCDC),² ako predstaviť pojem Digitálna Občianska Výchova a ako vysvetliť 10 oblastí digitálneho občianstva. Nachádzajú sa tu aj podsekcie venované podpore práci s konkrétnymi cieľovými skupinami – napríklad so žiakmi a rodičmi – ako aj odporúčania, ako môže školiteľ podporiť školy pri rozvoji celkovo zameraného (tzv. „celoškolského“) prístupu k Digitálnej Občianskej Výchove.

Časť 3 sa zameriava na rôzne druhy hodnotenia a ich význam v procese školenia – kedy a ako ich efektívne využívať. Zahŕňa hodnotenie samotných školení a programov, posudzovanie pokroku mladých ľudí vo vzdelávaní, ako aj vyhodnocovanie špeciálnych podujatí a aktivít organizovaných v školách alebo iných vzdelávacích inštitúciách. Ku každej z týchto oblastí sú uvedené praktické príklady.

Časť 4 obsahuje zoznam jednorazových aktivít a podujatí zameraných na Digitálnu Občiansku Výchovu, ako sú súťaže, kampane a tematické dni. Aktivity sú rozdelené podľa typu a doplnené vysvetľujúcimi poznámkami.

Príručka pre školiteľov sa končí súborom kopírovateľných podkladových materiálov, ktoré sa viažu k rôznym vzdelávacím aktivitám uvedeným v časti 2.

Ako vznikla Príručka pre školiteľov

Príručka pre školiteľov bola vypracovaná Expertnou skupinou Rady Európy pre Digitálnu Občiansku Výchovu ako súčasť medzivládneho projektu Digitálna Občianska Výchova, ktorý bol založený v roku 2016 Výborom Rady Európy pre vzdelávaciu politiku a prax.

Cieľom tohto projektu je prispieť k prehodnoteniu úlohy vzdelávania tak, aby všetky deti získali kompetencie, ktoré ako digitálni občania potrebujú na aktívnu a zodpovednú účasť v demokratickej spoločnosti – či už v offline, alebo online prostredí.

Projekt Digitálna Občianska Výchova nadväzuje na dlhoročný program Rady Európy v oblasti výchovy k demokratickému občianstvu a ľudským právam (EDC/HRE)³ a vychádza aj z počiatočných zistení projektu Kompetencie pre demokratickú kultúru (CDC).

1. Príručka Digitálnej Občianskej Výchovy (2019), Vydavateľstvo Rady Európy, Štrasburg, dostupné na www.coe.int/dce.

2. Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru (2018), Vydavateľstvo Rady Európy, Štrasburg, dostupné na www.coe.int/rfcdc.

3. <https://www.coe.int/edc>.

Časť 1: Školiteľ

Aby ste boli efektívnym školiteľom v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy, je potrebné ovládať množstvo špecifických zručností a typov vedomostí a porozumenia, ktoré presahujú vaše existujúce schopnosti ako školiteľa či facilitátora v iných oblastiach.

Keďže budete pravdepodobne pracovať s osobami, ktoré nie sú odborníkmi v tejto téme, je obzvlášť dôležité mať jasné porozumenie podstate a cieľu Digitálnej Občianskej Výchovy, ako aj jej kľúčovým pojmom a prístupom – a vedieť ich vysvetliť jednoduchým a zrozumiteľným jazykom rôznym cieľovým skupinám.

V nasledujúcej časti nájdete definície základných pojmov a úvod do dôležitých konceptov a prístupov v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy.

Čo je to digitálne občianstvo?

Digitálne občianstvo je schopnosť pozitívne sa zapájať do spoločenského diania a aktívne sa na ňom podieľať prostredníctvom využívania digitálnych technológií. Stojí popri starších, nedigitálnych formách demokratického občianstva – ako sú osobné diskusie, dobrovoľnícka činnosť, listy do redakcie, kandidovanie do verejných funkcií či účasť na pochodoch a demonštráciách – a zároveň s nimi vzájomne ovplyvňuje svoj vývoj a podobu.

Digitálne občianstvo sa môže prejaviť v akejkoľvek činnosti spojenej s digitálnym prostredím – či už ide o tvorbu alebo zverejňovanie obsahu, spoločenskú interakciu, vzdelávanie, výskum alebo hranie hier. Každá digitálna činnosť sa stáva občianskou činnosťou vtedy, keď má spoločenský alebo politický zámer, alebo prináša spoločenské či politické dôsledky.

Efektívne digitálne občianstvo si vyžaduje širokú škálu digitálnych kompetencií, ako aj špecifické kompetencie spojené s digitálnym občianstvom – napríklad uvedomovanie si práv spotrebiteľa v online priestore, kritické hodnotenie online informácií a ich zdrojov, alebo znalosť otázok súkromia a bezpečnosti na internete. Zároveň však závisí aj od všeobecných občianskych kompetencií, ako je rešpekt voči iným, empatia a uznávanie demokracie a ľudských práv.

Čo je to Digitálna Občianska Výchova?

Digitálna Občianska Výchova je náuka zameraná na to, aby mladí ľudia rozvíjali kompetencie, ktoré potrebujú na to, aby sa stali efektívnymi digitálnymi občanmi. Zahŕňa učenie sa, ako uplatňovať a brániť svoje vlastné práva a zodpovednosti, ako aj práva a zodpovednosti druhých, ako podporovať a chrániť ľudské práva a ako sa zapájať do demokratických procesov a obhajovať právny štát v digitálnom prostredí.

Digitálna Občianska Výchova nemá za cieľ presvedčať mladých ľudí, aby prijímali konkrétne presvedčenia alebo sa zapájali do určitých politických aktivít v online priestore. Jej cieľom je naopak posilniť ich schopnosť samostatne a zodpovedne sa rozhodovať na základe informácií, ktoré majú k dispozícii, a využiť príležitosti, ktoré nové technológie ponúkajú.

Prečo práve Digitálna Občianska Výchova?

Rozšírené používanie informačných a komunikačných technológií (IKT) mladými ľuďmi otvorilo celkom nový svet občianskych problémov a možností, ktoré v preddigitálnej ére jednoducho neexistovali. Zároveň sa tým stiera hranica medzi občianstvom v online a offline prostredí.

To, že mladí ľudia sú tzv. digitálni „domorodci“, ešte automaticky neznamená, že si skutočne uvedomujú, aký vplyv majú nové technológie na ich život ako občanov či členov spoločnosti. Zároveň narastá rozdiel medzi tými, ktorí prostredníctvom rodiny a priateľov dokážu využívať výhody digitálnych technológií, a tými, ktorí z tohto prostredia vypadávajú alebo sa stávajú obeťami kyberšikany, trollingu, phishingu či radikalizácie.

Kompetencie efektívneho digitálneho občianstva sa nezískavajú automaticky – je potrebné sa im učiť a rozvíjať ich v praxi. Vzdelávanie zohráva kľúčovú úlohu pri tom, ako mladým ľuďom pomôcť tieto kompetencie nadobudnúť – nielen ako ochranu pred rizikami a nástrahami internetu, ale aj ako nástroj na to, aby sa naučili používať digitálne technológie pozitívne, aktívne a v prospech spoločnosti.

10 oblastí digitálneho občianstva

Aby sa mladí ľudia mohli stať efektívnymi digitálnymi občanmi, musia si osvojiť viacero kompetencií v oblasti digitálneho občianstva. Expertná skupina Rady Európy pre Digitálnu Občiansku Výchovu identifikovala desať samostatných oblastí kompetencií digitálneho občianstva. Týchto desať oblastí, nazývaných aj „domény“, vychádza z Referenčného rámca kompetencií pre demokratickú kultúru (RFCDC), ktorý predstavuje základné stavebné prvky vzdelávania pre život v rozmanitej demokratickej spoločnosti. Rovnako ako Kompetencie pre demokratickú kultúru, aj jednotlivé oblasti digitálneho občianstva pozostávajú z kombinácie hodnôt, zručností, postojov a vedomostí vrátane kritického porozumenia. Tieto oblasti sú rozdelené do troch hlavných kategórií:

- Byť online
- Online pohoda
- Online práva

Desať oblastí digitálneho občianstva je teda rozdelených nasledovne:

- Byť online
  - Prístup a začlenenie
  - Učenie sa a kreativita
  - Mediálna a informačná gramotnosť
- Online pohoda
  - Etika a empatia
  - Zdravie a pohoda
  - Digitálna prítomnosť a komunikácia
- Online práva
  - Aktívna účasť
  - Práva a povinnosti
  - Súkromie a bezpečnosť
  - Spotrebiteľská gramotnosť

Stručné opisy kombinácií kompetencií v každej oblasti sú dostupné v informačnom letáku Rady Európy *Digitálna Občianska Výchova: 10 oblastí*. Podrobnejší výklad každej z oblastí sa nachádza v *Príručke Digitálnej Občianskej Výchovy*.

Ako sa Digitálna Občianska Výchova vyučuje?

Príprava na život občana – teda člena spoločnosti – sa začína v rodine, medzi rovesníkmi a v komunite. Rovnako tak má aj výchova k zodpovednému správaniu v online prostredí množstvo možných zdrojov, vrátane neformálneho vzdelávania.

Úlohou škôl je nadviazať na tento základ neformálneho vzdelávania v oblasti digitálneho občianstva, poskytnúť mu štruktúru a viesť mladých ľudí k hlbšiemu porozumeniu a rozvinutejším formám praxe. Zároveň majú školy povinnosť doplniť medzery a opraviť prípadné nedorozumenia, ktoré mohli vzniknúť z predchádzajúcich skúseností mladých ľudí.

V spolupráci s rodičmi môžu školy vytvárať pozitívne smerovanie, ktoré žiakom pomôže stať sa zodpovednejšími a efektívnejšími občanmi a členmi spoločnosti – ako v online, tak aj v offline prostredí. Robia tak tým, že poskytujú priestor na reflexiu a experimentovanie s vlastnou online identitou, ako aj s myšlienkou a praxou demokracie.

Ako by sa malo pristupovať ku Digitálnej Občianskej Výchove na školách?

Keďže kompetencie digitálneho občianstva presahujú rámec technických zručností a vedomostí, čiže zahŕňajú aj hodnoty a postoje, je dôležité, aby si školy uvedomili, že Digitálna Občianska Výchova nie je len jedným z predmetov v učebných osnovách. Znamená zároveň spôsob výučby a kultúru praktizovania: takú, v ktorej majú mladí ľudia pravidelné príležitosti kriticky reflektovať svoje práva a zodpovednosti ako členovia spoločnosti – pod vedením učiteľov, ktorí im slúžia ako vzory demokratického občianstva.

Digitálna Občianska Výchova je preto najefektívnejšia, ak sa uplatňuje na celoškolskej úrovni. Príležitosti na učenie sa o digitálnom občianstve vznikajú rovnako pri bežných vyučovacích predmetoch, ako aj v občianskej náuke či informatike. Vznikajú tiež v širších školských aktivitách, ako sú žiacke parlamenty, školské rady, alebo prostredníctvom spolupráce s rodičmi, či mimovládny a komunitnými organizáciami.

Z tohto dôvodu je potrebné integrovať Digitálnu Občiansku Výchovu do každoročného procesu tvorby školskej politiky a zapájať poverencov pre ochranu osobných údajov do všetkých jej aspektov.

Jedným zo spôsobov, ako vytvoriť tieto príležitosti v školách, kde je formálne učivo už preplnené, je organizovanie špeciálnych alebo jednorazových podujatí a aktivít. Tie môžu byť realizované naprieč učebnými osnovami alebo dočasným prerušením bežného vyučovania na jedno dopoludnie, popoludnie alebo celý deň. Príklady takýchto možností sú uvedené v časti 4 tejto Príručky pre školiteľov.

Ako používať príručku Digitálna Občianska Výchova?

Príručka Digitálnej Občianskej Výchovy bude vašim hlavným zdrojom – jednak na získanie potrebných informácií o Digitálnej Občianskej Výchove, ako aj na navrhovanie a realizáciu vašich školiacich aktivít. Obsahuje podrobné opisy každej z 10 oblastí digitálneho občianstva, spolu s informačnými listami, ktoré uvádzajú kontext a poskytujú príklady z reálneho života.

Výtlačky rôznych ukážok z príručky je možné použiť ako pracovné materiály pre účastníkov školení – na vzbudenie záujmu o tému, ako informačné letáky alebo ako podklady na diskusiu.

Aké ďalšie zdroje by sa vám mohli hodiť?

Okrem Príručky Digitálnej Občianskej Výchovy existuje aj viacero ďalších publikácií Rady Európy, ktoré sa výslovne zameriavajú na Digitálnu Občiansku Výchovu. Patria medzi ne napríklad informačný leták *Digitálna Občianska Výchova (DOV): 10 oblastí*, brožúra *Jednoduché kroky, ako pomôcť vášmu dieťaťu stať sa digitálnym občanom*, ako aj dve ďalšie publikácie zo série o Digitálnej Občianskej Výchove: *Zväzok 1: Prehľad a nové perspektívy* a *Zväzok 2: Konzultačná správa viacerých zainteresovaných strán*.

Aktuálne informácie o dostupných materiáloch a o práci projektu Digitálnej Občianskej Výchovy nájdete na stránke www.coe.int/dce.

Program Rady Európy Výchova k demokratickému občianstvu a ľudským právam vytvoril rozsiahlu zbierku publikácií zameraných na rôzne aspekty vzdelávania pre život v rozmanitej demokratickej kultúre. Tieto materiály vám môžu pomôcť nielen zaradiť Digitálnu Občiansku Výchovu do širšieho vzdelávacieho kontextu, ale aj pri plánovaní a realizácii praktických školiacich aktivít.

Medzi tieto materiály patrí napríklad *Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru*, ako aj príručky o učiteľských kompetenciách, demokratickom riadení škôl, tvorbe vzdelávacích politík a vzorové vyučovacie materiály pre učiteľov.

Ďalšie odporúčania a vyučovacie materiály k výchove k demokracii a ľudským právam sú dostupné aj na stránke: www.living-democracy.com.

4. Dostupné na www.coe.int/dce.

5. Ibid.

6. www.coe.int/rfcdc.

Časť 2: Školiace aktivity

Začiatok školenia

Dospelí nie sú vždy prirodzene otvorení učeniu tak ako deti. Chcú vedieť, čo sa od nich očakáva, že sa naučia, a prečo sa to majú učiť. Preto je dôležité, aby ste si pri prvom stretnutí so skupinou vyhradili trochu času na to, aby ste účastníkom pomohli naladiť sa na proces školenia.

Je preto dobré začať školenie aktivitami na vzájomné zoznámenie alebo skupinovú integráciu. Ak na začiatku školenia umožníte účastníkom, aby sa predstavili, zdieľali svoje názory a zamysleli sa nad tým, čo od školenia očakávajú, pomôže im to sústrediť sa na ďalšiu prácu. Vytvorenie pozitívnej atmosféry už na úvod zároveň znižuje pravdepodobnosť konfliktov alebo náročného či rušivého správania v neskoršom priebehu.

Tu je niekoľko odporúčaní, ako začať prácu so skupinou:

- ▶ pri prvom stretnutí nadviažte pozitívny kontakt tým, že sa najprv predstavíte, a potom dáte účastníkom priestor povedať svoje meno a stručne sa vyjadriť o sebe a o dôvodoch, prečo sa školenia zúčastňujú. Ak pracujete s učiteľmi, požiadajte ich, aby povedali niečo o predmetoch, ktoré vyučujú, o svojich žiakoch a škole;
- ▶ ak sa účastníci navzájom nepoznajú, a máte dostatok času, požiadajte ich, aby sa rozdelili do dvojíc. Dajte im 5 – 6 minút na to, aby sa o sebe čo najviac dozvedeli. Následne dajte každej osobe minútu na to, aby predstavila svojho partnera/partnerku celej skupine;
- ▶ ďalšou vhodnou aktivitou je priniesť niekoľko obrázkov, ktoré možno spojiť s témou digitálneho občianstva alebo s niektorou z jeho oblastí. Rozdajte obrázky účastníkom a požiadajte ich, aby navrhli, aký súvis majú s obsahom školenia. Táto aktivita pomáha skupine začať premýšľať nad samotným pojmom digitálne občianstvo;
- ▶ na začiatku školenia je tiež vhodné dohodnúť sa na jednoduchých pravidlách práce v skupine – napríklad o tom, ako sa striedať v diskusii, dodržiavať časový rámec alebo vypnúť mobilné telefóny. Táto dohoda môže prebehnúť veľmi rýchlo. Ak však školenie trvá dlhšie než jeden deň a budete sa s rovnakou skupinou stretávať opakovane, môže byť mimoriadne prínosné venovať tejto aktivite viac času – napríklad až jednu hodinu – a zorganizovať skupinovú činnosť, v ktorej si účastníci vytvoria vlastné pravidlá. Táto aktivita zároveň pripomína, že Digitálna Občianska Výchova je predovšetkým formou demokratického vzdelávania – a že demokraciu sa najlepšie učíme tak, že ju priamo zažívame v praxi (pozri Aktivitu 1.1).

Aktivita 1.1: Dohoda skupinových pravidiel

Názov	Dohoda o skupinových pravidlách
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom pochopiť význam základných pravidiel v demokratickom vzdelávaní a zamyslieť sa nad tým, ako sa k nim možno spoločne dopracovať na začiatku programu alebo kurzu Digitálnej Občianskej Výchovy.
Popis	Táto aktivita je určená na úvod školenia – po tom, čo sa účastníci navzájom zoznámili a mali príležitosť premyslieť si, čo by chceli z tréningu získať. Ústredná myšlienka, ktorá sa zdieľa s účastníkmi, je, že Digitálna Občianska Výchova je formou demokratického vzdelávania – a demokraciu je najlepšie učiť tak, že ju účastníci priamo zažívajú v praxi. Táto aktivita preto neslúži len na zabezpečenie hladkého priebehu školenia, ale zároveň slúži ako model pedagogického prístupu, ktorý by mal charakterizovať výučbu a učenie v rámci Digitálnej Občianskej Výchovy. Tým, že si sami na vlastnej koži zažijú tento proces, účastníci získajú predstavu o demokratických metódach, ktoré by mali využívať pri práci s mladými ľuďmi.
Výsledky	► Schopnosť vysvetliť význam spoločnej dohody o pravidlách pre demokratické učenie ► Schopnosť facilitovať proces tvorby pravidiel na začiatku seminára, kurzu alebo programu Digitálnej Občianskej Výchovy
Pomôcky	► Farebné lepiace lístky ► Flipchart ► Fixky
Postup	► Začnite tým, že sa účastníkov opýtate niekoľko všeobecných otázok o tom, ako plánujú spolupracovať, napríklad: Aké sú pravidlá? Prečo potrebujeme pravidlá? Ako by sa mali pravidlá určovať? Kto by ich mal určovať? Čo sa stane, ak sa pravidlá porušia? ► Vysvetlite, že urobíte krátke cvičenie, ktoré im pomôže pracovať slobodne a konštruktívne ako skupina. Každý dostane príležitosť povedať, čo potrebuje na to, aby sa v tejto skupine cítil pohodlne a príjemne. ► Požiadajte účastníkov, aby individuálne pracovali 5 minút. Majú si spomenúť na svoje pozitívne a negatívne skúsenosti ako členov rôznych vzdelávacích skupín a zamyslieť sa nad správaním členov tímu, ktoré uľahčuje učenie a pomáha vytvoriť pozitívnu skupinovú atmosféru – a nad tým, ktoré naopak nie. Požiadajte ich, aby napísali príklady pozorovateľného správania, ktoré by u ostatných členov skupiny chceli vidieť, a také, ktoré by vidieť nechceli. Mali by ich napísať vo forme pravidiel, teda „Rob“/„Nerob“. (Účastníci by mali mať na pamäti, že aj oni sami sa budú musieť pravidlami riadiť.) ► Rozdeľte účastníkov náhodne do skupín po piatich. V každej skupine určte koordinátora. Koordinátor bude zodpovedný za organizačné aspekty skupinovej práce, napríklad rozdávanie materiálov, dávanie slova ostatným členom skupiny, kontrolu splnenia požiadaviek a zabezpečenie pohodlného pracovného prostredia. ► Potom dajte skupinám niekoľko minút na to, aby si zvolili: – strážcu času: aby dohliadal na dodržiavanie času a plnenie úloh včas; – zapisovateľa: aby robil poznámky z diskusie; – kritika: aby poukázal na slabé miesta v navrhovaných pravidlách a zabezpečil, že každé pravidlo bude jednoduché, jasné a vyjadrené v pozorovateľnom správaní; – hovorcu: aby hovoril v mene celej skupiny. Ak sú v skupine len 4 členovia, spojte úlohu koordinátora a strážcu času. Ak má skupina 6 členov, pridajte úlohu „povzbudzovača“ – osobu, ktorá bude vyjadrovať uznanie, povzbudzovať a motivovať ostatných. ► Ďalej požiadajte účastníkov, aby sa striedali v prezentovaní a vysvetľovaní svojich pravidiel (ktoré si predtým zapísali) ostatným členom skupiny.

	▶ Každá skupina by potom mala vybrať 5 pravidiel, na ktorých sa členovia najviac zhodli, a overiť, či sú formulované podľa vyššie uvedených kritérií. Skupiny by mali každé pravidlo napísať na samostatný lepiaci lístok (Post-it). ▶ Na vrch flipchartu napíšte „Pravidlá“. Potom požiadajte hovorcu jednej skupiny, aby predstavil jedno z jej pravidiel. Skontrolujte, či je formulované jasne a vzťahuje sa na pozorovateľné správanie. Vyhýbajte sa zovšeobecneniam (napr. „všetci by mali byť milí“), negatívnym vetám (napr. „nebuď drzý“) a abstraktným pojmom (napr. „rešpektujte sa navzájom“). Ak formulácia nespĺňa požiadavky, povzbudte účastníkov, aby premýšľali, ako by mohli pravidlo preformulovať tak, aby popisovalo konkrétne, pozorovateľné správanie – napríklad „rešpektujte sa navzájom“ nie je pozorovateľné správanie, ale môže sa preformulovať ako: „počúvajte sa pozorne“, „kritizujeme nápady, nie ľudí“ alebo „vracajme sa načas po prestávkach“. Keď je pravidlo objasnené, prílepte lepiaci lístok s jeho znením na flipchart. ▶ Požiadajte hovorcov ostatných skupín, aby zistili, či má ich skupina podobné pravidlo. Mali by prílepiť svoje lístky s podobnými pravidlami na flipchart vedľa toho prvého. ▶ Opakujte tento postup tak, že vyzvete hovorcu ďalšej skupiny, aby predstavil svoje pravidlo. ▶ Pokračujte, kým nebudú prediskutované všetky pravidlá zo všetkých skupín. ▶ Keď sú všetky pravidlá na flipcharte, opýtajte sa účastníkov ako celku, či sú ochotní tieto pravidlá prijať a riadiť sa nimi počas celého trvania školenia. Môžete ich vyzvať, aby o tom hlasovali. Vysvetlite, že tieto pravidlá sú len predbežné a môžu sa v priebehu školenia upraviť, ak na tom bude v skupine zhoda.
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli nad aktivitou a podelili sa o svoje názory, vrátane: – hodnoty stanovovania skupinových pravidiel s mladými účastníkmi; – dôvodu, prečo by mali byť pravidlá formulované ako pozorovateľné správanie.

Kompetencie pre demokratickú kultúru

Digitálna Občianska Výchova je jedným z prvkov prípravy mladých ľudí na život v rozmanitej demokratickej spoločnosti. Spolu s inými, nedigitálnymi formami občianskeho vzdelávania má za cieľ vybaviť mladých účastníkov kompetenciami potrebnými na efektívnu účasť v demokratickej kultúre. Z tohto dôvodu Digitálna Občianska Výchova nadväzuje na Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru (RFCDK) a zároveň ho považuje za jeden zo svojich hlavných cieľov. Je preto dôležité, aby ste počas školenia zabezpečili, že vaši účastníci budú oboznámení s týmito kompetenciami a budú chápať, ako súvisia s teóriou aj praxou Digitálnej Občianskej Výchovy. Najmä je potrebné, aby vedeli, že kompetencie, ktoré sa snažia rozvíjať u mladých ľudí v rámci Digitálnej Občianskej Výchovy, vychádzajú z rámca Kompetencií pre demokratickú kultúru (CDC).

Nasledujúca aktivita, ktorú môžete použiť alebo upraviť podľa potreby, slúži ako základný úvod do týchto kompetencií.

Aktivita 2.1: Kompetencie pre demokratickú kultúru (CDC)

Názov	Kompetencie pre demokratickú kultúru
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom porozumieť RFCDC a jeho súvislosti s Digitálnou Občianskou Výchovou
Popis	V tejto aktivite účastníci pracujú v skupinách. Ich úlohou je priradiť demokratické kompetencie k ich definíciám a následne ich zaradiť do jednej zo 4 kategórií: hodnoty, zručnosti, postoje, a vedomosti a porozumenie. Následne porovnajú svoje rozhodnutia s oficiálnym rámcom RFCDC a spoločne sa zamyslia nad tým, ako môže byť tento rámec užitočný vo vzdelávaní pre demokraciu.
Výsledky	► Zoznámenie sa s rámcom Kompetencií pre demokratickú kultúru (CDC) ► Schopnosť vysvetliť rozdiel medzi štyrmi oblasťami kompetencií
Pomôcky	► Súpravy kariet v 2 obálkach: každá obsahuje 20 kariet s názvami kompetencií CDC (Zdroj 1) a 20 kariet s ich definíciami (Zdroj 2) ► Flipchartový papier rozdelený na 4 farebné oblasti: červenú, modrú, zelenú a oranžovú – označené ako „hodnoty“, „zručnosti“, „postoje“ a „vedomosti a porozumenie“ (pozri Zdroj 3) ► Kópie súhrnu RFCDC alebo relevantných výňatkov z dokumentu
Postup	► Požiadajte účastníkov, aby si individuálne napísali vlastnú definíciu slova „kompetencia“. Keď budú pripravení, nech sa spoja do dvojíc, porovnajú svoje definície a spoločne napíšu jednu spoločnú definíciu. ► Následne požiadajte účastníkov, aby vytvorili skupiny po 5–6 členoch a pokúsili sa formulovať spoločnú definíciu pre celú skupinu. ► Keď budú definície hotové, vyzvite jednotlivé skupiny, aby ich predstavili celej skupine a zapíšte ich na flipchart. Zdôraznite hlavné črty definícií, napríklad: schopnosť úspešne konať v rôznych (aj nových) situáciách, a že kompetencie sa skladajú z hodnôt, zručností, postojov, vedomostí a kritického porozumenia. ► Predstavte rámec RFCDC a vysvetlite úlohu týchto kompetencií pri budovaní demokracie v spoločnosti. Vysvetlite dôležitosť ich začlenenia do každodenného života, vrátane škôl a iných vzdelávacích inštitúcií. Môžete pritom použiť výkonný súhrn RFCDC od Rady Európy: https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ccc0c ► Požiadajte účastníkov, aby pracovali v skupinách po približne 5 osobách. Každé skupine dajte sadu kariet s kompetenciami (Zdroj 1) a sadu kariet s definíciami (Zdroj 2). Požiadajte ich, aby priradzovali kompetencie k príslušným definíciám. ► Bez záverečnej diskusie dajte každej skupine jeden hárok flipchartového papiera rozdelený do štyroch oblastí. Použite ako model „motýlí“ diagram (Zdroj 3). ► Požiadajte skupiny, aby umiestnili svoje kompetencie a definície na flipchartový papier do príslušnej oblasti. ► Dajte skupinám výtlačky výkonného súhrnu RFCDC a požiadajte ich, aby porovnali svoje názory s názormi autorov. Povedzte im, že pozície kariet môžu upraviť, ale musia svoje rozhodnutie zdôvodniť. Následne vyzvite každú malú skupinu, aby formulovala spoločné vyjadrenie o tom, čo si myslí o CDC, vrátane: – všeobecných dojmov; – vecí, s ktorými nesúhlasia, a prečo; – toho, čo považujú za najdôležitejšie; – príkladov, ako možno tieto kompetencie rozvíjať v škole – počas vyučovania aj mimo neho. ► Požiadajte hovorcov jednotlivých skupín, aby predstavili pohľad svojej skupiny, a nechajte priestor na otázky a/alebo diskusiu. ► Ukončite diskusiou o význame RFCDC pre Digitálnu Občiansku Výchovu a o tom, ktoré kompetencie považujú účastníci za najrelevantnejšie, pričom môžu uviesť aj praktické príklady.

Záver

- Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli nad touto aktivitou a podelili sa o svoje názory, vrátane:
  - v čom sa tento prístup k demokratickému vzdelávaniu líši od tradičných prístupov, ako sú napríklad klasické hodiny občianskej výchovy;
  - aké dôsledky má rámec CDC pre plánovanie a realizáciu Digitálnej Občianskej Výchovy vo všeobecnosti.

Digitálna Občianska Výchova

Aj keď mnohí z vašich účastníkov sa už pravdepodobne stretli s pojmom digitálna gramotnosť, menej pravdepodobné je, že by boli oboznámení s pojmom digitálne občianstvo. Preto bude dôležité už na začiatku školenia overiť, do akej miery účastníci túto tému poznajú a ako vnímajú podstatu Digitálnej Občianskej Výchovy.

Ak je pre nich táto oblasť nová, mali by ste vyhradiť čas na aktivity, ktoré vysvetlia, čo Digitálna Občianska Výchova je a ako súvisí s inými oblasťami vzdelávania. Medzi kľúčové aspekty, ktoré by sa mali počas tohto času pokryť, patria:

- ako Digitálna Občianska Výchova zapadá do širšieho rámca občianskeho vzdelávania;
- aké by mali byť ciele Digitálnej Občianskej Výchovy;
- prečo je Digitálna Občianska Výchova dôležitá;
- ako Digitálna Občianska Výchova súvisí s mediálnou výchovou.

Aby vaši účastníci mohli efektívne pracovať s mladými ľuďmi, budú sa musieť naučiť a vedieť používať jednoduché definície pojmov digitálne občianstvo a Digitálna Občianska Výchova, ako aj ďalšie základné termíny v tejto oblasti. Príklady týchto definícií nájdete v prvej časti tejto Príručky pre školiteľov, ako aj v Príručke Digitálnej Občianskej Výchovy.

Účastníci zároveň musia dobre rozumieť rámcu Kompetencií pre demokratickú kultúru (CDC) ako základným stavebným prvkom vzdelávania pre demokratické občianstvo a ľudské práva vo všeobecnosti, a pochopiť, ako tieto kompetencie tvoria základ pre 10 „oblastí“ digitálneho občianstva.

Aktivita 3.1: Koncept digitálneho občianstva

Názov	Koncept digitálneho občianstva
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom pochopiť pojem digitálneho občianstva a desať oblastí („domén“) kompetencií digitálneho občianstva
Popis	V tejto aktivite účastníci vyplňajú dotazník pozostávajúci z desiatich častí, ktorý sa týka práv a zodpovedností občanov alebo členov spoločnosti a zamýšľajú sa nad tým, ako sa tieto môžu uplatňovať aj v digitálnom alebo online priestore. Účastníci sú následne oboznámení s pojmom digitálneho občianstva a dostanú jednoduchú definíciu. Dotazník potom slúži ako vstupný nástroj na predstavenie 10 oblastí digitálneho občianstva ako základu Digitálnej Občianskej Výchovy.
Výsledky	▶ Vedieť poskytnúť definíciu digitálneho občianstva ▶ Vedieť vymenovať niektoré práva a zodpovednosti spojené s digitálnym občianstvom ▶ Vedieť vymenovať 10 oblastí (domén) digitálneho občianstva
Pomôcky	▶ Flipchart ▶ Kópie dotazníka (Zdroj 4) ▶ Kópie pracovného listu s prehľadom 10 oblastí digitálneho občianstva (Zdroj 5)
Postup	▶ Rozdajte každému účastníkovi kópiu dotazníka a požiadajte ich, aby ho vyplnili v tichosti. Vysvetlite, že svoje odpovede nemusia zdieľať, ak nebudú chcieť. ▶ Pozvite dobrovoľníkov, aby prečítali niektoré zo svojich odpovedí. (Alternatívne môžete aktivitu viesť digitálne – výsledky budú anonymné a priebeh dynamickejší.) ▶ Opýtajte sa, či niekto vie pomenovať tému, ktorá spája otázky v dotazníku. ▶ Prijmite všetky návrhy. Ak to ešte nikto nepovedal, navrhnite, že všetky tieto otázky sa určitým spôsobom týkajú práv a zodpovedností, ktoré máme ako občania alebo členovia spoločnosti. Uvedte príklad, ako: právo byť vylúčený z pracovného trhu na základe pohlavia alebo zodpovednosť zamestnávateľov nediskriminovať podľa pohlavia (otázka č. 1). ▶ Rozdeľte účastníkov do dvojíc a požiadajte ich, aby si premysleli, aké práva a zodpovednosti súvisia s ostatnými otázkami v dotazníku. ▶ Vyzvite dvojice, aby zdieľali svoje nápady s celou skupinou. Niektoré z týchto nápadov zapíšte na flipchart. ▶ Potom požiadajte účastníkov, aby sa znova pozreli na svoje odpovede v dotazníku a opýtajte sa: – Koľkí z vás napísali odpoveď (alebo viac odpovedí), ktorá sa týka digitálneho/online sveta? – Koľko vašich odpovedí bolo tohto typu? ▶ Vysvetlite, že všetky otázky v dotazníku môžu rovnako dobre súvisieť s digitálnym/online svetom ako s „reálnym“ svetom. Zdôraznite, že ľudia majú práva a zodpovednosti online rovnako ako offline. Predstavte pojem digitálne občianstvo a poskytnite jednoduchú definíciu. ▶ Rozdeľte účastníkov do skupín a požiadajte ich, aby premýšľali nad tým, ako sa jednotlivé otázky z dotazníka môžu prejavovať aj v online prostredí. Mali by uviesť konkrétne príklady. ▶ Skupiny potom spojte a nechajte ich zdieľať svoje nápady a príklady s celou skupinou. ▶ Následne predstavte 10 oblastí digitálneho občianstva, pomocou pracovného listu (Zdroj 5) alebo PowerPointovej prezentácie. Ukážte, ako tieto oblasti súvisia s otázkami z dotazníka a vysvetlite, že boli identifikované Expertnou skupinou Rady Európy pre Digitálnu Občiansku Výchovu ako hlavné oblasti kompetencií v digitálnom občianstve. (Alternatívne môžete požiadať účastníkov, aby si sami vytvorili vlastné „oblasti“ a následne ich porovnali s tými, ktoré vypracovala Rada Európy. Navrhnite, že ak by túto aktivitu robili s mladšími žiakmi, môžu byť vyzvaní, aby si ku každej oblasti vytvorili ikony alebo obrázky, ktoré im pomôžu jednotlivé oblasti odlišiť a zapamätať.)

	► Na záver uveďte niekoľko príkladov toho, čo vnímate ako dobré digitálne občianstvo – napríklad slušná online komunikácia, či zodpovedné využívanie sociálnych sietí.
Záver	► Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli nad touto aktivitou a podelili sa o svoje názory, vrátane: – či sú práva a zodpovednosti spojené s digitálnymi technológiami zásadne odlišné od práv a zodpovedností v offline svete, alebo ide len o ich nové verzie; – do akej miery si mladí ľudia tieto práva a zodpovednosti už uvedomujú.

Aktivita 3.2: 10 oblastí digitálneho občianstva

Názov	10 oblastí digitálneho občianstva
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom oboznámiť sa s 10 oblasťami digitálneho občianstva a s typmi kompetencií, ktoré každá z nich zahŕňa.
Popis	V tejto aktivite účastníci pracujú v malých skupinách na kartovej aktivite, v ktorej priradujú rôzne digitálne témy k oblastiam digitálneho občianstva. Následne sa zamýšľajú nad tým, aké vzdelávacie ciele by boli pre tieto témy vhodné, a to aj v kontexte Digitálnej Občianskej Výchovy ako celku.
Výsledky	▶ Vedieť identifikovať 10 oblastí digitálneho občianstva ▶ Vedieť uviesť príklad kompetencie súvisiacej s každou z 10 oblastí ▶ Vedieť stanoviť konkrétne vzdelávacie ciele pre každú z kompetencií
Pomôcky	▶ Súpravy diskusných kariet: Oblasti (Zdroj 6) ▶ Súpravy diskusných kariet: Témy (Zdroj 7) ▶ Obálky, flipchartový papier, fixky, nálepky
Postup	▶ Predstavte študentom 10 oblastí digitálneho občianstva podľa príručky Digitálna Občianska Výchova. Vysvetlite, že tieto oblasti digitálnych občianskych kompetencií identifikovala Expertná skupina Rady Európy pre Digitálnu Občiansku Výchovu. Uvedte, že každá z nich zahŕňa rôzne kompetencie a že úlohou účastníkov v tejto aktivite bude rozhodnúť, aké kompetencie by podľa nich mala každá z týchto oblastí obsahovať. ▶ Rozdeľte účastníkov do malých skupín. ▶ Dajte každej malej skupine 2 sady diskusných kartičiek v 2 obálkach: 1 sadu s oblasťami a druhú s rôznymi digitálnymi témami (predtým tieto kartičky pripravte podľa Zdroja 6 a Zdroja 7 – každú sadu na inej farbe). ▶ Požiadajte skupiny, aby priradili témy k oblastiam digitálneho občianstva a uviedli dôvody svojho výberu. ▶ Zvolajte malé skupiny do spoločnej diskusie (plenárne zasadnutie), aby predstavili svoju prácu celej skupine. Povzbudte ich, aby diskutovali o bodoch, v ktorých sa nezhodli. ▶ Vráťte účastníkov späť do malých skupín a dajte každej skupine hárok flipchartového papiera. Požiadajte ich, aby vytvorili vzdelávacie ciele Digitálnej Občianskej Výchovy vzťahujúce sa k témam na kartičkách, o ktorých práve diskutovali. Mali by vytvoriť aspoň 1 cieľ na tému. Keď si premyslia príklady, majú na vrch papiera napísať „Deti by sa mali naučiť ...“ a pod to zapísať svoje nápady vo forme plagátu. ▶ Po dokončení by mali skupiny svoje plagáty vyvesiť na stenu alebo rozložiť na podlahu. Účastníci z ostatných skupín by sa mali po miestnosti prejsť a prečítať si ich. Každému účastníkovi dajte malé nálepky, napríklad 3, ktoré môže nalepiť k tým nápadom na plagátoch, ktoré považuje za najzaujímavejšie alebo najdôležitejšie. ▶ Ukončite krátkou diskusiou o relatívnych prínosoch rôznych návrhov na plagátoch a o ďalších vzdelávacích cieľoch, ktoré účastníci považujú za nevyhnutné pre Digitálnu Občiansku Výchovu.
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – či si myslia, že v 10 oblastiach kompetencií niektoré oblasti chýbajú; – či považujú všetky oblasti za rovnako dôležité; – kto by mal byť zodpovedný za to, aby mladí ľudia mali príležitosť tieto kompetencie rozvíjať.

Aktivita 3.3: Hodnoty, zručnosti, postoje, vedomosti a kritické porozumenie

Názov	Hodnoty, zručnosti, postoje, vedomosti a kritické porozumenie
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom pochopiť, ako každá z oblastí digitálneho občianstva kombinuje hodnoty so zručnosťami, postojmi a poznatkami a kritickým porozumením
Popis	V tejto aktivite účastníci podrobne skúmajú jednu z oblastí digitálneho občianstva. Pracujú vo dvojiciach, aby identifikovali druhy hodnôt, zručností, postojov a poznatkov a kritického porozumenia, ktoré tvoria kompetencie pre túto oblasť. Dvojice sa stretnú a podelia o svoje myšlienky a názory na rôzne oblasti. V plenárnej diskusii sa zamyslia nad dôsledkami týchto štyroch „sfér“ pre vyučovanie a učenie sa v Digitálnej Občianskej Výchove.
Výsledky	► Porozumieť, ako každá oblasť digitálneho občianstva zahŕňa rôzne hodnoty, zručnosti, postoje a poznatky a kritické porozumenie ► Oboznámiť sa so škálou hodnôt, zručností, postojov a poznatkov a kritického porozumenia, ktoré pokrývajú viaceré oblasti digitálneho občianstva ► Uvedomiť si niektoré z dôsledkov týchto štyroch „sfér“ pre vyučovanie a učenie sa v Digitálnej Občianskej Výchove všeobecne
Pomôcky	► Kópie prázdneho diagramu „motýľa“ (Zdroj 3) ► Vytlačené jednotlivé oblasti digitálneho občianstva z príručky Digitálnej Občianskej Výchovy
Postup	► Pripomeňte účastníkom RFCDC, na ktorom sú založené oblasti digitálneho občianstva. Ukážte im diagram „motýľa“, ktorý znázorňuje tieto kompetencie. Poukážte na to, že kompetencie spájajú 4 sféry: hodnoty, zručnosti, postoje a vedomosti a kritické porozumenie. Vysvetlite, že to isté platí aj pre 10 oblastí digitálneho občianstva. ► Venovať trochu času vysvetleniu rozdielov medzi hodnotami, zručnosťami, postojmi a poznatkami a kritickým porozumením. Účastníci by si najmä mali uvedomiť rozdielne spôsoby, akými sa tieto sféry kompetencií učia, a to: hodnoty prostredníctvom príkladov a vzorov; zručnosti opakovaným precvičovaním; postoje častým vystavením; a vedomosti a kritické porozumenie výskumom a skúmaním. ► Dajte každému účastníkovi kópiu prázdneho diagramu „motýľa“ a vytlačený text jednej z oblastí digitálneho občianstva z príručky. Rozdeľte tieto materiály náhodne medzi účastníkov a zabezpečte, aby bol rovnaký počet výtlačkov pre každú oblasť digitálneho občianstva. ► Dajte účastníkom čas, aby si individuálne potichu prečítali materiály k svojej pridelenej oblasti digitálneho občianstva. ► Požiadajte účastníkov, aby si našli partnera, ktorý má pridelenú tú istú oblasť digitálneho občianstva. ► Požiadajte dvojice, aby do svojich prázdnych diagramov „motýľa“ zapísali hodnoty, zručnosti, postoje a poznatky a kritické porozumenie, ktoré považujú za vhodné pre svoju oblasť. ► Požiadajte dvojice, aby si našli inú dvojicu, ktorá skúmala inú oblasť, a aby si navzájom predstavili a prediskutovali svoju prácu. ► Podľa časových možností zopakujte s inými dvojicami. ► Rozdajte účastníkom kópie vyplneného diagramu „motýľa“ (Zdroj 15) a zakončite diskusiou o dôsledkoch 4 sfér kompetencií pre metódy výučby a učenia, napríklad: závisí učenie sa zručností od praxe? závisia hodnoty od vzorov a príkladov? Ak áno, čo to znamená pre učiteľa a jeho prax?
Záver	► Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – ako predstaviť 4 sféry kompetencií digitálneho občianstva mladým žiakom; – ako zabezpečiť, aby boli v rámci vzdelávania pokryté všetky 4 sféry; – morálnych aspektov hodnotenia jednotlivcových hodnôt alebo postojov.

Predstavenie oblastí digitálneho občianstva

Jadrom Výchovy Digitálneho Občianstva je 10 oblastí digitálneho občianstva. Sú to oblasti kompetencií, ktoré by sa účastníci školenia mali snažiť rozvíjať u mladých študentov. Preto je dôležité, aby dobre pochopili obsah každej domény a jej praktický význam v živote mladých ľudí. V nasledujúcej časti nájdete 10 školiacich aktivít – jednu pre každú doménu.

Je veľmi nepravdepodobné, že by ste v rámci jedného školiaceho programu alebo kurzu mali čas podrobne pokryť všetky domény. Skôr pôjde o výber tých, o ktorých sa účastníci domnievajú, že ich potrebujú najviac, alebo v ktorých majú slabšie znalosti.

Nech už si zvolíte akékoľvek oblasti, v každej školiacej časti by ste mali zahrnúť dve dôležité veci:

Po prvé, aj keď sa v jednej aktivite môžete podrobne zamerať len na jeden konkrétny aspekt oblasti, je dôležité, aby účastníci dostali príležitosť zoznámiť sa s obsahom celej oblasti. Preto sa odporúča, aby ste na začiatku každej školiacej aktivity urobili krátku všeobecnú prezentáciu danej oblasti. Viac podrobností o jednotlivých oblastiach nájdete v príručke, ktorú môžete účastníkom vytlačiť aj ako pracovný materiál.

Po druhé, na konci každej školiacej aktivity je nevyhnutné zaradiť krátku reflexiu (debriefing), aby si účastníci dokázali preniesť získané poznatky do svojej každodennej praxe s mladými učiacimi sa.

- ▶ Ako sa táto oblasť vzťahuje na život mladých ľudí v porovnaní s dospelými?
- ▶ Čo môžete urobiť, aby si mladí ľudia rozvinuli kompetencie v tejto oblasti?
- ▶ Dá sa táto tréningová aktivita prispôbiť pre mladých študentov? Ak áno, ako?

Táto časť sa uzatvára školiacou aktivitou, ktorej cieľom je preniesť porozumenie 10 oblastiam digitálneho občianstva do konkrétnej situácie vo vlastnej škole účastníkov a v školách podobného typu.

Aktivita 4.1: Prístup a začlenenie

Názov	Digitálna oblasť 1: prístup a začlenenie
Čas	70 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom porozumieť rôznym spôsobom riešenia otázok týkajúcich sa prístupu a začlenenia v súvislosti s digitálnym občianstvom a zamyslieť sa, ako ich môžu sprostredkovať svojim študentom.
Popis	V tejto aktivite sa účastníkom predstavia rôzne modely vzdelávacieho začlenenia a budú vyzvaní, aby sa zamysleli nad tým, ako by sa mohli uplatniť v online prostredí so študentmi. Zoznámia sa so Siedmimi princípmi univerzálneho dizajnu a budú premýšľať, ako ich môžu využiť vo vlastnej praxi Digitálnej Občianskej Výchovy. Budú tiež uvažovať nad tým, ako môžu svoje porozumenie a spôsoby riešenia otázok prístupu a začlenenia v súvislosti s digitálnym občianstvom sprostredkovať svojim študentom.
Výsledky	▶ Vedieť opísať digitálnu oblasť prístupu a začlenenia ▶ Poznať rôzne modely vzdelávacieho začlenenia ▶ Vedieť opísať škálu otázok týkajúcich sa prístupu a začlenenia v digitálnom občianstve ▶ Vedieť uplatniť Sedem princípov univerzálneho dizajnu ▶ Vedieť predstaviť otázky začlenenia a prístupu v tejto oblasti študentom
Pomôcky	▶ Kópie pracovného listu Deti so zdravotným znevýhodnením (Zdroj 9) ▶ Kópie pracovného listu s diagramami o začlenení a vylúčení (Zdroj 10) ▶ Flipchart
Postup	▶ Predstavte účastníkom digitálnu oblasť prístupu a začlenenia. ▶ Rozdeľte účastníkov do siedmich malých skupín. ▶ Dajte každej skupine kópie pracovného listu Deti so zdravotným znevýhodnením a pracovného listu Diagramy začlenenia a vylúčení. Vysvetlite, že štyri modely v prvom pracovnom liste sú prevzaté z dokumentu OSN o inkluzívnom vzdelávaní: https://alana.org.br/wpcontent/uploads/2016/12/A_Summary_of_the_evidence_on_inclusive_education.pdf. ▶ Potom požiadajte skupiny, aby priradili štyri rôzne prístupy z prvého pracovného listu k diagramom v druhom. ▶ Požiadajte jednu zo skupín, aby sa podelila o svoje odpovede z párovacieho cvičenia. Následne prejdite prístupy znova, aby si všetci overili, že rozumejú správnym odpovediam. ▶ Požiadajte skupiny, aby vytvorili príklady, čo môžu jednotlivé prístupy znamenať v kontexte digitálnych technológií pre študentov so zdravotným znevýhodnením. ▶ Požiadajte dobrovoľníkov, aby sa podelili o niektoré zo svojich príkladov s celou skupinou. Rozdeľte flipchart na štyri časti, ktoré budú reprezentovať jednotlivé prístupy, a zapíšte do nich príklady skupín. ▶ Na flipchart napíšte Sedem princípov univerzálneho dizajnu. Každý zo siedmich skupín priradte jeden princíp a vysvetlite, že skupiny majú za úlohu ho preštudovať a stať sa „expertmi“ na pridelený princíp. Dajte všetkým skupinám odkaz na PDF s vysvetlením týchto princípov (http://universaldesign.ie/What-is-Universal-Design/The-7-Principles/7-Principals-.pdf). Dajte im 15–20 minút na zamyslenie sa a diskusiu o tom, čo ich pridelený princíp môže znamenať v praxi pre začlenenie detí so zdravotným znevýhodnením do vzdelávacích procesov, a to v digitálnom aj nedigitálnom prostredí. ▶ Premiešajte účastníkov do nových pracovných skupín s minimálne siedmimi členmi, pričom zabezpečte, aby v každej skupine bol aspoň jeden expert na každý princíp. Potom dajte expertom po 5 minút na vysvetlenie svojho princípu ostatným v skupine. (Ak je expertov na jeden princíp viac, čas si rozdeľia.) ▶ Zvolajte všetkých účastníkov späť do plenárnej diskusie a opýtajte sa ich: – Rozumeli ste všetkým princípom alebo je potrebné niektoré ešte vysvetliť? – Ktoré z týchto princípov považujete za najdôležitejšie z hľadiska Digitálnej Občianskej Výchovy? Prečo?

Záver

- ▶ Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane:
  - ako môžu študenti nadobudnúť väčšie povedomie o problémoch digitálneho prístupu alebo začlenenia, s ktorými sa stretávajú ich spolužiaci;
  - akými spôsobmi môžu študenti pomôcť svojim spolužiakom tieto problémy riešiť.

Aktivita 4.2: Učenie sa a kreativita

Názov	Digitálna oblasť 2: učenie sa a kreativita
Čas	120+ minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom rozpoznať dôležitosť poskytovania príležitostí študentom využívať vlastnú kreativitu na tvorbu jedinečného online obsahu a oboznámiť sa s rôznymi online editačnými nástrojmi, ktoré na tento účel môžu študenti používať.
Popis	V tejto aktivite dostanú účastníci voľnú ruku na vytvorenie online obsahu s využitím rôznych online editačných nástrojov. Téma znie „digitálne občianstvo“. Po vytvorení a prezentovaní svojho obsahu sa zamyslia nad potrebou poskytovať študentom priestor na rozvíjanie vlastnej kreativity a zvážia, aké online nástroje by na tento účel mohli využiť.
Výsledky	▶ Vedieť opísať digitálnu oblasť „učenie sa a kreativita“. ▶ Poznať a vedieť používať rôzne online editačné nástroje. ▶ Uvedomiť si potrebu poskytovať študentom priestor na rozvíjanie vlastnej kreativity v digitálnom svete.
Pomôcky	▶ Odkazy na bezplatné blogové platformy, napr. WordPress, Wix. ▶ Odkazy na bezplatné platformy pre tvorbu podcastov, napr. Spreaker, SoundCloud. ▶ Odkazy na bezplatné platformy pre tvorbu videoblogov, napr. YouTube, Vimeo. ▶ Odkazy na bezplatné vizuálne editory, napr. Padlet, Canva, Prezi.
Postup	▶ Predstavte účastníkom digitálnu oblasť „učenie sa a kreativita“. ▶ Rozdeľte účastníkov do 4 skupín a očísľujte ich. ▶ Povedzte skupinám, že ich úlohou je predstaviť a vysvetliť pojem „digitálne občianstvo“ tak, ako ho chápu, a to vytvorením online obsahu. Každá skupina použije iné médium: – Skupina 1: online blog; – Skupina 2: podcast; – Skupina 3: videoblog; – Skupina 4: grafická prezentácia dostupná online. ▶ Poskytnite každej skupine odkazy na príklady bezplatných online editačných nástrojov, ktoré môžu použiť – pozri sekciu Pomôcky vyššie. Iné pokyny im už nedávajte – zdôraznite, že je to úplne na nich. ▶ Po dokončení práce privedte všetky skupiny späť do plenárnej diskusie a pozvite ich, aby postupne prezentovali svoj obsah celej skupine. ▶ Dajte priestor na niekoľko minút, aby ostatní účastníci mohli klásť otázky, vyjadriť pochvalu alebo poskytnúť konštruktívnu kritiku práce iných skupín. ▶ Spýtajte sa účastníkov, ako sa cítili, keď mali úplne voľnú ruku, a aké výhody a nevýhody v tom vidia.
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – aké príležitosti majú študenti na tvorbu vlastného online obsahu; – rôzne dostupné online editačné nástroje.

Aktivita 4.3: Mediálna a informačná gramotnosť

Názov	Digitálna oblasť 3: mediálna a informačná gramotnosť
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom zamyslieť sa, ako môžu rozvíjať schopnosť študentov identifikovať falošné správy.
Popis	V tejto aktivite sú účastníci oboznámení s problémom identifikácie falošných správ ako jednou z kompetencií v digitálnej oblasti mediálnej a informačnej gramotnosti. Prostredníctvom tvorby a prezentovania kvízu o falošných správach ostatným účastníkom spoznávajú rôzne problémy spojené s rozpoznávaním falošných online správ. Na základe toho odhadujú, aké ťažkosti môžu mať študenti v tejto oblasti, a zamýšľajú sa nad tým, ako by sa tieto prekážky dali prekonať prostredníctvom vzdelávania.
Výsledky	▶ Vedieť podať vysvetlenie digitálnej oblasti mediálnej a informačnej gramotnosti. ▶ Vedieť používať rôzne nástroje na identifikáciu falošných správ a zisťovanie pôvodu obrázkov. ▶ Vedieť vysvetliť niektoré ťažkosti, ktoré môžu mať študenti pri rozpoznávaní falošných správ. ▶ Vedieť zlepšiť schopnosť študentov rozpoznávať falošné správy.
Pomôcky	▶ Odkaz na YouTube video o falošných správach.
Postup	▶ Predstavte digitálnu oblasť mediálna a informačná gramotnosť. Vysvetlite, že v tejto aktivite sa účastníci zamerajú len na jednu zo zručností v tejto oblasti – schopnosť rozpoznať falošné správy. ▶ Pustíte video o falošných správach z YouTube: www.youtube.com/watch?v=X_yj1UMQEac. Trvá asi 10 minút. ▶ Rozdelte účastníkov do malých skupín. ▶ Vysvetlite, že ich úlohou je pripraviť krátky kvíz pre ostatných účastníkov, ktorý bude mať 2 časti. V prvej časti majú predstaviť 3 titulky správ, z ktorých 2 budú pravdivé a 1 falošný. V druhej časti majú predstaviť 3 titulky správ a 3 obrázky, premiešať ich a vytvoriť tak 2 príklady falošných správ a 1 príklad pravej správy. (Ak je čas obmedzený, je možné pripraviť len jednu z týchto častí.) ▶ Každá skupina potom predstaví svoj kvíz ostatným skupinám a overí, či dokážu odhaliť, čo je falošná a čo pravdivá správa. ▶ Následne sa porozprávajte o skúsenosti s odhaľovaním falošných správ: – Bolo ľahké odhaliť falošné správy? – Aký proces ste používali pri rozhodovaní, čo je pravda a čo nie? – Aké nástroje poznáte, ktoré nám pomáhajú odhaliť falošné správy? – Aké nástroje poznáte, ktoré pomáhajú zistiť pôvod obrázka?
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby sa podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – konkrétnych ťažkostí, ktoré môžu mať študenti pri rozpoznávaní falošných správ; – problému nevedomého zdieľania falošných správ.

Aktivita 4.4: Etika a empatia

Názov	Digitálna oblasť 4 – etika a empatia
Čas	45 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom zamyslieť sa nad súčasnými aj budúcimi etickými výzvami, ktorým budú digitálni občania čeliť.
Popis	V tejto aktivite účastníci pracujú v skupinách a zameriavajú sa na súčasné a budúce etické výzvy. Preskúmajú štyri oblasti: umelá inteligencia, big data a súkromie, správy a médiá, demokracia a účasť verejnosti. Zároveň sa zamýšľajú nad úlohou pedagógov pri príprave študentov na zvládnutie týchto výziev.
Výsledky	▶ Vedieť vysvetliť digitálnu oblasť etika a empatia ▶ Zvýšiť povedomie o škále etických výziev, ktorým mladí digitálni občania čelia dnes a budú čeliť v budúcnosti ▶ Vedieť profesionálne reagovať na potreby študentov, ktorí stoja pred týmito výzvami
Pomôcky	▶ Flipchartový papier, fixky
Postup	▶ Účastníkov oboznámte s digitálnou oblasťou etiky a empatie, pričom použite nasledujúci úryvok z Príručky Digitálnej Občianskej Výchovy: „Etika sú morálne princípy, ktoré riadia správanie ľudí a spôsob, akým vykonávajú svoje životné činnosti. Hoci sa etika vo všeobecnosti predpokladá ako založená na tom, čo je v danej spoločnosti alebo skupine považované za morálne dobré alebo zlé, v digitálnom prostredí sa prijateľné správanie často odchyľuje od toho, čo je etické – a niekedy sa dokonca zdá, že neetické správanie je tolerované. Navyše, bezhraničný svet digitálnych technológií nám umožňuje bez námahy prechádzať z jedného sociálneho rámca či komunity do druhej, pričom to, čo sa v jednej považuje za morálne dobré alebo zlé, sa môže dostať do konfliktu s očakávaniami v inej.“ ▶ Vysvetlite, že účastníci budú premýšľať o súčasných aj budúcich etických výzvach, ktorým budú digitálni občania čeliť. ▶ Rozdeľte účastníkov do 4 skupín. ▶ Každé skupine priradte jednu tému: – umelá inteligencia, – big data a súkromie, – správy a médiá, – demokracia a účasť verejnosti. ▶ Každá skupina dostane hárok papiera na flipčart a rozdelí ho na tri stĺpce. Spoločne budú uvažovať nad tromi otázkami a svoje myšlienky zapíšu do príslušných stĺpcov: – Stĺpec 1: etické výzvy, ktoré už dnes vidia, – Stĺpec 2: etické výzvy, ktoré očakávajú v blízkej budúcnosti, – Stĺpec 3: priority, na ktoré by sa mali pedagógovia zamerať v súvislosti s týmito výzvami. ▶ Potom z každej skupiny vyberte dobrovoľníka, ktorý predstaví ich myšlienky všetkým účastníkom. ▶ Na záver vedte diskusiu o prezentovaných výstupoch, vrátane bodov, na ktorých sa účastníci nezhodli. Pokúste sa určiť, kde podľa nich ležia najvážnejšie výzvy a ako by na ne mala reagovať vzdelávacia prax.
Záver	▶ Účastníkov vyzvite, aby sa podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – ako tieto výzvy predstaviť študentom rôzneho veku; – aké etické výzvy sa objavujú v rôznych digitálnych oblastiach.

Aktivita 4.5: Zdravie a pohoda

Názov	Digitálna oblasť 5: zdravie a pohoda
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom zamyslieť sa nad niektorými škodlivými dôsledkami digitálneho sveta a zvážiť, ako možno na tieto riziká upozorniť študentov a ako im pomôcť zvládať ich
Popis	V tejto aktivite účastníci vytvoria rolové hry ako spôsob, ako sa zamyslieť nad pozitívnymi a negatívnymi dôsledkami používania internetu. So zameraním na škodlivé účinky zvážia, ako upozorniť študentov na niektoré z potenciálnych nebezpečenstiev, ktorým čelia, a ako by im mohli pomôcť tieto situácie zvládnuť.
Výsledky	▶ Vedieť podať výklad o digitálnej oblasti zdravie a pohoda ▶ Byť si vedomý rôznych konkrétnych opatrení, ktoré možno prijať na podporu zdravého používania digitálnych technológií
Pomôcky	▶ Rada Európy: opis digitálnej oblasti Digitálnej občianskej výchovy – zdravie a pohoda: www.coe.int/en/web/digital-citizenship-education/health-and-wellbeing ▶ The Telegraph: „A decade of smartphones: We now spend an entire day every week online“: www.telegraph.co.uk/news/2018/08/01/decade-smartphones-nowspend-entire-day-every-week-online ▶ Dotazník digitálnej stopy (Zdroj 11)
Postup	▶ Predstavte účastníkom digitálnu oblasť zdravie a pohoda. ▶ Opýtajte sa ich, čo podľa nich znamená „pohoda online“. Keď vyjadria svoje vlastné názory, poskytnite im na zváženie niektoré existujúce definície, napríklad: – „uvedomovať si problémy a príležitosti, ktoré môžu ovplyvniť oblasť pohody: bojovať proti závislosti od internetu, zachovávať správne ergonomické držanie tela, byť informovaný o rizikách neustáleho používania mobilných zariadení.“ (Rada Európy); – „používanie digitálnych nástrojov na uľahčenie a pomoc ľuďom dosiahnuť svoje ciele a naplno využiť potenciál technológií, namiesto toho, aby nás rozptyľovali alebo prerušovali.“ (Google Digitálny Tréning). ▶ Požiadajte účastníkov, aby si vyplnili individuálny denný harmonogram svojho osobného používania technológií (Zdroj 11). Na tento krok by malo stačiť približne 10 minút. ▶ Následne ich rozdeľte do malých skupín, aby si porovnali svoje výsledky. Požiadajte ich, aby prediskutovali tieto otázky: – Ste prekvapení počtom prípadov, keď kontrolujete svoje mobilné zariadenia, a celkovým časom, ktorý denne trávite pri digitálnych nástrojoch? – Ako hodnotíte svoje vlastné digitálne správanie? – Ako sa pri tom cítite? – Akú pridanú hodnotu prinášajú tieto digitálne technológie do vášho života? – Je niečo, čo by ste chceli na svojom digitálnom správaní zmeniť? ▶ Požiadajte každú skupinu, aby nahlásila najdôležitejšie prvky zo svojich diskusií. Potom im poskytnite niektoré všeobecné údaje o používaní digitálnych technológií: – priemerný čas strávený online týždenne vo Veľkej Británii je 24 hodín (dvojnásobok oproti pred 10 rokmi); – 20 % dospelých uvádza, že na webe trávia 40 hodín týždenne; – priemerný čas strávený na mobilných zariadeniach denne v USA je 6 hodín; – dospelí kontrolujú svoje mobilné zariadenia približne 50-krát denne; – tínedžeri kontrolujú svoje mobilné zariadenia viac ako 80-krát denne. ▶ Ukončíte aktivitu niekoľkými užitočnými tipmi na zvýšenie zdravého používania digitálnych nástrojov s cieľom podporiť pohodu online, napríklad: – väčšia uvedomelosť o dôvodoch používania IKT; – väčšia uvedomelosť o časoch a hodinách strávených online alebo pri digitálnych nástrojoch (existujú aplikácie, ktoré môžu pomôcť, napr. Apple Screen Time, Google Digital Wellbeing, RescueTime);

	– plánovanie času „bez zariadení“, napr. stretnutia, obedy; – nabíjanie telefónu mimo postele (na zlepšenie spánku); – správa upozornení s cieľom prijímať ich menej; – používanie režimu „nerušiť“, keď sa potrebujete sústrediť. ► Opýtajte sa účastníkov, či dokážu prísť s ďalšími tipmi. (Ak je skupina dostatočne malá, môžete zvážiť realizáciu celej aktivity v pléne. Ďalšou možnosťou je rozdeliť aktivitu na dve časti a sústrediť sa len na jednu časť, napríklad venovať viac času buď denným rutinám, alebo rozvoju zdravých návykov.)
Záver	► Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli nad touto aktivitou a podelili sa o svoje názory, vrátane: – škodlivých účinkov internetu na študentov; – ako môže vzdelávanie pomôcť študentom zvládnuť ich.

Aktivita 4.6: Digitálna prítomnosť a komunikácia

Názov	Digitálna oblasť 6: digitálna prítomnosť a komunikácia
Čas	30–45 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom pochopiť pojem digitálnej stopy a zvážiť spôsoby, ako môžu povzbudiť študentov, aby premýšľali o svojej vlastnej digitálnej stope a prevzali nad ňou kontrolu.
Popis	V tejto aktivite účastníci premýšľajú o svojich digitálnych stopách prostredníctvom cvičenia, v ktorom majú vyjadriť súhlas/nesúhlas so sériou tvrdení. Zvážia, ako môžu toto cvičenie použiť so študentmi, aby im pomohli premýšľať o ich digitálnej stope a prevziať nad ňou kontrolu.
Výsledky	▶ Vedieť podať vysvetlenie oblasti digitálna prítomnosť a komunikácia ▶ Vedieť vysvetliť pojem digitálnej stopy ▶ Vedieť identifikovať a prevziať kontrolu nad vlastnou digitálnou stopou ▶ Vedieť pomôcť študentom identifikovať a prevziať kontrolu nad ich digitálnou stopou
Pomôcky	▶ Zoznam tvrdení na súhlas/nesúhlas (Zdroj 12) ▶ Common Sense Education – Digital Footprint & Reputation: www.commonsense.org/education/digital-citizenship/digital-footprint-and-reputation ▶ Príručka Digitálna Občianska Výchova – časť Digitálna prítomnosť a komunikácia
Postup	▶ Predstavte účastníkom digitálnu oblasť digitálna prítomnosť a komunikácia. ▶ Vysvetlite pojem „digitálna stopa“ a to, že už samotná prítomnosť online znamená vytváranie a šírenie obrazu o sebe, ktorý je po zverejnení ťažké kontrolovať. ▶ Odstráňte nábytok nabok a požiadajte účastníkov, aby sa zoradili do jedného radu pozdĺž steny. ▶ Vysvetlite, že budete čítať niekoľko výrokov a vždy, keď s niektorým z nich budú súhlasiť, majú urobiť krok dopredu. ▶ Postavte sa na opačný koniec miestnosti a začnite čítať zoznam otázok (Zdroj 12) jednu po druhej. Zoznam môžete podľa potreby upraviť – vynechať alebo pridať niektoré položky. ▶ Keď sa dostanete na koniec zoznamu, požiadajte účastníkov, aby sa rozhládli a všimli si, kde sa v miestnosti nachádzajú v porovnaní s ostatnými. ▶ Kým budú stáť na svojom mieste, vyzvite ich, aby sa zamysleli nad tým, čo im aktivita ukázala o ich digitálnych stopách: – Ako sa teraz cítite ohľadom svojej digitálnej stopy? – Aké sú podľa vás výhody a nevýhody digitálnej stopy? – Ako môžete svoju digitálnu stopu zmenšiť? ▶ Zhromaždite skupinu na spoločnú diskusiu o možných dôsledkoch existencie digitálnej stopy. Uvedte konkrétne príklady na podporu debaty, napríklad že zdieľanie informácie na Facebooku o tom, že odchádzate na dovolenku, môže zvýšiť riziko vykradnutia domu. Diskutujte o tom, čo znamená mať zodpovednú digitálnu stopu. (Alternatívou k tejto aktivite je použiť online nástroj na prieskum v reálnom čase, ktorý má výhodu v zachovaní anonymity účastníkov.) (Ďalšou variantou je požiadať účastníkov, aby si na Facebooku alebo Instagrame stiahli všetky údaje, ktoré o sebe nájdu, alebo zistili, čo o nich môžu vidieť iní. Prípadne môžu v pároch skúmať digitálne stopy jeden druhého a snažiť sa zistiť čo najviac informácií.)
Záver	▶ Vyzvite účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – aké digitálne stopy pravdepodobne majú mladí študenti; – nakoľko môže byť takáto aktivita užitočná na upozornenie mladých ľudí na ich digitálne stopy; – dôležitosť starostlivosti o vlastnú digitálnu prítomnosť; – vzťah medzi digitálnou prítomnosťou a komunikáciou sprostredkovanou technológiami.

Aktivita 4.7: Aktívna účasť

Názov	Digitálna oblasť 7: aktívna účasť
Čas	50 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom zamyslieť sa nad digitálnymi technológiami ako prostriedkom aktívneho občianstva a zväziť, ako môžu tento aspekt digitálnych technológií predstaviť mladým študentom.
Popis	V tejto aktivite sa účastníci zamyslia nad tým, čo rozumejú pod pojmom online občianska účasť, prostredníctvom diskusie vo dvojiciach. Premýšľajú o výhodách a nevýhodách používania digitálnych technológií ako prostriedku pre účasť na dani v komunite a uvažujú, ako by tieto informácie mohli zdieľať s mladými študentmi primeraným spôsobom podľa veku.
Výsledky	▶ Vedieť podať vysvetlenie digitálnej oblasti aktívna účasť ▶ Vedieť vysvetliť výhody a nevýhody digitálnych technológií ako prostriedku pre aktívne občianstvo ▶ Vedieť ukázať mladým študentom, ako im digitálne technológie môžu pomôcť efektívnejšie sa zapájať do života komunity
Pomôcky	▶ Miro: https://miro.com/ ▶ Padlet: https://padlet.com ▶ Etherpad: http://etherpad.org ▶ Sada kariet s číslami (1, 2, 3 ... atď.) a sada kariet s písmenami (A, B, C ... atď.)
Postup	▶ Predstavte účastníkom digitálnu oblasť aktívna účasť. ▶ Vysvetlite, že v tejto aktivite sa budú zameriavať na používanie online nástrojov na spoluprácu. ▶ Povedzte účastníkom, že cieľom aktivity je zamyslieť sa nad tým, čo rozumejú pod pojmom online občianska účasť a ako môže digitálna technológia tento proces podporiť alebo sťažiť. ▶ Rozdeľte účastníkov do 2 skupín. Poskytnite polovici z nich karty s číslami (1, 2, 3 ... atď.) a druhej polovici karty s písmenami (A, B, C ... atď.). ▶ Požiadajte účastníkov, aby vytvorili dvojice spárovaním kariet s číslami s kartami s písmenami. ▶ Vysvetlite, že im dáte niekoľko otázok na diskusiu. Na ich prediskutovanie budú mať 6 minút. Po uplynutí 6 minút vytvoria inú dvojicu a proces zopakujú, a tak ďalej. ▶ Dvojiciam odovzdajte otázky, o ktorých budú diskutovať. Môžete ich vytlačiť na kartách, zobrazíť na prezentácii alebo napísať na flipchart. Otázky sú: – Čo rozumiete pod pojmom „online občianska účasť“? – Aké nové príležitosti a možnosti ponúka digitálny svet pre občiansku účasť? – Aké sú riziká používania alebo nadmerného spoliehania sa na IKT pri občianskej účasti? – Aké sú najlepšie online nástroje pre občiansku účasť? ▶ Po približne 30 minútach účastníkov opäť spojte do plenárnej diskusie a položte im otázky: – Aké témy sa objavili vo vašich diskusiách? – Ako vám môžu digitálne technológie pomôcť ako občanom zapájať sa do života komunity? – Existujú nejaké nebezpečenstvá spojené s používaním technológií na tento účel? Ak áno, aké? – Aké online nástroje poznáte, ktoré môžu v tomto pomôcť? (Táto aktivita je vhodnejšia pre študentov stredoškolského veku. Aby bola prístupná pre mladších študentov, môžete ju postaviť na konkrétnom príklade, prípadovej štúdii alebo role-play aktivite, teda na niečom hmatateľnom.)
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli a zdieľali svoje názory na aktivitu, vrátane: – kľúčové témy online občianskej účasti pre mladých rôzneho veku; – využitie digitálnych technológií mladými na mládežnícke aktivity.

Aktivita 4.8: Práva a povinnosti

Názov	Digitálna oblasť 8: práva a povinnosti
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom zamyslieť sa nad právami a povinnosťami digitálnych občanov a nad tým, ako ich možno predstaviť študentom.
Popis	V tejto aktivite účastníci pracujú v skupinách a identifikujú práva a zodpovednosti spojené s digitálnym občianstvom. Každá skupina vytvorí online „kódex správania“, v ktorom uvedie najdôležitejšie online práva a zodpovednosti a zaznamená aj prípadné sporné otázky. Následne porovnajú svoje kódexy a snažia sa dosiahnuť konsenzus o tom, čo by mal ideálny kódex obsahovať.
Výsledky	▶ Vedieť podať vysvetlenie digitálnej oblasti „práva a povinnosti“ ▶ Byť si vedomý rôznych práv a povinností spojených s digitálnym občianstvom ▶ Oboznámiť sa s pojmom online „kódex správania“
Pomôcky	▶ Flipchartový papier, fixky
Postup	▶ Stručne oboznámte účastníkov s digitálnou oblasťou práva a povinnosti, pričom vychádzajte z príručky Digitálna Občianska Výchova. ▶ Rozdeľte účastníkov do skupín po 4 alebo 5. ▶ Každé skupine dajte hárok papiera na flip charte rozdelený na 3 stĺpce. Označte ich takto: – Stĺpec 1: Potenciálne sporné otázky; – Stĺpec 2: Mal/a by som mať právo na...; – Stĺpec 3: Mal/a by som mať povinnosť... . ▶ Vysvetlite, že úlohou skupín bude vypracovať „kódex správania“ digitálneho občana. Mali by sa snažiť identifikovať hlavné práva a povinnosti, ktoré súvisia s digitálnym občianstvom, a zapísať ich do príslušných stĺpcov na papieri. Prvý stĺpec má byť vyhradený pre najvýznamnejšie sporné otázky spojené s tým, že sme online občanmi; druhý pre základné online práva, ktoré musíme presadzovať; a tretí pre nevyhnutné povinnosti, ktoré máme voči online komunite teraz aj v budúcnosti. ▶ Skupiny vystavia svoje hotové kódexy správania, aby si ich ostatní mohli prezrieť a kľásť otázky. ▶ Požiadajte účastníkov, aby porovnali svoje nápady s nápadmi detí. ▶ Uzavrte krátkou diskusiou o tom, ako by mohol vyzeráť online kódex správania pre mladších žiakov.
Záver	▶ Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – či sú online práva a povinnosti detí rovnaké ako u dospelých; – ako predstaviť online práva a povinnosti mladším žiakom; – prínosu toho, keď si mladší žiaci vytvoria vlastný online kódex správania.

Aktivita 4.9: Súkromie a bezpečnosť

Názov	Digitálna oblasť 9: súkromie a bezpečnosť
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom zamyslieť sa nad dôsledkami nových vývojev v digitálnych technológiách na osobné súkromie a bezpečnosť.
Popis	Účastníci pracujú v 4 skupinách, kde posudzujú dôsledky pre súkromie a bezpečnosť pri rôznych hypotetických digitálnych technológiách, prezentujú svoje názory a následne diskutujú aj o otázkach súkromia a bezpečnosti vyplývajúcich z už existujúcich technológií.
Výsledky	▶ Vedieť podať prehľad o digitálnej oblasti súkromie a bezpečnosť ▶ Byť si vedomý rôznych otázok súkromia a bezpečnosti spojených s používaním moderných digitálnych technológií
Pomôcky	▶ Kópie 4 prípadových štúdií (Zdroj 8) ▶ Flipchartový papier, fixky
Postup	▶ Stručne predstavte účastníkom digitálnu oblasť súkromie a bezpečnosť pomocou príručky Digitálna Občianska Výchova. ▶ Rozdeľte účastníkov do 4 skupín. ▶ Dajte každej skupine kópie jednej prípadovej štúdie, flipchartový papier a fixky. ▶ Požiadajte skupiny, aby diskutovali o svojej prípadovej štúdii pomocou sprievodných otázok. Potom by mali pripraviť prezentáciu o tom, čo si myslia o fiktívnej technológii opísanej v ich prípadovej štúdii, na základe týchto otázok. ▶ Spojte skupiny opäť do spoločnej diskusie a požiadajte každú skupinu, aby postupne odprezentovala svoju prácu. Nechajte priestor na doplňujúce informácie, otázky a diskusiu. ▶ Uzavrte diskusiu o otázkach súkromia a bezpečnosti, ktoré podľa účastníkov vyplývajú už z existujúcich technológií. (Prípadové štúdie v tejto aktivite je možné použiť aj v spojení s digitálnymi oblasťami 8 a 9. Ak je málo času, je možné tieto 3 oblasti zlúčiť do jednej aktivity.) (Ďalšou obmenou by bolo požiadať skupiny, aby vytvorili vlastné prípadové štúdie, pričom by museli otvoriť otázky súkromia a/alebo bezpečnosti. Môžete napríklad navrhnúť, aby sa prípadové štúdie týkali mladých ľudí, napr. identifikácie radikalizovaných študentov.)
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli nad touto aktivitou a podelili sa o svoje názory, vrátane: – ako by sa táto aktivita mohla prispôsobiť práci s mladšími študentmi; – digitálnych otázok súkromia a bezpečnosti, ktoré majú na mladších študentov obzvlášť veľký dopad; – možného prínosu školského pracovníka pre ochranu údajov k výučbe v triede.

Aktivita 4.10: Spotrebiteľská gramotnosť

Názov	Digitálna oblasť 10: spotrebiteľská gramotnosť
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom porozumieť ekonomickým modelom, na ktorých fungujú rôzne aplikácie a internetové služby.
Popis	V tejto aktivite účastníci pracujú v malých skupinách, aby preskúmali „občianske“ kvality rôznych aplikácií a internetových služieb. Svoje zistenia si navzájom predstavia a spoločne sa zamyslia nad tým, do akej miery internetové spoločnosti podporujú alebo naopak oslabujú kultúru demokracie.
Výsledky	▶ Vedieť vysvetliť digitálnu oblasť spotrebiteľskej gramotnosti ▶ Byť si vedomý ekonomických modelov, na ktorých fungujú rôzne aplikácie a internetové služby
Pomôcky	▶ Prístup na internet
Postup	▶ Stručne predstavte účastníkom digitálnu oblasť spotrebiteľskej gramotnosti podľa príručky Digitálna občianska výchova. Vysvetlite, že táto kompetencia siaha oveľa ďalej než len po jednoduché nakupovanie a predávanie online. ▶ Rozdeľte účastníkov do malých skupín a každej dajte iný ekonomický model na preskúmanie na internete, napríklad: – TikTok (www.tiktok.com) – WhatsApp (www.whatsapp.com) – Spotify (www.spotify.com) – Fortnite (www.epicgames.com/fortnite/it/buy-now/battle-royale) – Google Drive (https://drive.google.com) – Twitch (www.twitch.tv) ▶ Dajte skupinám tieto otázky na usmernenie ich prieskumu: – Čo vaša spoločnosť robí? – Podporujú ju iné spoločnosti? – Prečo je taká úspešná? – Existujú podobné aplikácie alebo služby? – Ako je udržateľná? – Ako by mohla zvýšiť svoj príjem? – Ako by sa mohla eticky zlepšiť? ▶ Vysvetlite, že úlohou skupiny bude predstaviť ekonomický model pridelenej spoločnosti ostatným účastníkom a ohodnotiť ju z hľadiska „občianskej“ hodnoty. ▶ Požiadajte skupiny, aby odprezentovali svoj výskum. ▶ Záverom otvorte krátku diskusiu o tom, do akej miery aplikácie a internetové služby ako tieto podporujú alebo oslabujú kultúru demokratického občianstva.
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli nad aktivitou a podelili sa o svoje názory, vrátane: – ako tieto témy predstaviť mladším študentom; – najdôležitejšie prvky online spotrebiteľskej gramotnosti pre mladých študentov.

Aktivita 4.11: Identifikácia potrieb školy

Názov	Identifikácia potrieb školy
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom identifikovať typické vzdelávacie potreby žiakov v ich type školy alebo vzdelávacej etape a zamyslieť sa nad tým, ako sú oni a ich kolegovia pripravení tieto potreby riešiť.
Popis	V tejto aktivite účastníci pracujú v skupinách s kolegami zo svojej školy alebo z rovnakého typu školy či vzdelávacej etapy, aby určili základný prístup k Digitálnej Občianskej Výchove, ktorý považujú za potrebný v ich kontexte. Vyplnením indexu sa účastníci zamýšľajú a diskutujú o typických vzdelávacích potrebách žiakov vo svojej škole a podobných školách v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy. Identifikujú svoje silné a slabé stránky v súvislosti s potrebou školenia v tejto oblasti a zohľadnia aj potreby svojich kolegov v škole. Následne navrhnu jednoduchú vzdelávaciu aktivitu z oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy, vhodnú pre ich školské prostredie.
Výsledky	▶ Vedieť identifikovať typické vzdelávacie potreby žiakov v ich type školy alebo vzdelávacej etape v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy ▶ Vedieť identifikovať svoje vlastné potreby školenia a potreby kolegov v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy ▶ Vedieť navrhnúť jednoduchú vzdelávaciu aktivitu z oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy vhodnú pre vlastné školské prostredie
Pomôcky	▶ Kópie Indexu pre Digitálnu občiansku výchovu (Zdroj 16) ▶ Kópie šablóny vzdelávacej aktivity (Zdroj 17)
Postup	Pre túto aktivitu by už účastníci mali poznať 10 oblastí Digitálnej Občianskej Výchovy. Pred začiatkom sa uistite, že každý má ich základné pochopenie. ▶ Dajte každému účastníkovi kópiu Indexu pre Digitálnu Občiansku Výchovu (Zdroj 16) a vysvetlite, že je to nástroj určený na to, aby im pomohol premýšľať o tom, aké vzdelávacie potreby budú mať žiaci na ich školách v súvislosti s Digitálnou Občianskou Výchovou. ▶ Požiadajte účastníkov, aby začali vyplňať index individuálne, vo vzťahu k vlastnému školskému prostrediu. ▶ Rozdeľte účastníkov do skupín podľa rovnakého typu školy alebo stupňa vzdelávania, napr. špeciálne vzdelávacie potreby, materská škola, základná škola, stredná škola, odborná škola, gymnázium. ▶ Požiadajte účastníkov, aby sa podelili o to, ako index vyplnili, s ostatnými členmi v skupine, a nechajte im čas na otázky a diskusiu. ▶ Požiadajte skupiny, aby spoločne reflektovali nasledujúce otázky: – V ktorej z oblastí sú podľa vás vzdelávacie potreby vašich žiakov najväčšie? – S ktorou oblasťou sa osobne cítite najistejšie? – V ktorej oblasti potrebujete viac školenia? – Ako by ste zhodnotili kompetentnosť svojich kolegov pri práci s jednotlivými oblasťami? – Aké školenie by im podľa vás najviac pomohlo? ▶ Pozvite skupiny, aby svoje úvahy k týmto otázkam prezentovali širšej skupine na plenárnom stretnutí. Keď všetci odprezentujú, požiadajte skupiny, aby spoločne porovnali pohľady na vzdelávacie potreby žiakov a na vlastné potreby školenia, aby sa vytvoril širší obraz Digitálnej Občianskej Výchovy naprieč typmi a stupňami vzdelávania. ▶ Nakoniec požiadajte účastníkov, aby sa vrátili do svojich skupín a naplánovali jednoduchú aktivitu Digitálnej Občianskej Výchovy, ktorú by vedeli zrealizovať oni alebo ktokoľvek iný na ich škole. Mali by uviesť, ktorú alebo ktoré oblasti pokrýva, a zapísať svoj nápad do šablóny učebnej aktivity (Zdroj 17). (Túto aktivitu možno použiť aj vtedy, ak všetci účastníci pochádzajú z jednej školy. Skupiny potom zostavte náhodne, nie podľa typu školy. Môže to poslúžiť ako užitočný základ na premýšľanie o celoškolskej stratégii.)

Záver

- Pozvite účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane:
  - ako sa vzdelávacie potreby žiakov v Digitálnej Občianskej Výchove líšia podľa veku, typu školy a stupňa vzdelávania;
  - ktoré oblasti odborného školenia v Digitálnej Občianskej Výchove sú v ich škole alebo stupni vzdelávania prioritné.

Aktivity pre žiakov škôl

Ako školiteľ pravdepodobne nebudete priamo poskytovať skúsenosti z Digitálnej Občianskej Výchovy žiakom, no môžete byť požiadaní o podporu učiteľov pri ich realizácii. Z tohto dôvodu je dôležité oboznámiť sa so škálou vzdelávacích aktivít Digitálnej Občianskej Výchovy, ktoré môžu učitelia na škole využívať, a s rôznymi metódami, ktoré môžu použiť.

Najefektívnejší spôsob, ako koučovať učiteľov v práci so žiakmi v triede v rámci Digitálnej Občianskej Výchovy, je poskytnúť im príležitosť osobne si vyskúšať typ vzdelávacích aktivít, ktoré môžu sami použiť. V praxi to znamená „učiť“ učiteľov tie lekcie, ktoré následne oni odovzdajú žiakom. Kľúčovým prvkom tohto procesu je vyhradenie času, aby sa učitelia mohli nad svojou skúsenosťou zamyslieť a poučiť sa z nej. Nevyhnutnou súčasťou je aj starostlivo štruktúrovaná reflexná (Záverová) časť.

Nižšie nájdete tri vzorové lekcie, ktoré môžete použiť alebo prispôbiť na tento účel.

Aktivita 5.1: Byť digitálnym občanom

Názov	Byť digitálnym občanom
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť žiakom pochopiť, čo znamená byť digitálnym občanom, čo zahŕňa Digitálna Občianska Výchova a aké výhody im môže priniesť.
Popis	V tejto aktivite žiaci formou brainstormingu preskúmajú pojem „digitálny občan“ a zamyslia sa nad tým, čo tento pojem znamená. Zoznámia sa s konceptom Digitálnej Občianskej Výchovy a vytvoria meme, ktoré vysvetlí jej prínosy. Svoje mémy následne zdieľajú so zvyškom školskej komunity ako spôsob, ako ju oboznámiť s Digitálnou Občianskou Výchovou ako novým vzdelávacím programom v škole.
Výsledky	▶ Vedieť vysvetliť, čo znamená byť digitálnym občanom ▶ Vedieť opísať, čo pre nich osobne znamená digitálne občianstvo ▶ Vedieť definovať Digitálnu Občiansku Výchovu a jej účel
Pomôcky	▶ Flipchart / tabuľa / biela tabuľa ▶ Dátový projektor ▶ Počítače / mobilné telefóny ▶ Webové stránky na tvorbu meme, napr. https://imgur.com/memegen, http://livememe.com, http://memedad.com ▶ Presúvateľná nástenka
Postup	▶ Povedzte žiakom, že témou, ktorej sa budú venovať, je digitálne občianstvo – kto je digitálny občan, kto sa ním môže stať a ako sa ním stať. Overte, či niekto z nich tento pojem už pozná. ▶ Na vrch tabule / bielej tabule / flipchartu napíšte: „Digitálny občan znamená...“. Potom požiadajte žiakov, aby formou brainstormingu navrhli, čo by digitálny občan mohol robiť, ako by sa mohol správať, aké postoje by mohol mať a pod. Odpovede zapisujte tak, aby ich všetci videli. ▶ Odpovede zhrňte a položte otázky: – Ako sa človek stane takýmto občanom? (Treba urobiť nejaký test?) – Môžete sa stať digitálnym občanom? (Nie ste už jedným z nich?) – Čo vás vedie k presvedčeniu, že už ste digitálnym občanom? ▶ Požiadajte žiakov, aby vám pomohli vytvoriť definíciu Digitálnej Občianskej Výchovy. Vysvetlite, že ide o niečo nové, čo školy len začínajú realizovať. Povedzte, že cieľom je pomôcť ľuďom stať sa lepšími digitálnymi občanmi. Potom definíciu zapíšte na tabuľu alebo flipchart. ▶ Vysvetlite, že ich úlohou bude, v malých skupinách alebo individuálne, vytvoriť meme, ktoré ostatným žiakom v škole vysvetlí Digitálnu Občiansku Výchovu. Môžu použiť školské počítače alebo vlastné mobilné telefóny (ak je to povolené). (Ak nemajú prístup k digitálnym nástrojom, môžu mémy nakresliť.) ▶ Požiadajte ich, aby svoje mémy zdieľali prostredníctvom online nástenky, napr. Padlet, alebo aby ich vytlačili a vystavili v triede. Pozvite žiakov, aby hlasovali, ktoré mémy považujú za najlepšie, a vysvetlili svoju voľbu. ▶ Práce zdieľajte na webovej stránke školy. Ak sa rozhodnete mémy vytlačiť, požiadajte dobrovoľníkov, aby ich umiestnili na presúvateľnú nástenku a tú dali na viditeľné miesto v škole, napr. do jedálne alebo k hlavnému vchodu. (Ak nástenka nie je k dispozícii, nalepte mémy na flipchartový papier a vytvorte z nich jeden alebo viac plagátov.) Variácie: Žiaci môžu namiesto memov natočiť 1-minútové videá na mobilný telefón alebo iné zariadenie a nahráť ich na súkromnú stránku YouTube (môžu potrebovať pomoc so storyboardom). Ďalšou možnosťou je publikovať mémy na webovej alebo sociálnej stránke, napr. pomocou Wix alebo Edublogs.

	► Keď je úloha hotová, overte porozumenie žiakov tak, že prejdete po triede a požiadate každého, aby povedal jednu dôležitú vec, ktorú sa naučil o tom, čo znamená byť digitálnym občanom. ► Zaujímavým pokračovaním môže byť, aby žiaci zistili, aký dojem ich výstava mémov zanechala na ostatných žiakoch aj na dospelých.
Záver	► Pozvite účastníkov, aby zvažili, či by mohli podobnú aktivitu použiť so žiakmi vo svojej škole alebo v iných školách, a ak áno, ako by ju prispôbili svojmu kontextu.

Aktivita 5.2: Analýza správ

Názov	Analýza správ
Čas	60 + 60 minút
Cieľ	Podnietiť zvedavosť študentov o tom, ako sa správy vyberajú a upravujú, a rozvíjať zručnosti a postoje potrebné na kritickú analýzu tvorby a prijímania správ.
Popis	V tejto aktivite si študenti vyberú správy, ktoré ich zaujímajú, s pomocou členov rodiny alebo niekoho doma. V škole potom svoje voľby predstavia skupine. Najpopulárnejšie príbehy prezentujú tí študenti, ktorí ich priniesli, a tieto prezentácie učiteľ počas týždňa upraví. Na nasledujúcej hodine sa ukáže upravená verzia a na jej základe sa vedie kritická diskusia o tom, ako sa správy vyberajú a spracúvajú v offline svete. Študenti spoločne vytvoria súbor kritických otázok, ktoré možno použiť na akýkoľvek spravodajský príbeh.
Výsledky	▶ Vedieť vysvetliť niektoré procesy stojace za tvorbou správ ▶ Vedieť kriticky analyzovať tvorbu a prijímanie správ ▶ Vedieť diskutovať o správach s členmi rodiny alebo inými osobami doma
Pomôcky	▶ Smartphone ▶ Počítač ▶ Tabuľa/ Flipchart ▶ Lepiace lístky (Post-it) alebo malé kartičky ▶ Dataprojektor (alebo ekvivalent) ▶ Da Vinci Resolve (www.blackmagicdesign.com/it/products/davinciresolve) ▶ VSDC (www.videosoftdev.com/)
Postup	▶ Aspoň deň pred hodinou požiadajte študentov, aby si s pomocou člena rodiny alebo niekoho doma vybrali aktuálnu správu, ktorá ich zaujíma (buď tlačenu, alebo digitálnu). Mali by si poznačiť nadpis a hlavné detaily príbehu. ▶ Na hodine požiadajte študentov, aby jasne napísali nadpisy a témy svojich vybraných príbehov na malú kartičku alebo lístok Post-it. Každému študentovi dajte osobitné číslo alebo písmeno, ktoré by si mal tiež jasne zapísať. Potom ich požiadajte, aby svoje kartičky/Post-it lístky prilepili na výstavnú plochu alebo na stenu. ▶ Pozvite študentov, aby sa pozreli na výstavku a pozorne si v tichosti prečítali všetky kartičky/lístky. Potom by si mali vybrať príbeh, ktorý považujú za najzaujímavejší (nie ten vlastný) a zapamätať si, aké mal číslo. ▶ Zistíte, ktoré príbehy študenti vybrali, a vyberte 4 alebo 5 najpopulárnejších. ▶ Pozvite študentov, ktorých príbehy boli vybrané, aby ich podrobnejšie predstavili triede. Pripravte si súbor otázok, ktoré vám pomôžu so študentmi pri tejto činnosti, napríklad: – O čom je váš príbeh? – Čo vás na ňom zaujalo ako prvé? – Kde ste ho našli? – Čo sa v ňom deje? ▶ Počas tejto činnosti by ste mali (vy alebo niekto iný) nahrávať prezentácie, napríklad na smartfón. ▶ Vysvetlite, že počas týždňa budete prezentácie upravovať a výsledky im ukážete, keď sa trieda opäť stretne. ▶ Keď budete mať čas, mali by ste potom prezentácie upraviť. ▶ Na ďalšej hodine ukážte upravené verzie prezentácií. ▶ Použite to ako základ pre diskusiu o tom, ako sú správy vytvárané a prijímané. Oblasti, ktoré treba preskúmať, zahŕňajú, že správy sú vždy: – Vybrané – Aký dojem by mal cudzinec o záujmoch triedy ako celku, keby videl iba nahraté prezentácie? A čo všetky príbehy, ktoré nevidel?

	– Vybrané na určitý účel – Prečo ste si vôbec vybrali svoje príbehy? Vybrali ste ich vy, alebo vaši rodičia? Na akom základe boli tieto príbehy neskôr zúžené na 4 alebo 5? – Upravené – Aký bol rozdiel medzi sledovaním prezentácií naživo a pozretím si upravenej verzie? Čo by si niekto pomyslel, keby videl iba upravené verzie? ▶ Zistite, do akej miery dokážu študenti aplikovať tieto otázky na skutočné spravodajské príbehy, či už tlačené alebo digitálne. ▶ Rozdeľte študentov do malých skupín po 2 alebo 3 a požiadajte ich, aby vygenerovali niekoľko všeobecných otázok, ktoré by sme podľa nich mali klásť pri akejkoľvek správe, ktorú čítame alebo vidíme. ▶ Pozvite študentov, aby sa o svoje nápady podelili medzi sebou. ▶ Nakoniec skontrolujte, čo sa študenti naučili, tým, že sa ich opýtate, čo by povedali, keby sa ich rodičia (alebo ten, kto im pomáhal) spýtali, prečo sa v škole učia o spravodajských príbehoch. (Ak sa naskytne príležitosť, môžete upravené prezentácie ukázať na stretnutí rodičov. Bola by to dobrá príležitosť vysvetliť, čo je Digitálna Občianska Výchova a prečo je dôležitá, ako aj zdôrazniť hodnotu rozhovorov o správach v rodine doma.)
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby zvážili, či by takúto aktivitu mohli využiť so svojimi kolegami vo svojej škole alebo v iných školách, a ak áno, ako by ju prispôbili svojmu kontextu.

Aktivita 5.3: Učenie sa o 10 oblastiach digitálneho občianstva

Názov	Učenie sa o 10 oblastiach digitálneho občianstva
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť žiakom a ich rodinám spoznať 10 oblastí digitálneho občianstva a vzťahovať ich na situácie zo skutočného života.
Popis	V tejto aktivite žiaci dajú svojim rodičom/opatrovateľom alebo staršej osobe doma niekoľko otázok o tom, aký bol život pred internetom. (Čo nevedia, je, že každá z otázok sa vzťahuje k jednej z 10 oblastí digitálneho občianstva.) Odpovede si zapíšu a prinesú do školy. Následne sa v škole rozdelia do skupín a uvažujú nad tým, ako by na tie isté otázky odpovedal niekto z „internetovej generácie“. Potom spoločne reflektujú, v čom sa vzdelávanie internetovej generácie musí líšiť od vzdelávania tých, ktorí vyrástali bez internetu. Premýšľajú o konkrétnych príkladoch súvisiacich s 10 otázkami. Nakoniec je predstavených 10 oblastí a žiaci majú možnosť porovnať kompetencie, ktoré tieto oblasti opisujú, so svojimi vlastnými predstavami o Digitálnej Občianskej Výchove.
Výsledky	▶ Vedieť podať vysvetlenie 10 oblastí digitálneho občianstva ▶ Vedieť uviesť príklady zo skutočného života ku každej z týchto oblastí ▶ Vedieť prepojiť offline skúsenosti s online digitálnym občianstvom
Pomôcky	▶ Kópie dotazníka o offline alebo predinternetovom svete (Zdroj 4) ▶ Flipchartový papier ▶ Fixky ▶ Tabuľa/biela tabuľa/flipchart
Postup	▶ Deň alebo dva pred vyučovaním dajte žiakom kópie otázok pre rodičov/opatrovateľov (Zdroj 4). (Ako alternatívu môžete otázky premeniť na online kvíz, ktorý môžu rodičia/opatrovatelia vyplniť spolu s deťmi.) ▶ Vysvetlite, že ich úlohou je nájsť niekoho v rodine, alebo priateľa rodiny, kto si pamätá život pred internetom a je ochotný odpovedať na niekoľko otázok. Žiaci položia otázky a zapíšu si odpovede. ▶ V škole požiadajte niekoľko dobrovoľníkov, aby prečítali niektoré z odpovedí, ktoré dostali. Doprajte dosť času na to, aby celá trieda získala predstavu o rôznych typoch odpovedí. ▶ Rozdelte žiakov do malých skupín a dajte každej skupine flipchartový papier a fixky. ▶ Pozvite skupiny, aby sa zamysleli nad internetovou generáciou, ku ktorej sami patria. Požiadajte ich, aby sa znovu pozreli na každú z 10 otázok a navrhli odpovede, ktoré by mohol dať mladý človek žijúci v internetovej dobe, napr. niekto sa môže cítiť vylúčený kvôli kyberšikane. Použite otázky ako: – Kedy sa môže niekto cítiť vylúčený online? – Ako môže niekto využiť svoju kreativitu online? ▶ Doprajte skupinám aspoň 20 minút na diskusiu o všetkých otázkach a na zapísanie odpovedí na flipchartový papier. ▶ Pozvite 1 alebo 2 členov z každej skupiny, aby svoje odpovede prezentovali ostatným, pričom ponechajte trochu času aj na otázky alebo objasnenia. ▶ Požiadajte žiakov, aby reflektovali, čo z toho vyplýva pre vzdelávanie ich generácie: – Čo to znamená pre vaše vzdelávanie? Ako sa musí líšiť od vzdelávania generácie, ktorá vyrastala pred internetom? – Uvedte príklady toho, čo by sa podľa vás mali mladí ľudia učiť o internete. ▶ Zapište hlavné témy, ktoré z diskusie vyplynú, na tabuľu/flipchart. ▶ Nakoniec zoznámte žiakov s 10 oblasťami digitálneho občianstva tak, ako sú uvedené v príručke Digitálna Občianska Výchova. Ukážte im, ako súvisia s 10 otázkami, na ktorých pracovali. Pozvite ich, aby porovnali 10 oblastí s vlastnými nápadmi na Digitálnu Občiansku Výchovu.

	(Ako variáciu prvej časti aktivity môžete využiť digitálne nástroje a požiadať žiakov, aby svoje odpovede od rodičov poslali učiteľovi ešte pred hodinou. Učiteľ potom môže pripraviť zoznam všetkých odpovedí a vyznačiť, koľko ľudí uviedlo rovnakú odpoveď – žiaci takvidia celkový obraz.) (V druhej časti aktivity, ak čas dovoľí, môžete použiť model „mysli-páruj-zdieľaj“: najprv dajte žiakom 3–4 minúty na premyslenie odpovedí, potom nech sa spoja do dvojíc a vymenia si myšlienky a nakoniec sa spoja do väčších skupín, aby diskutovali. Takto overené nápady sa žiakom môžu ľahšie prezentovať pred celou triedou.)
Záver	► Pozvite účastníkov, aby zvážili, či by mohli takúto aktivitu využiť so svojimi kolegami vo svojej škole alebo v iných školách a ak áno, ako by ju prispôbili svojmu kontextu.

Spolupráca s rodičmi a opatrovníkmi

Rodičia a opatrovníci sú dôležitými aktérmi v Digitálnej Občianskej Výchove a v úlohe, ktorú v tom zohrávajú školy. Aj keď nie sú profesionálni pedagógovia, majú o túto tému záujem, chcú vedieť, čo obnáša, a ako môžu svojim deťom pomôcť. Tiež budú chcieť vedieť, ako ich deti postupne napredujú.

Je preto dôležité, aby školy informovali rodičov a opatrovníkov o týchto veciach a pokiaľ je to možné, zapojili ich do procesu. Ako školiteľ môžete byť požiadaný, aby ste na túto tému vystúpili pred skupinou rodičov, alebo aby ste podporili školy v tom, aby to urobili sami. Prípadne môžete byť požiadaný pracovať priamo s organizáciami rodičov/opatrovníkov alebo ich zástupcami. Bežným scenárom môže byť vystúpenie na plánovanom rodičovskom/opatrovníckom stretnutí v škole. Ak to nie je možné, môžete navrhnúť, aby sa aspoň jeden alebo viacerí členovia rodičovskej/opatrovníckej skupiny zúčastnili tréningovej aktivity spolu so školským personálom.

Vo všeobecnosti však zvyšovanie povedomia rodičov a opatrovníkov musí byť relatívne „ľahkou formou“. Nemožno od nich očakávať rovnakú mieru záväzku alebo časovej dostupnosti ako od vzdelávacích profesionálov. Rovnako nemožno očakávať ani rovnakú úroveň predchádzajúcich vedomostí. Tréning pre túto skupinu by sa preto mal zamerať na to, aby sa účastníci cítili iste, že:

- rozumejú podstate a účelu Digitálnej Občianskej Výchovy;
- dokážu oceniť jej prínos v škole;
- vedia, ako môžu svojim deťom pomôcť napredovať.

Samozrejme, môže sa stať, že medzi rodičmi či opatrovníkmi sú aj takí, ktorí sami majú odborné znalosti v oblasti digitálnych alebo informačných technológií a sú ochotní a schopní prispieť do Digitálnej Občianskej Výchovy v škole vo väčšej miere – napríklad pomocou so školským hardvérom alebo softvérom, podporou učiteľov na hodinách, členstvom v komisiách pre rozvoj politík a podobne. Tréningové aktivity môžu byť dobrou príležitosťou na identifikovanie a dobrovoľné zapojenie takýchto jednotlivcov.

Nižšie nájdete modelovú aktivitu, ktorú možno použiť alebo prispôbiť na tréning s rodičmi a opatrovníkmi.

Čo je to Digitálna Občianska Výchova?

Názov	Čo je to Digitálna Občianska Výchova?
Čas	100-120 minút
Cieľ	Pomôcť rodičom a opatrovníkom pochopiť, čo je Digitálna Občianska Výchova a aký je jej účel
Popis	V tejto aktivite sú rodičia/opatrovníci požiadaní, aby odpovedali na 10 otázok o živote offline alebo o živote pred internetom (ak si ho pamätajú). Vyplnia ich, netušiac, že každá otázka sa nepriamo vzťahuje na jednu z 10 oblastí digitálneho občianstva. Pri zameraní sa na problémy vo svojich odpovediach sa snažia premýšľať nad príkladmi podobných problémov vo svete online (alebo v dobe internetu) pre svoje vlastné a cudzie deti. Následne tieto odpovede priradujú k 10 oblastiam digitálneho občianstva prostredníctvom skupinového kartového cvičenia. Na základe výsledkov potom školiteľ urobí krátku prezentáciu o 10 oblastiach ako základe Digitálnej Občianskej Výchovy a vedie krátku diskusiu o tom, ako si účastníci myslia, že môžu podporiť vzdelávanie svojich detí v tejto časti školského kurikula.
Výsledky	► Byť schopný vysvetliť, čo je Digitálna Občianska Výchova a aký je jej účel ► Byť schopný hovoriť pozitívne o hodnote Digitálnej Občianskej Výchovy v školách ► Vedieť poukázať na rôzne spôsoby, ako môžu podporiť pokrok svojich detí v Digitálnej Občianskej Výchove
Pomôcky	► Súbor otázok o živote pred internetom/offline (Zdroj 4) ► Súbory diskusných kartičiek o 10 oblastiach digitálneho občianstva (Zdroj 5) ► Flipchart/tabuľa/biela tabuľa
Postup	► Začnite stretnutie overením, čo už účastníci o Digitálnej Občianskej Výchove vedia. Zdôraznite prvok „občianstvo“, aby sa odlišila od iných foriem digitálnej a informačnej technológie. Jedným zo spôsobov je rozlíšiť vzdelávanie zamerané na pomoc mladým učiacim sa v ich budúcom osobnom alebo pracovnom živote a vzdelávanie, ktoré sa snaží pomôcť im stať sa lepšími a zodpovednejšími občanmi. Pamätajte, že je pravdepodobné, že budete mať účastníkov, pre ktorých bude táto téma nová – preto sa snažte vyhnúť technickému jazyku alebo žargónu a vysvetľujte veci bežnými, každodennými slovami, pričom priebežne kontrolujte porozumenie. ► Dajte každému účastníkovi kópiu 10 otázok o živote offline alebo pred internetom (ak si ho pamätajú) a požiadajte ich, aby svoje odpovede vyplnili potichu a samostatne. ► Rozdeľte účastníkov do malých skupín a dajte im približne 5 minút na to, aby sa v skupine podelili o niektoré svoje odpovede. ► Vysvetlite, že všetky problémy, o ktorých premýšľali vo svete offline (alebo pred internetom), teraz existujú aj v online (internetovom) svete, hoci niekedy v inej podobe. ► Požiadajte skupiny, aby sa pokúsili nájsť príklady, ako by sa mnohé z 10 offline položiek z ich dotazníka mohli stať problémom online (alebo v internetovej dobe) pre ich deti a/alebo iných mladých ľudí. Mali by si ich zapísať. Je veľmi pravdepodobné, že účastníci nájdu viac problémov než pozitívnych príležitostí v tomto cvičení. Preto možno budete musieť vyvážiť diskusiu zdôraznením prínosov digitálnych technológií popri problémoch. ► Pozvite dobrovoľníka z každej skupiny, aby sa podelil o niektoré príklady so všetkými účastníkmi. Snažte sa získať zaujímavé návrhy pre každú tému. ► Dajte každej skupine súbor diskusných kartičiek (pomiešaných). Vysvetlite, že kartičky predstavujú 10 rôznych oblastí Digitálnej Občianskej Výchovy. Požiadajte skupiny, aby sa pokúsili priradiť kartičky k číslam otázok z dotazníka. Aby ste aktivitu uľahčili, môžete pripraviť obrázky alebo ilustrácie k 10 oblastiam – alebo požiadať deti/mladých ľudí, aby nejaké navrhli pre použitie s rodičmi. ► Prejdite po skupinách, skontrolujte jednotlivé problémy a uistite sa, či ich priradili k správnym oblastiam digitálneho občianstva. ► Znovu spojte skupiny na plenárnu časť a pripravte krátku prezentáciu o 10 oblastiach digitálneho občianstva. Vysvetlite, čo jednotlivé oblasti znamenajú a čo sa o nich študenti pravdepodobne učia v škole. Môžete vytlačiť niektoré časti z príručky Digitálnej Občianskej Výchovy o oblastiach a dať ich účastníkom na záver stretnutia.

	► Nakoniec uskutočnite diskusiu s účastníkmi o tom, ako by mohli najlepšie podporiť svoje deti v niektorých oblastiach. Môžete tiež zverejniť výsledky diskusie na webovej stránke školy. (Ak je čas obmedzený, napríklad na pol hodiny, môžete urobiť len dotazníkovú aktivitu a ukončiť ju 5-minútovou prezentáciou o oblastiach a o tom, čo znamenajú pre učenie detí.)
Záver	► Ak pracujete priamo s rodičmi a opatrovníkmi, požiadajte ich, aby zhrnuli, čo sa o Digitálnej Občianskej Výchove z tejto aktivity naučili. Jedným zo spôsobov môže byť úvaha nad tým, ako by to vysvetlili v rodičovskom/opatrovníckom newsletteri alebo na stránke školy. ► Ak podporujete učiteľov v ich práci s rodičmi a opatrovníkmi, požiadajte ich, aby zvážili, ako by túto aktivitu mohli prispôbiť pre použitie vo svojej škole.

Rozvoj celoškolského prístupu

Prečo celoškolský prístup?

Digitálna Občianska Výchova nie je len školský predmet; presahuje hranice vyučovacích predmetov a zapája rôznych školských aktérov. Plánovanie, realizácia, monitorovanie a hodnotenie Digitálnej Občianskej Výchovy nemôžu byť uskutočňované individuálne; vyžadujú si celoškolský prístup. Ten poskytuje konzistentnosť a spoločné očakávania naprieč celou komunitou aktérov a zároveň zabezpečuje koordinovanejšiu a efektívnejšiu skúsenosť pre samotných žiakov.

Úloha školiteľa

Ako školiteľ nie ste zodpovedný za vypracovanie stratégie školy v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy, ale môžete byť požiadaný, aby ste školy pri tomto procese podporili. Úroveň podpory sa bude líšiť od školy k škole – od poskytovania externého školenia v seminárnej miestnosti až po prácu priamo v škole formou koučingu a podpory pedagogických zamestnancov.

Rozvoj celoškolského prístupu

Proces rozvoja celoškolského prístupu k Digitálnej Občianskej Výchove možno rozdeliť do štyroch etáp:

- vytvorenie riadiacej skupiny,
- audit súčasných opatrení,
- vypracovanie a aktivovanie akčného plánu,
- vypracovanie, schválenie a implementácia politiky.

Vytvorenie riadiacej skupiny

Vytvorenie riadiacej skupiny znamená dať dohromady skupinu zainteresovaných osôb – dospelých aj mladých žiakov – ktorí majú záujem o Digitálnu Občiansku Výchovu. Skupina by mala byť reprezentatívna pre všetkých školských aktérov – najlepšie zložená z dobrovoľníkov, ktorí sú pravdepodobne ochotní a vnútorne motivovaní. Učitelia by mali mať v skupine jasné zastúpenie, ale mala by obsahovať aj zástupcov študentov, rodičov a vedenia školy. Ak je to možné, mala by zahŕňať jednotlivcov s predchádzajúcimi znalosťami a skúsenosťami z digitálneho sveta. Užitočným doplnkom by bol aj externý odborník, ktorý by pôsobil ako technický poradca skupiny. Nie je potrebné, aby sa vedúci školy priamo zúčastňoval skupiny, ale malo by existovať jasné kontaktné miesto medzi skupinou a vedením školy.

Riadiaca skupina by sa mala stretávať pravidelne, s jasne stanovenými agendami a akčnými bodmi. Jej hlavnými úlohami budú:

- viesť proces tvorby a realizácie akčného plánu Digitálnej Občianskej Výchovy;
- zvyšovať povedomie o Digitálnej Občianskej Výchove v rámci komunity aktérov;

- prepájať mladých žiakov s učiteľmi, vedúcimi pracovníkmi, zodpovednou osobou za ochranu údajov a ďalšími;
- poskytovať spätnú väzbu o pokroku vedeniu školy, zamestnancom a rodičom.

Úlohou riadiacej skupiny je koordinovať prístup školy k Digitálnej Občianskej Výchove, zabezpečiť súlad s národnými alebo regionálnymi štandardmi či usmerneniami, komunikovať spoločnú víziu praxe naprieč školou a zaručiť rovnosť prístupu a zapojenia pre všetkých.

Audit súčasného stavu

Jednou z prvých činností riadiacej skupiny by malo byť zhodnotenie aktuálneho stavu Digitálnej Občianskej Výchovy v škole. Toto hodnotenie by malo byť urobené z pohľadu 10 oblastí digitálneho občianstva. Spôsob, akým sa uskutoční, a úroveň detailu, ktorý sa získa, bude závisieť od dostupného času a zdrojov. Je však pravdepodobné, že bude potrebné zbierať dôkazy podľa ročníkov alebo napríklad rozdeliť na nižšie a vyššie ročníky školy. Neznamená to nutne, že sa musia naraz preskúmať všetky oblasti. Skupina sa môže rozhodnúť sústrediť na jednu alebo dve oblasti v jednom roku a na iné v nasledujúcom roku.

Nech je zameranie akékoľvek, znamená to určiť, aké kompetencie by skupina ideálne chcela vidieť pokryté v daných oblastiach. Audit potom pokračuje zhromažďovaním informácií o tom, čo sa vyučuje a kde. Na tento účel je dostupných viacero techník. Dotazníky pre zamestnancov typu „zaškrtni políčko“ neposkytujú vždy spoľahlivé informácie – majú tendenciu zveličovať rozsah výučby. Preto je dôležité zahrnúť do procesu zberu informácií aj mladých žiakov.

Vypracovanie a aktivácia akčného plánu

Keď má riadiaca skupina k dispozícii spoľahlivé dôkazy o aktuálnej situácii, môže začať vypracovávať akčný plán. Akčný plán by mal vychádzať z výsledkov auditu uskutočneného predtým.

Vypracovanie plánu zahŕňa sériu rozhodnutí o budúcich krokoch, vrátane:

- oblastí digitálneho občianstva, na ktoré sa treba sústrediť;
- časového rámca pre uskutočnenie krokov;
- zapojených študentov a zamestnancov;
- druhov potrebných vzdelávacích aktivít;
- požadovaných zdrojov;
- zamýšľaných výsledkov;
- procesov monitorovania a hodnotenia.

Písanie, schvaľovanie a implementácia politiky

Záverečná fáza rozvoja celkového školského prístupu sa sústreďuje na vypracovanie písomnej školskej politiky Digitálnej Občianskej Výchovy. Proces tvorby politiky pomáha objasniť dlhodobé ciele školy v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy a otázky, ktoré bude potrebné riešiť, aby sa tieto ciele dosiahli. Zvyšuje povedomie a podporu Digitálnej Občianskej Výchovy v rámci školskej komunity a identifikuje, čo je potrebné urobiť a kto je za to zodpovedný. Výsledný písomný dokument formalizuje proces a funguje ako kvázi-právny záznam „ponuky“ školy v tejto oblasti.

Školské politiky sú zakotvené v národných alebo regionálnych vzdelávacích politikách, no vždy by mali odrážať kontextuálne potreby školy a jej konkrétne okolnosti. Keďže školské politiky má implementovať celá škola, do ich rozvoja a formulovania by mali byť zapojení všetci zainteresovaní (študenti, učitelia, ostatní zamestnanci školy a rodičia), nielen vedenie školy. V tejto súvislosti je užitočné predchádzajúce zriadenie školskej riadiacej skupiny pre Digitálnu Občiansku Výchovu. Existuje niekoľko rôznych stratégií, ktoré môže riadiaca skupina použiť na koordinovanie konzultačného procesu a podporu účasti. Môže ísť o otvorenie témy na porade učiteľov, prezentáciu na rodičovskom stretnutí, zapojenie študentského parlamentu, dotazníky alebo prieskumy, či vytvorenie reprezentatívneho výboru pre tvorbu politiky. Kopírovanie alebo využívanie existujúcich politik z iných škôl na urýchlenie procesu nepomôže: účinné školské politiky sú tie, ktoré boli vytvorené prostredníctvom participatívneho zapojenia školských zainteresovaných strán a so zohľadnením konkrétneho kontextu školy.

Školské politiky nie sú trvalé, pretože okolnosti sa môžu a aj budú meniť. Je potrebné ich pravidelne revidovať a v prípade potreby znovu vypracovať – minimálne raz ročne. Proces revízie a preformulovania zároveň zvyšuje a posilňuje povedomie o tejto téme v rámci komunity zainteresovaných strán a tým zlepšuje šance, že politika bude v praxi skutočne implementovaná.

Nižšie nájdete štyri modelové aktivity, ktoré vám pomôžu podporiť a koučovať školy počas rôznych fáz rozvoja celkového školského prístupu. Sekcia sa končí modelovou aktivitou, ktorá má pomôcť učiteľom a ďalším osobám zmapovať občianske otázky vyplývajúce z existujúcej politiky a praxe školy v oblasti digitálnych technológií a zamyslieť sa nad ich povinnosťami podľa zákona o ochrane osobných údajov.

Aktivita 7.1: Zriadenie riadiacej skupiny

Názov	Zriadenie riadiacej skupiny
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom vytvoriť akčnú skupinu pre Digitálnu Občiansku Výchovu na ich škole.
Popis	V tejto aktivite účastníci premýšľajú o tom, ako zostaviť riadiacu skupinu pre Digitálnu Občiansku Výchovu na ich škole. Dozvedia sa o prínosoch takejto skupiny a o tom, ako môže prispieť k zlepšeniu politiky a praxe v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy. Tiež sa naučia o dôležitosti zabezpečenia toho, aby členstvo v skupine reprezentovalo všetkých hlavných zainteresovaných školy. Prácou v malých skupinách zvažujú potenciálny prínos rôznych zainteresovaných a to, ako by mohli zorganizovať školskú kampaň zameranú na zvyšovanie povedomia o Digitálnej Občianskej Výchove.
Výsledky	▶ Vedieť zriadiť riadiacu skupinu pre Digitálnu Občiansku Výchovu na škole ▶ Vedieť vysvetliť zodpovednosti a hodnotu takejto skupiny
Pomôcky	▶ Flipchartový papier ▶ Fixky
Postup	▶ Začnite stretnutie vysvetlením prínosov riadiacej skupiny pre Digitálnu Občiansku Výchovu a úlohy, ktorú môže akčná skupina zohrávať pri rozvoji politiky a praxe v škole. ▶ Povedzte účastníkom, že účelom stretnutia je, aby zvážili, ako môžu vo svojej škole zostaviť riadiacu skupinu pre Digitálnu Občiansku Výchovu. ▶ Rozdeľte účastníkov do 5 skupín a dajte každej skupine flipchartový papier a niekoľko fixiek. ▶ Rozdeľte jednotlivé typy zainteresovaných do skupín: – Skupina 1: Študenti – Skupina 2: Učitelia – Skupina 3: Neučiteľský personál – Skupina 4: Rodičia alebo opatrovníci – Skupina 5: Iní (skupina rozhodne, koho sem zahrnúť) ▶ Povedzte skupinám, že majú 20 minút na rozhodnutie: – aké charakteristiky by hľadali u člena akčnej skupiny zastupujúceho ich cieľovú skupinu; – ako by ich získavali. ▶ Svoje návrhy by mali zapísať na flipchartový papier. ▶ Zvolajte skupiny späť do plenárnej diskusie a dajte každej asi 5 minút na prezentáciu návrhu pred celou skupinou. Vyhradte si extra čas na otázky a alternatívne návrhy. ▶ Potom otvorte otázku zapojenia osôb, ktoré zatiaľ neboli spomenuté – v závislosti od toho, koho (ne)spomenula Skupina 5 „Iní“: – Čo tak zapojiť riaditeľa školy? Alebo niekoho z vedenia? – Alebo niekoho zo školskej rady? – Alebo niekoho zvonku s technickou expertízou? ▶ Podporte skupiny, aby zvážili, ako by mohli svoje návrhy skombinovať do jednotnej kampane zameranej na zvyšovanie povedomia a nábor vo svojej škole. ▶ Nakoniec, ak sú účastníci z rôznych škôl, spýtajte sa ich na možnosti zostavenia akčnej skupiny pre Digitálnu Občiansku Výchovu na ich vlastnej škole.
Záver	▶ Pozvite účastníkov, aby zvážili, či by mohli takúto aktivitu využiť so svojimi kolegami vo svojej škole alebo v iných školách a ak áno, ako by ju prispôbili.

Aktivita 7.2: Realizácia auditu Digitálnej Občianskej Výchovy

Názov	Realizácia auditu Digitálnej Občianskej Výchovy
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom zhodnotiť aktuálny stav Digitálnej Občianskej Výchovy na ich škole a navrhnúť možné oblasti rozvoja
Popis	V tejto aktivite sú účastníci oboznámení s cieľmi a účelom Digitálnej Občianskej Výchovy a s 10 oblasťami digitálneho občianstva. Na ich základe pracujú v skupinách, aby zanalyzovali, aký je podľa nich súčasný stav ich školy v tejto oblasti vzdelávania. Diskutujú o tom, kde by ich škola ideálne mala byť v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy, čo tomu bráni a čo s tým môžu urobiť. Svoje diskusie premenia na plagáty a vytvoria výstavu pre ostatných účastníkov. Plagáty slúžia na podnietenie ďalšej debaty o tom, ako môže byť Digitálna Občianska Výchova na škole rozvíjaná.
Výsledky	▶ Byť schopný podať správu o aktuálnom stave Digitálnej Občianskej Výchovy na ich škole ▶ Byť schopný navrhnúť rôzne možné zlepšenia tejto situácie ▶ Byť schopný vysvetliť niektoré faktory ovplyvňujúce realizáciu týchto zlepšení ▶ Byť schopný poukázať na praktické kroky, ktoré by mohli priniesť pozitívne zmeny
Pomôcky	▶ Flipchart ▶ Lepiace lístočky v 4 rôznych farbách ▶ Vytlačené materiály s 10 oblasťami digitálneho občianstva z príručky <i>Digitálnej Občianskej Výchovy</i>
Postup	▶ Vyhradte si približne 10 minút na uvedenie témy digitálneho občianstva pomocou všeobecných otázok, ako napríklad: – Čo rozumiete pod pojmom „digitálne občianstvo“? – Čo znamená byť „digitálnym občanom“? – Ako súvisí offline občianstvo s online občianstvom? – Kde sa človek učí stať sa digitálnym občanom? – Čo v tomto ohľade môže ponúknuť škola? ▶ Vysvetlite, že cieľom tejto relácie bude pomôcť účastníkom analyzovať vzdelávacie zabezpečenie ich súčasnej školy v súvislosti s Digitálnou Občianskou Výchovou. ▶ Predstavte 10 digitálnych oblastí občianstva pomocou príručky <i>Digitálnej Občianskej Výchovy</i>. Použite informácie zo sekcie „Dimenzie“, aby ste ukázali, čo každá oblasť zahŕňa. Účastníkom môžete dať aj vytlačený prehľad, aby sa im téma ľahšie chápala. To by malo trvať približne 20 minút. ▶ Rozdeľte účastníkov do malých skupín po 4–5 osobách. Každé skupine dajte hárok flipchartového papiera a sady lepiacich papierikov (Post-it) v 4 rôznych farbách. ▶ Na vrch flipchartového papiera napíšte „Digitálna Občianska Výchova v našej škole“ a vyzvite skupiny, aby diskutovali nad týmto tvrdením. Mali by sa postupne pokúsiť odpovedať na 4 otázky: – Aká je súčasná situácia? – Aká by mala byť ideálne situácia? – Čo bráni škole, aby takáto bola? – Čo s tým môžete urobiť? ▶ Počas diskusie by mali skupiny zapisovať svoje odpovede na lepiace papieriky a pripevňovať ich na flipchartový papier tak, aby vytvorili plagát. Pripomeňte im, že lepiace papieriky by mali na plagáte usporiadať v rovnakom poradí, ako sú otázky. Na túto časť budú potrebovať asi 30 minút. ▶ Pozvite skupiny, aby svoje plagáty prezentovali vo forme výstavy. Jeden zástupca z každej skupiny by mal zostať pri svojom plagáte, aby odpovedal na otázky a podnietil ďalšiu výmenu nápadov. Táto časť potrvá 15–30 minút v závislosti od počtu skupín.

	► Nakoniec privedte účastníkov späť do spoločnej plenárnej diskusie, aby sa podrobnejšie preskúmali otázky ovplyvňujúce Digitálnu Občiansku Výchovu v ich škole. (Ak účastníci pochádzajú z rôznych škôl, je potrebné zabezpečiť, aby ste pre diskusiu vytvorili „jednoškolské“ skupiny. Môžete sa tiež rozhodnúť hovoriť o širších, relevantných otázkach presahujúcich rámec školy, napríklad o národných usmerneniach alebo politikách. V rámci plenárnej diskusie potom budú môcť jednotlivé školy porovnať svoje situácie.) (Ak sú účastníci všetci z rovnakej školy, môžete ich rozdeliť do skupín podľa vyučovaných predmetov alebo predmetových blokov, ako sú prírodné vedy, technológia, inžinierstvo a matematika (STEM) a humanitné vedy.)
Záver	► Vyzvite účastníkov, aby zvažili, či by mohli podobnú aktivitu využiť so svojimi kolegami vo svojej škole alebo v iných školách a ak áno, ako by ju prispôsobili svojmu kontextu.

Aktivita 7.3: Vypracovanie akčného plánu

Názov	Vypracovanie akčného plánu
Čas	90 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom vytvoriť akčný plán pre Digitálnu Občiansku Výchovu vo svojej škole
Popis	V tejto aktivite účastníci, ktorí už strávili určitý čas analýzou stavu Digitálnej Občianskej Výchovy vo svojich školách, pracujú v skupinách na vytvorení akčných plánov na implementáciu v neskoršom období. Po tom, čo si vyberú jednu z oblastí digitálneho občianstva, určia časový rámec a rozhodnú sa, čo by chceli dosiahnuť, vyplnia šablónu akčného plánu, aby si ujasnili svoje zámery. Na konci sedenia skupiny zdieľajú svoje plány a diskutujú o nich, aby boli realističejšie a ľahšie uskutočniteľné.
Výsledky	▶ Vedieť napísať školský akčný plán pre Digitálnu Občiansku Výchovu ▶ Mať vypracovaný modelový školský akčný plán založený na jednej alebo viacerých oblastiach digitálneho občianstva
Pomôcky	▶ Šablóny akčného plánu (Zdroj 14) ▶ Vytlačené materiály o 10 oblastiach digitálneho občianstva z príručky <i>Digitálnej Občianskej Výchovy</i>
Postup	▶ Aby mali účastníci z tejto aktivity úžitok, mali by byť oboznámení s Digitálnou Občianskou Výchovou a mali by sa už zamyslieť nad otázkami súvisiacimi s jej rozvojom vo svojej škole. Preto by ste mali začať túto aktivitu odkazom na predchádzajúce diskusie účastníkov a ich závery týkajúce sa rozvoja politiky a praxe Digitálnej Občianskej Výchovy v ich škole. ▶ Vysvetlite, že v tomto stretnutí budú účastníci vytvárať akčný plán pre rozvoj určitého aspektu Digitálnej Občianskej Výchovy vo svojej škole. Čo budú robiť a ako to budú robiť, je ich voľba. ▶ Predstavte účastníkom 10 oblastí digitálneho občianstva a pripomente im rôzne kompetencie v každej z nich. ▶ Vyzvite účastníkov, aby si vybrali oblasti, na ktorých by chceli pracovať, pričom by mali zohľadniť potreby svojich študentov a školy. Môžu si vybrať 1 alebo 2 oblasti v závislosti od vyučovacieho času, o ktorom sa domnievajú, že ho budú mať k dispozícii. (Ak sú účastníci všetci z jednej školy, mali by si vybrať spoločne. Alternatívne sa môžu rozdeliť podľa predmetov alebo predmetových blokov a každý si môže zvoliť vlastnú oblasť, na ktorej bude pracovať. Ak sú účastníci z rôznych škôl, môžu o tom diskutovať samostatne v skupinách vytvorených podľa ich vlastných škôl.) ▶ Požiadajte účastníkov, aby spolu, prípadne v tých istých skupinách, rozhodli o časovom rámci, ktorý by chceli vo svojej škole vyhraďovať na túto rozvojovú prácu – od minimálne jedného trimestra alebo semestra až po celý školský rok. ▶ Nakoniec ich požiadajte, aby špecifikovali výsledky, ktoré očakávajú, ak budú ich akčné plány úspešne dokončené. Mali by uvažovať tak v zmysle opatrení a postupov zavedených v škole, ako aj v zmysle vzdelávacích výsledkov pre svojich študentov. Mali by špecifikovať vzdelávacie výsledky v pozorovateľných, behaviorálnych pojmoch, nie abstraktných ukazovateľoch. ▶ Rozdeľte účastníkov do skupín po 5 alebo 6, alebo podľa potreby. Veľa bude závisieť od počtu účastníkov a od toho, či pracujete s jednou alebo viacerými školami. ▶ Dajte každej skupine kópiu šablóny akčného plánu (Zdroj 14) a vysvetlite, ako ju vyplniť. To zaberie 30–40 minút. Musia sa rozhodnúť: – čo by chceli dosiahnuť; – aké aktivity je potrebné uskutočniť na dosiahnutie týchto cieľov; – kedy bude každá aktivita realizovaná; – kto sa do nej zapojí; – aké zdroje budú potrebné; – ako bude proces monitorovaný a výsledky vyhodnotené. ▶ Znovu zvolajte skupiny na spoločné plenárne stretnutie, na ktorom budú hodnotiť plány ostatných. Kľúčovou otázkou bude, či sú plány realistické a uskutočniteľné v čase, ktorý si vyhradili. (Je vždy lákavé snažiť sa urobiť príliš veľa.)

	Ak sú všetci účastníci z jednej školy, alebo ak existuje viac ako jedna skupina z rovnakej školy, mali by ste vyhraďiť čas, aby skupiny spojili svoje plány do jedného spoločného akčného plánu. (Môžete medzi účastníkmi zdieľať informácie digitálne, napríklad prostredníctvom Google Docs alebo Microsoft SharePoint.)
Záver	► Vyzvite účastníkov, aby zvážili, či by mohli podobnú aktivitu použiť so svojimi kolegami vo svojej škole alebo v iných školách a ak áno, ako by ju prispôbili svojmu kontextu.

Aktivita 7.4: Vypracovanie školskej politiky

Názov	Vypracovanie školskej politiky
Čas	60 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom pochopiť proces vypracovania školskej politiky v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy.
Popis	V tejto aktivite účastníci uvažujú o povahe a účele školskej politiky a o procese, akým sa školská politika vypracúva. Reflektujú proces tvorby politiky na svojej vlastnej škole. V skupinách diskutujú o tom, aký proces považujú za vhodný pre vypracovanie školskej politiky v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy a svoje závery následne zdieľajú s ostatnými účastníkmi. Nakoniec sa snažia identifikovať, čo by bolo potrebné urobiť na ich škole, aby sa takáto politika stala realitou.
Výsledky	▶ Vedieť opísať povahu a účel školskej politiky ▶ Vedieť vysvetliť, čo je súčasťou vypracovania školskej politiky v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy ▶ Vedieť opísať proces pretavenia takejto politiky do reality na vlastnej škole
Pomôcky	▶ Kópie šablóny školskej politiky (Zdroj 13) ▶ Flipchart/tabuľa/whiteboard
Postup	▶ Začnite školenie tým, že požiadate účastníkov, aby premýšľali o povahe a účele školskej politiky: – Čo rozumiete pod pojmom školská politika? – Mali by byť politiky napísané? – Prečo mať školské politiky? Aký je ich zmysel? ▶ Zhrňte, čo účastníci povedali, a doplňte body, ktoré podľa vás chýbajú. Môžete si pripraviť snímku alebo vopred napísané body na flipcharte, aby ste im v tom pomohli. ▶ Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli nad procesom tvorby politiky na ich vlastnej škole: – Aké druhy politík máte na svojej škole? – Kto je zodpovedný za ich vytvorenie? – Majú všetci možnosť vyjadriť sa? – Aký je proces? ▶ Vysvetlite, že ich úlohou bude zvážiť, čo by podľa nich malo byť súčasťou vypracovania školskej politiky v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy. ▶ Rozdeľte účastníkov do menších skupín po približne 4–5 osobách. (Ak sú z rôznych škôl, je vhodné ponechať skupiny oddelené podľa škôl.) ▶ Dajte skupinám kópie šablóny školskej politiky (Zdroj 13). Prejdite si rýchlo jednotlivé časti a poukážte na otázky, ktoré majú školám pomôcť s formuláciou vlastných politík. ▶ Vyzvite skupiny, aby sa zamysleli nad otázkami v šablóne. Spýtajte sa: – Kto v škole by mal rozhodovať o odpovediach na tieto otázky? – Ako by mali o nich rozhodovať? – Kto by mal mať posledné slovo v tom, čo politika obsahuje? ▶ Zvolajte účastníkov späť na spoločnú diskusiu a požiadajte jedného dobrovoľníka z každej skupiny, aby prezentoval uvažovanie svojej skupiny, pričom nechajte čas na otázky a pripomienky od ostatných. ▶ Zhrňte hlavné body, ktoré vyplynuli, a pokračujte diskusiou o tom, čo si účastníci myslia, že by bolo potrebné urobiť na ich školách, aby sa napísaná politika stala realitou.
Záver	▶ Vyzvite účastníkov, aby zvážili, či by mohli takúto aktivitu použiť so svojimi kolegami vo svojej škole alebo v iných školách, a ak áno, ako by ju prispôbili svojmu kontextu.

Aktivita 7.5: Mapovanie problémov digitálneho občianstva v škole

Názov	Problémy digitálneho občianstva v škole
Čas	45 minút
Cieľ	Pomôcť účastníkom uvedomiť si rôzne spôsoby, akými sa dnes digitálne technológie objavujú v školskom živote, a problémy občianstva, ktoré z toho vyplývajú, pričom si uvedomia aj svoje zodpovednosti podľa zákona o ochrane osobných údajov.
Popis	V tejto aktivite školiteľ vytvorí veľkú mapu modelovej školy na podlahe školiacej miestnosti z hárkov flipchartového papiera a prejde ňou, pričom poukazuje na rôzne spôsoby využívania digitálnych technológií v jednotlivých priestoroch. Účastníci následne nakreslia mapu vlastnej školy a znázornia, ako sa tam používajú digitálne technológie. Zvážia problémy digitálneho občianstva, ktoré z toho môžu vzniknúť, a ako ich možno využiť v Digitálnej Občianskej Výchove. Tiež sa zamyslia nad tým, ako môžu digitálne technológie podporovať kolaboratívne vzdelávanie a bezpečné, legálne a zodpovedné používanie informácií.
Výsledky	▶ Účastníci dokážu poukázať na rôzne spôsoby využívania digitálnych technológií v dnešných školách ▶ Účastníci dokážu opísať niektoré problémy občianstva, ktoré vznikajú v súvislosti s používaním digitálnych technológií v školách ▶ Účastníci dokážu vysvetliť niektoré dôsledky širokého využívania digitálnych technológií v školách pre školské politiky a študentské učenie
Pomôcky	▶ Flipchartový papier ▶ Fixky (zelená, červená a modrá)
Postup	▶ Usporiadajte účastníkov na stoličkách do kruhu. ▶ Vezmite niekoľko hárkov flipchartového papiera a položte ich na podlahu v strede kruhu, aby ste vytvorili mapu modelovej školy. Zahrňte typické priestory, ktoré by sa nachádzali v bežnej škole, napr. recepcia, kancelária, riaditeľňa, triedy, vedecké laboratória, aula, zborovňa, športoviská, ihriská, počítačová učebňa. ▶ Prejdite modelovou školou a v každej časti poskytnite príklady, ako sa tam používajú digitálne technológie, napr.: „Vchádzam teraz do vstupnej haly, ktorá je monitorovaná kamerovým systémom... Počkám na recepcii, kde si všimam videoloop propagujúci školu a ukazujúci momenty zo školského života...” Ďalšie príklady, ktoré by ste mohli použiť sú: – digitálne vedené študentské záznamy v školskej kancelárii; – rodičia v aule fotografujúci žiakov počas divadelného predstavenia na mobilné telefóny; – učitelia v zborovni využívajúci interné siete na e-mailovú komunikáciu medzi sebou a rodičmi; – učitelia kontrolujúci Facebook počas obeda; – učiteľ dejepisu využívajúci videá z YouTube o konšpiračných teóriách na zapojenie študentov; – digitálne záznamy o stretnutiach so sociálnymi službami a políciou o konkrétnych žiakoch uložené v počítači riaditeľa; – údaje o výkone študentov, ku ktorým pristupuje a ktoré analyzuje zástupca riaditeľa; – študenti používajúci mobily na ihrisku a fotografujúci sa navzájom; – študenti publikujúci obsah na triednom blogu s obmedzeným prístupom; – študenti využívajúci vyhľadávače a sociálne siete na bádanie a zdieľanie dokumentov v triede prostredníctvom nástrojov odporúčaných učiteľom; – tím učiteľov a študentov rozposielajúci školský newsletter vrátane fotografií žiakov; – biometrický prístup do školskej jedálne pre žiakov a učiteľov; – strata údajov učiteľov a študentov zo serverov – v dôsledku hackingu alebo zlých procesov správy technológií.

	► Po prehliadke modelovej školy vysvetlite, že digitálne technológie sa dnes nachádzajú takmer v každej oblasti školského života. Poukážte na to, že to môže viesť k viacerým problémom občianstva. Uvedte jeden či dva príklady, napr. kyberšikanovanie medzi študentmi alebo iné rizikové situácie online prostredia. ► Rozdeľte účastníkom flipchartový papier a fixky a vyzvite ich, aby si nakreslili mapu svojej školy. Požiadajte ich, aby na mapu vyznačili zeleným krížikom všetky spôsoby, akými sa používajú digitálne zariadenia v jednotlivých častiach (nie len samotné zariadenia, ale aj účely, na ktoré sa využívajú). ► Potom ich požiadajte, aby červeným krúžkom označili tie, ktoré podľa nich spôsobujú problémy digitálneho občianstva. ► Nakoniec ich požiadajte, aby modrým krúžkom označili tie, ktoré môžu poskytnúť učebné príležitosti v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy – buď na vyučovaní, alebo počas špeciálnej školskej aktivity či podujatia. ► Podporte účastníkov, aby svoje práce a nápady zdieľali medzi sebou. ► Ako doplnkový podnet môžete použiť obrázok v Pomôcke 18, buď ako leták, alebo ako prezentáciu v PowerPointe.
Záver	► Vyzvite účastníkov, aby sa zamysleli a podelili sa o svoje názory na aktivitu, vrátane: – ich pocitov o monitorovaní a vedení záznamov o študentoch; – ich zodpovednosti podľa zákona o ochrane osobných údajov; – ich školskej politiky v oblasti digitálnych technológií; – dôsledkov pre Digitálnu Občiansku Výchovu.

Aktivita 7.6: Zorganizovanie konkrétneho národného podujatia na propagáciu aktivít v oblasti DCE

Názov	Organizovanie špeciálneho podujatia k Digitálnej Občianskej Výchove
Čas	90 minút
Cieľ	Oboznámiť účastníkov s možnými prínosmi usporiadania špeciálneho podujatia k Digitálnej Občianskej Výchove a s tým, čo všetko je potrebné na jeho realizáciu.
Popis	V tejto aktivite účastníci skúmajú, čo všetko zahŕňa organizovanie špeciálneho podujatia k Digitálnej Občianskej Výchove. V malých skupinách vypracujú aktivitu podľa vlastného výberu a prejdú si tým, čo by znamenala jej realizácia v praxi. Následne svoje nápady prezentujú ostatným a diskutujú o výzvach a prínosoch organizovania nimi navrhnutých aktivít.
Výsledky	▶ Účastníci dokážu opísať rôzne typy špeciálnych podujatí a aktivít, ktoré možno využiť na podporu Digitálnej Občianskej Výchovy ▶ Účastníci dokážu vysvetliť prínosy organizovania špeciálnych podujatí a aktivít k Digitálnej Občianskej Výchove ▶ Účastníci dokážu opísať jednotlivé fázy plánovania takéhoto podujatia
Pomôcky	▶ Tabuľka špeciálnych podujatí a aktivít (pozri Časť 4 Príručky pre školiteľov)
Postup	▶ Umiestnite účastníkov na stoličky do kruhu. ▶ Požiadajte ich, aby si predstavili, že idú zorganizovať špeciálne podujatie k Digitálnej Občianskej Výchove s cieľom rozvíjať digitálne občianske kompetencie u mladých ľudí. ▶ Pomocou Tabuľky špeciálnych podujatí a aktivít sa budú musieť rozhodnúť: – ktorú zo 4 kategórií podujatí si zvolia, – o aký konkrétny typ podujatia pôjde. ▶ Potom ich požiadajte, aby sa rozdelili do menších skupín podľa typu podujatia, ktoré sa rozhodli rozpracovať. ▶ V malých skupinách rozhodnú: – aké budú ciele ich podujatia, – kto bude cieľová skupina a koneční príjemcovia, – ktoré z oblastí digitálneho občianstva bude podujatie zahŕňať, – aký názov bude podujatie mať. ▶ Tiež určia, aké authority a podporných partnerov by chceli do podujatia zapojiť, a pripravia argumenty pre ich účasť alebo konkrétny záväzok. ▶ Nakoniec ich požiadajte, aby premysleli samotný proces realizácie podujatia, vrátane: – zloženia projektového tímu, – trvania podujatia, – predbežného programu, – komunikácie s verejnosťou, médiami a inými subjektmi, – rozpočtu. ▶ Zvolajte účastníkov späť do plenárnej diskusie a požiadajte skupiny, aby odprezentovali svoje nápady. ▶ Poskytnite účastníkom priestor na diskusiu o ich návrhoch a o výzvach, s ktorými sa pravdepodobne stretnú pri pokuse o ich realizáciu v praxi.
Záver	▶ Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli a podelili o svoje názory na aktivitu, vrátane: – ako sebavedomo by sa cítili pri organizovaní podujatia tohto druhu; – aké potenciálne prínosy má organizovanie špeciálneho podujatia alebo aktivity Digitálnej Občianskej Výchovy; – aké problémy sa môžu vyskytnúť pri plánovaní takéhoto podujatia a ako by ich bolo možné prekonať.

Časť 3: Nástroje hodnotenia

Hodnotenie je dôležitou súčasťou každého školenia. Práve prostredníctvom hodnotenia je možné merať účinnosť práce, prehodnotiť používané metódy a naplánovať efektívnejšie školenia do budúcnosti.

Existujú rôzne formy hodnotenia, ktoré možno použiť na meranie dopadu školenia v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy na rôzne skupiny. Tie hlavné, nad ktorými sa treba zamyslieť, sú: samotní účastníci vašich školení; mladí ľudia vrátane žiakov, ktorí sú konečnými príjemcami vášho školenia; a širšie skupiny zainteresovaných strán, ktoré budú ovplyvnené prostredníctvom špeciálnych podujatí, projektov alebo iniciatív.

Hodnotenie vašich školení

Hodnotenie školení zameraných na Digitálnu Občiansku Výchovu je dôležité, pretože vám pomáha reflektovať úspešnosť vašich metód a tam, kde je to potrebné, ich zlepšiť pre ďalšiu skupinu účastníkov. Hodnotenie je tiež dôležité pre informovanie organizátorov o vašej efektívnosti, čo im pomáha robiť lepšie rozhodnutia pri plánovaní budúcich školení.

Z tohto dôvodu by mal byť čas na hodnotenie zakomponovaný do harmonogramu školenia už vo fáze počiatočného plánovania. Zvyčajne sa plánuje na záver školenia, ale čas na záverečnú reflexiu jednotlivých aktivít môže byť tiež využitý na získavanie spätnej väzby od účastníkov priebežne. Ak sa rozhodnete postupovať takto, mali by ste zabezpečiť, aby boli žiadosti o spätnú väzbu:

- ▶ formulované vo vzťahu k cieľom a zámerom školenia a jeho aktivít;
- ▶ štruktúrované tak, aby podnecovali kritické a konštruktívne komentáre.

Existuje mnoho rôznych metód, ktoré možno použiť – od formálnych dotazníkov až po neformálne „kolá“, kde všetci účastníci sedia spolu v kruhu. Modelové príklady, ktoré môžete použiť alebo prispôsobiť, nájdete nižšie v Nástrojoch hodnotenia 1 – 3. Na modelové aktivity hodnotenia, ktoré sa zameriavajú na posúdenie porozumenia účastníkov digitálnym občianskym oblastiam, odkazuje Nástroj hodnotenia 5.

Hodnotenie vplyvu na mladých študentov

Keďže mladí študenti sú konečnými zamýšľanými príjemcami vášho tréningu v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy, bude obzvlášť dôležité posúdiť jeho dopad na nich. Hodnotenie študentského učenia nielenže pomáha vám a organizátorom merať efektívnosť vášho tréningu, ale taktiež pomáha učiteľom lepšie plánovať vzdelávacie aktivity, mladým ľuďom prevziať zodpovednosť za vlastné učenie a rodičom a opatrovateľom mať presný prehľad o pokroku ich detí.

Aj keď vo väčšine prípadov pravdepodobne nebudete tí, ktorí vykonávajú samotné hodnotenie, je veľmi pravdepodobné, že budete požiadaní, aby ste pri tejto úlohe podporili iných, najmä učiteľov a školy.

Vo vašej koučovacej roli je prvým dôležitým bodom to, že hodnotenie študentského učenia v Digitálnej Občianskej Výchove by malo byť vždy založené na kompetenciách zahrnutých v 10 oblastiach digitálneho občianstva. To, ktoré oblasti budú predmetom hodnotenia, sa bude líšiť. Ak chce škola získať celkový obraz o postavení študentov v tejto oblasti, bude sa musieť zamerať na všetkých 10 oblastí. Ak je však cieľom zmerať študentské učenie v jednej alebo dvoch konkrétnych oblastiach, potom budú tieto oblasti predmetom hodnotenia.

Po výbere oblastí, s ktorými sa bude pracovať, je ďalším krokom v procese hodnotenia identifikovať ukazovatele, prostredníctvom ktorých možno merať pokrok v týchto oblastiach. Ukazovatele, niekedy označované aj ako deskriptory, sú pozorovateľné výsledky učenia – správanie, ktoré dokazuje dosiahnutie alebo zvládnutie určitej úrovne spôsobilosti v súvislosti s konkrétnou kompetenciou. Mali by byť formulované pozitívne, v zmysle toho, čo študent dokáže, a nie čo nedokáže, a zároveň nezávisle od seba. Pri pomoci učiteľom formulovať ukazovatele pre konkrétne digitálne oblasti by ste im mali poradiť, aby si prečítali definície oblastí v príručke Digitálnej Občianskej Výchove. Ak sa chcete dozvedieť viac o všeobecnom procese hodnotenia učenia demokratických kompetencií, mali by ste odkázať na RFCDC, na ktorom je hodnotenie študentského pokroku v Digitálnej Občianskej Výchove v konečnom dôsledku založené.

Samotné hodnotenie môžu vykonávať učitelia, vyškolení hodnotitelia, externí aktéri a samotní študenti prostredníctvom vzájomného alebo sebahodnotenia. Odporúčaná forma závisí od účelu hodnotenia. Existuje množstvo dostupných metód a prístupov na hodnotenie študentského učenia v Digitálnej Občianskej Výchove. Zoznam príkladov nájdete v Nástroji na hodnotenie 4.

Hodnotenie vplyvu podujatí, projektov a iniciatív

Vyhodnocovanie vplyvu podujatia, projektu alebo iniciatívy Digitálnej Občianskej Výchove je dôležité pre informovanie organizátorov o ich účinnosti s cieľom umožniť ich opakovanie alebo zorganizovanie podobných aktivít v budúcnosti.

Aj keď nemusíš byť priamo samotným organizátorom, je veľmi pravdepodobné, že budeš vyzvaný podporiť ostatných – najmä učiteľov a školy – pri tejto úlohe. Môže ísť napríklad o pomoc pri navrhovaní a realizácii školského akčného plánu pre Digitálnu Občiansku Výchove alebo pri plánovaní Dňa Digitálnej Občianskej Výchove.

Pri vyhodnocovaní vplyvu podujatia, projektu alebo iniciatívy bude takmer vždy potrebné posudzovať aj širšie účinky, nielen vplyv na učenie študentov, hoci tento vplyv môže byť jedným z dôležitých hodnotiacich kritérií.

Na začiatku to znamená identifikovať niekoľko kvantitatívnych ukazovateľov, napríklad: počet účastníkov, dosah na webové publikum, interakcie na sociálnych sieťach a počet externých partnerov. V školskom prostredí to môže zahŕňať aj zhromažďovanie informácií o počte zapojených učiteľov, študentov alebo rodičov, odučených triedach, oblastiach digitálnej občianskej výchovy, ktoré boli rozpracované, a podobne.

Ďalej je potrebné zhromažďovať kvalitatívne údaje o samotnom procese, napríklad: do akej miery boli dosiahnuté ciele a zámery podujatia, projektu alebo iniciatívy; účinnosť použitých metód a aktivít; úroveň zapojenia a účasti rôznych zainteresovaných strán; kvalitu použitých zdrojov a dodržiavanie časového harmonogramu. Tento typ údajov sa zvyčajne najlepšie získava prostredníctvom spätnej väzby od účastníkov na konci podujatia, projektu alebo iniciatívy, prípadne v strategických momentoch počas ich priebehu.

Modelový formulár spätnej väzby, ktorý je možné použiť alebo prispôsobiť, nájdeš v Nástroji na vyhodnocovanie 6. Mnohé z metód používaných na vyhodnocovanie školení možno takisto prispôsobiť na tento účel – pozri Nástroje na vyhodnocovanie 1–3.

Hodnotiaci nástroj 1: Metódy školenia (písomne)

Do akej miery školenie splnilo vaše očakávania?

☐ Úplne   ☐ Čiastočne   ☐ Vôbec nie

Do akej miery máte pocit, že ciele školenia o Digitálnej Občianskej Výchove (DOV) boli dosiahnuté?

1 = vôbec nie / 4 = úplne dosiahnuté

	Hodnotenie				Komentáre
Moje chápanie podstaty a účelu DCE	1	2	3	4	
Moja motivácia zaviesť DCE v škole	1	2	3	4	
Moje chápanie 10 oblastí DCE	1	2	3	4	
Moje znalosti vyučovacích metód a prístupov v DCE	1	2	3	4	
Moje znalosti o výučbových zdrojoch a aktivitách pre DCE	1	2	3	4	
Moja výmena nápadov o DCE s ostatnými účastníkmi	1	2	3	4	
Moja budúca spolupráca na DEC s ostatnými účastníkmi	1	2	3	4	

Aká bola pre vás najcennejšia učebná skúsenosť? Prosím, vysvetlite prečo.

Ako využijete svoje učebné skúsenosti z tohto školenia po návrate do vašej školy?

Čo ďalšie by bolo užitočné pre vašu prácu v oblasti Digitálnej Občianskej Výchove (DCE)?

Aký druh podpory by bol pre vás užitočný po návrate do vašej školy?

Máte nejaké ďalšie pripomienky?

Ďakujeme!

Hodnotiaci nástroj 2: Metódy školenia (ústne)

Požiadajte účastníkov, aby si sadli do kruhu, a pripomeňte im ciele a očakávané výstupy školenia.

Stručne opíšte všetky kroky školenia od začiatku až po koniec. Opýtajte sa účastníkov, aké myšlienky a/alebo pocity by v tomto momente chceli zdieľať. Vo väčšine prípadov budú účastníci hovoriť voľne a otvorene o svojich skúsenostiach.

Ak však cítite, že vaši účastníci budú pri tejto aktivite potrebovať podporu, môžete použiť aktivitu „Doplň vetu“ uvedenú nižšie. Táto aktivita je užitočná aj pred vyplnením písomného hodnotiaceho formulára.

Dokonči vetu

- ▶ Práve teraz sa cítim ...
- ▶ Dúfam, že...
- ▶ Najlepšia vec na tomto školení bola ...
- ▶ Jedna vec, ktorá sa mi naozaj páčila, bola ...
- ▶ Prajem si, aby som mohol/a ...
- ▶ Myslím, že sme mohli ...
- ▶ Naučil/a som sa ...
- ▶ Stále premýšľam nad ...
- ▶ Jedna vec, ktorá sa mi nepáčila, bola ...
- ▶ Zmenil/a by som ...
- ▶ Nabudúce by sme ...
- ▶ Chcem vedieť ...
- ▶ Môžem navrhnúť ...

Ďalšie aktivity

Niekedy dospelí účastníci v tomto bode uprednostnia odľahčenú aktivitu. Ak sa pri tom cítite komfortne a myslíte si, že to účastníkov poteší, môžete skúsiť jednu z týchto metód:

- ▶ Položte zhrňujúcu otázku (napr. Ako využijete to, čo ste sa počas školenia naučili, vo svojej triede?) a hodte loptu jednému z účastníkov. Účastníci si budú hádzať loptu navzájom. Každý, kto ju chyť, odpovie na otázku.
- ▶ Požiadajte účastníkov, aby si predstavili symboly, ktoré predstavujú niečo dôležité, čo sa počas školenia naučili. Každý účastník postupne predstaví svoj symbol a vysvetlí, prečo preňho predstavuje niečo dôležité.

Hodnotiaci nástroj 3: Metódy školenia (vizuálne)

Na konci školenia dajte účastníkom kópie dvoch pracovných listov „pavúčia sieť“ a sadu hodnotiacich kritérií uvedených nižšie. Každá časť siete sa vzťahuje na určitý aspekt školenia. Účastníci vyfarbia toľko úrovní príslušných častí, ako podľa svojho hodnotenia zodpovedá. Šesť úrovní siaha od vnútra siete smerom k jej vonkajšiemu okraju. Úplne vyfarbená časť predstavuje najvyššie hodnotenie. Najnižšie hodnotenie je vtedy, keď je vyfarbená iba prvá vnútorná časť.

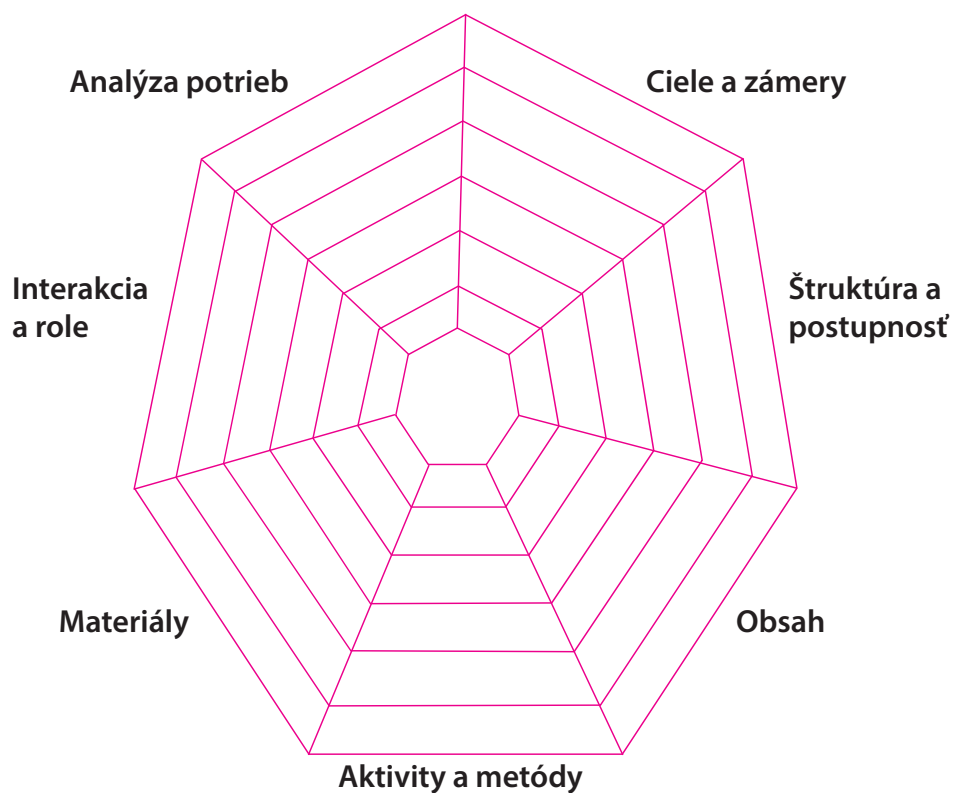
Kritériá pre hodnotenie školenia

Analýza potrieb	Situácia bola počas plánovania dobre zhodnotená. Plánované aktivity vychádzali z existujúcich skúseností a kompetencií skupiny. Program školenia motivoval a zároveň skupinu primerane vyzýval vzhľadom na jej potreby a záujmy.
Ciele a zámery	Celkové ciele a konkrétne zámery boli jasné, praktické a prepojené s očakávanými výsledkami. Prispeli k rozvoju kompetencií v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy (DCE).
Štruktúra a postupnosť	Medzi jednotlivými etapami školenia bola zachovaná súdržnosť s prirodzenými prepojeniami medzi aktivitami.
Obsah	Obsah školenia bol užitočný a praktický. Budem ho vedieť využiť vo svojej profesionálnej praxi.
Aktivity a metódy	Aktivity boli v súlade s cieľmi. Poskytli rozmanitosť, aby si udržali pozornosť účastníkov. Bol dosiahnutý dobrý pomer medzi vstupom, činnosťou a reflexiou. Stratégie a techniky podporili učenie a zohľadnili rôzne štýly učenia.
Materiály	Materiály spĺňali ciele a preukázali relevantnosť pre Digitálnu Občiansku Výchovu. Boli použité jasne štruktúrované zápisy na tabuľu, kvalitné vizuály a starostlivo pripravené pracovné listy.
Interakcia a role	Mala som možnosť zažiť prácu v rôznych formách a roliach a učiť sa od rôznych členov svojej skupiny.

Kritériá pre sebahodnotenie

Motivácia	Zaujímal ma obsah školenia a bol(a) som motivovaný(á) učiť sa. Prejavoval(a) som pozitívny prístup k učeniu v skupine.
Sebarozvoj	Uvedomujem si svoje silné stránky aj oblasti, v ktorých sa môžem zlepšiť. Som odhodlaný(á) reflektovať svoj profesijný aj osobný rozvoj.
Aktívna účasť	Bol(a) som aktívne zapojený(á) do vzdelávacích aktivít počas školenia. Zdieľal(a) som svoje myšlienky a nápady a povzbudzoval(a) ostatných, aby tak urobili tiež.
Spolupráca	Aktívne som počúval(a) ostatných, snažil(a) som sa vnímať veci z ich perspektívy, poskytoval(a) som konštruktívnu spätnú väzbu a pýtal(a) som sa na názory ostatných.
Pravidlá	Dodržiaval(a) som pravidlá, na ktorých sme sa počas školenia dohodli.
Vzdelávanie	Stanovil(a) som si svoje vzdelávacie ciele a dosiahol(a) som ich.
Praktická implementácia	Mám víziu a nápady, ako uplatniť nové poznatky a zručnosti vo svojej profesionálnej praxi.

Hodnotenie školenia

Sebahodnotenie

Hodnotiaci nástroj 4: Vzdelávanie študentov

Existuje niekoľko metód na hodnotenie vzdelávania študentov v Digitálnej Občianskej Výchove. Patria sem:

- ▶ denníky s otvoreným koncom, reflexívne denníky alebo štruktúrované autobiografické reflexie: študenti sú vyzvaní zaznamenávať a reflektovať svoje vlastné správanie, vzdelávanie a osobný rozvoj, napríklad v online denníku alebo zápisníku Digitálnej Občianskej Výchove;
- ▶ pozorovacie hodnotenie: zahŕňa učiteľa alebo iného hodnotiteľa, ktorý sleduje správanie študentov v rôznych situáciách, napríklad v online kvíze, aktivite riešenia problémov alebo kolaboratívnej úlohe;
- ▶ dynamické hodnotenie: zahŕňa učiteľa alebo iného hodnotiteľa, ktorý aktívne podporuje študenta počas procesu hodnotenia s cieľom odhaliť jeho maximálnu úroveň zručností, napríklad učiteľom podporovaná online úloha, osobný rozhovor alebo sebahodnotenie;
- ▶ projektové hodnotenie: používa sa na preukázanie toho, do akej miery je digitálne občianstvo študenta zakorenené v reálnych skúsenostiach a aktivitách, nielen v triednej práci, napríklad prostredníctvom online komunitného projektu, kampane alebo výskumu;
- ▶ portfóliové hodnotenie: systematická, kumulatívna a priebežná zbierka materiálov vytvorených študentom ako dôkaz vzdelávania, pokroku, výkonu, úsilia alebo zručností, napríklad online priečinok Digitálnej Občianskej Výchove obsahujúci výsledky testov, tvorivé práce, sebahodnotenie alebo hodnotenie rovesníkmi.

Príklady online testov alebo kvízov na meranie vzdelávania študentov v Digitálnej Občianskej Výchove nájdete na:

www.proprofs.com/quiz-school/story.php?title=year-10-digital-citizenship-test

www.proprofs.com/quiz-school/story.php?title=digital-citizenship_1

www.proprofs.com/quiz-school/story.php?title=andretrace_1

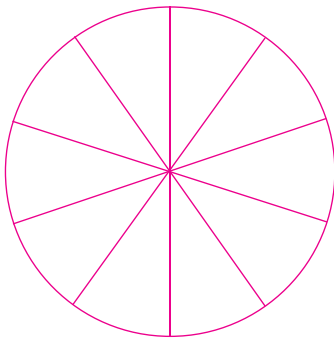
www.proprofs.com/quiz-school/story.php?title=NTU3Mjg0

Hodnotiaci nástroj 5: 10 oblastí digitálneho občianstva

Aktivita A: Vytvor si vlastný kvíz

Názov	Vytvor si vlastný kvíz
Pomôcky	► Definície 10 oblastí digitálneho občianstva a ich sprievodné informačné listy, vytlačené z príručky Digitálna Občianska Výchova
Postup	► Rozdeľte účastníkov do dvojíc a každej dvojici dajte vytlačené materiály z príručky. ► Dajte im maximálne 30 minút na prípravu krátkeho kvízu pre zvyšok skupiny o rôznych aspektoch oblastí digitálneho občianstva. Na tento účel môžete použiť aj online nástroj, napr. https://kahoot.com. ► Zavolajte dvojice späť do plenárnej diskusie, aby predstavili svoje kvízy ostatným.
Záver	► Po každej prezentácii vyhradte pár minút na objasnenie a otázky.

Aktivita B: Traf stred terča

Názov	Traf stred terča
Pomôcky	► Hárky papiera s kruhom rozdeleným na 10 častí. Každý výsek obsahuje názov jednej oblasti digitálneho občianstva.
Postup	► Dajte každému účastníkovi kópiu hárku s kruhom. Požiadajte ich, aby do každého výseku urobili značku, ktorá vyjadruje, nakoľko sú si istí v porozumení danej oblasti. Čím bližšie k stredu, tým väčšia istota.
Záver	► V plenárnej diskusii požiadajte účastníkov, aby svoje kruhy predstavili a vysvetlili.

Aktivita C: Strom digitálneho občianstva

Názov	Strom digitálneho občianstva
Pomôcky	► Flipchart alebo veľký plagát s nakresleným stromom s 10 konármi, pričom každý konár obsahuje názov jednej oblasti digitálneho občianstva ► Lepiace papieriky (Post-it) v 3 rôznych farbách
Postup	► Rozdajte účastníkom 3 sady lepiacich papierikov. ► Požiadajte ich, aby na papieriky napísali svoje myšlienky o jednotlivých oblastiach a prilepili ich na príslušný konár stromu: – farba 1: veci, ktoré považujú za skutočne dôležité pre danú oblasť; – farba 2: výzvy alebo prekážky danej oblasti; – farba 3: iné veci, ktoré by podľa nich mali byť v oblasti zahrnuté.
Záver	► Pozrite sa spoločne na konáre a prečítajte niektoré poznámky. Požiadajte účastníkov o komentáre alebo upresnenia.

Aktivita D: Dokonči vetu

Názov	Dokonči vetu
Pomôcky	► Malé papieriky, každý s prvou časťou vety, napríklad: – Cítim sa obzvlášť komfortne s ... (digitálna oblasť), pretože ... – Cítim sa obzvlášť nekomfortne s ... (digitálna oblasť), pretože ... – Myslím si, že ... je jednou z najväčších výziev pre budúcnosť, pretože ... – Cítim, že potrebujem viac školenia v oblasti ..., pretože ... – Myslím si, že najbezpečnejšia vec týkajúca sa technológií je ... – Myslím si, že najfascinujúcejšia vec týkajúca sa technológií je ... – ... je určite niečo, s čím nesúhlasím, keď hovoríme o digitálnom občianstve – ... je určite niečo, čo chýba, keď hovoríme o digitálnom občianstve ► Uistite sa, že máte aspoň 1 papierik pre každého účastníka. Môžete pridať ďalšie vety alebo zopakovať tú istú vetu na viacerých papierikoch.
Postup	► Papieriky zložte a vložte do malej krabičky. Účastníkov posadte do kruhu a požiadajte ich, aby sa striedali, ťahali papierik z krabičky a dokončili vetu.
Záver	► Keď každý účastník dokončí svoju vetu, opýtajte sa ho, prečo odpovedal práve takto.

Hodnotiaci nástroj 6: Špeciálne podujatia a súvisiace aktivity (písomný)

Do akej miery splnilo podujatie Digitálnej občianskej výchovy vaše očakávania?

☐ Úplne   ☐ Čiastočne   ☐ Vôbec nie

Do akej miery máte pocit, že boli dosiahnuté nasledujúce ciele?

1 = vôbec nie / 4 = úplne dosiahnuté

	Hodnotenie	Komentáre
Pozitívny vplyv na účastníkov	1 2 3 4	
Dosiahnutie stanovených cieľov	1 2 3 4	
Potenciál na zopakovanie v budúcnosti	1 2 3 4	
Jednoduchosť prispôsobenia	1 2 3 4	
Udržateľnosť	1 2 3 4	
Úroveň začlenenia	1 2 3 4	
Pocit spoluvlastníctva účastníkov	1 2 3 4	
Dodržiavanie časového harmonogramu	1 2 3 4	

Časť 4: Tabuľka špeciálnych podujatí a aktivít

Tieto podujatia sú navrhnuté ako pomôcka pri rozvoji zručností digitálneho občianstva v triede aj mimo nej, ako aj na komunitných podujatiach.

PODUJATIE (koncept)	PREHLAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAJAINTERESOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
Súťaže, konkurzy a ocenenia	Existuje mnoho príkladov takýchto podujatí v rôznych krajinách. Najlepšie z nich sú tie, ktoré vychádzajú z národných učebných osnov občianskej výchovy, sú ľahko opakovateľné, prispôsobiteľné deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a dostatočne flexibilné, aby ich bolo možné realizovať v rôznych školách.	Inštitucionálni alebo sponzorskí partneri zahŕňali: ministerstvá školstva, mládeže a športu; ministerstvá spravodlivosti; správčov digitálnej agendy; úrady na ochranu osobných údajov; verejných ochrancov práv; mimovládne organizácie a nadácie; ako aj mediálne spoločnosti a profesionálov.	Účasť v súťaži môže podnietiť predstavivosť mladých ľudí a priblížiť im digitálne občianstvo. V rámci súťaže musia prevziať úlohu aktívneho občana – či už v imaginárnom scenári alebo v reálnej situácii. Aby boli úspešní, musia si osvojiť určité zručnosti, kritické poznatky a porozumenie, ktoré súvisia s občianstvom v rozmanitej a demokratickej spoločnosti.
1. „Coupe nationale des élèves citoyens“ (Národný pohár študentov – občanov) Francúzsko http://eduscol.education.fr/cid58121/initiati-roit-et-la-coupe-nationale-des-elevescitoyens.html	Podujatie sa koná každé dva roky. Je otvorené pre všetkých žiakov druhého stupňa základných škôl a stredoškôľakov na národnej úrovni. Má zameranie na ľudské práva. Študenti sa zúčastňujú kolektívne – buď ako celá trieda, alebo v skupinách minimálne 15 žiakov z rovnakého ročníka. Podujatie podporuje rešpekt k druhým, osvojenie si a zdieľanie hodnôt republiky a rozvoj občianskej kultúry. Opiera sa o francúzsky národný vzdelávací program. Téma súťaže sa mení – napríklad: „Demokracia v otázke“. Každá školská úroveň má pridelenú vlastnú podťmu, napríklad: ▶ Aká demokracia môže existovať v škole? (nižší stupeň strednej školy) ▶ Kyberdemokracia – pokrok alebo hrozba? (vyšší stupeň strednej školy) ▶ Všetci zodpovední? (vyšší stupeň strednej školy).	Organizátorom je právnická asociácia Initiadroit v partnerstve s Ministerstvom školstva. Initiadroit je združenie dobrovoľníckych právnikov, ktorí ponúkajú svoje vedomosti a skúsenosti mladým ľuďom, aby im priblížili rôzne aspekty práva prostredníctvom praktických prípadov ilustrujúcich právnú tému. Súťaž je založená na trojstrannej a trojročnej zmluve s inštitucionálnymi partnermi v spolupráci s ministerstvom školstva a spravodlivosti.	Táto aktivita povzbudzuje študentov, aby premýšľali o oblastiach, v ktorých môže občan niesť zodpovednosť – napríklad zodpovednosť v škole, v športe, v práci, v demokracii a pod. Samotný proces sa zameriava na kritické myslenie, spoluprácu a komunikačné zručnosti.

PODÚJATIE (koncept)	PREHĽAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAJAINTERESOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
...	Pomocou učiteľov každá trieda alebo skupina študentov skúma postoje a názory študentov k navrhnutým témam a podtémam. Následne napíšu dobre podložený text, v ktorom rozoberajú ľudské, občianske a právne otázky súvisiace s navrhnutou podtémou a zároveň navrhujú riešenia. Potom nasleduje regionálny výber a najlepšie triedy alebo skupiny sú pozvané zúčastniť sa finálového kola, ktoré sa koná na verejnom mieste alebo v inštitúcii reprezentujúcej demokraciu. Tam jeden študent, ktorého si vybrali spolužiaci, prednesie ústne ich kolektívne argumenty. Ústne prezentácie hodnotí národná porota podľa ich relevantnosti a štruktúry, ako aj podľa presvedčivosti a rečníckych schopností.		
2. ACES (Academy of Central European Schools) Medziškolská súťaž	Každoročná súťaž organizovaná pre študentov vo veku 12–17 rokov a ich učiteľov, založená každý rok na inej občianskej téme, napríklad solidarita, diverzita, mediálna realita a pod. Študenti a učitelia z vybraných projektov sa stretávajú na 2 až 3 dni, aby svoje projekty zdokonalili a prezentovali porote na finálny výber víťazov. Vplyv ACES sa priamo meria zapojenými školami, pretože projekty sú integrované do školského programu, v rámci ktorého sú žiaci hodnotení. Nedávno bola metódika súťaže upravená s dôrazom na zapájanie miestnych aktérov a posilnenie občanov v otázkach digitálneho občianstva. Súťažná platforma poskytuje pokyny na tvorbu projektov, ponúka metodický nástrojový balík pre učiteľov a prezentuje víťazné projekty. Sieť učiteľov ACES teraz zdieľa svoje skúsenosti s ostatnými pedagógmi vo svojich krajinách.	Súťaž bola založená nadáciou prepojenou s významnou rakúskou bankou. Cieľom je poskytnúť konkrétne príležitosti na mobilitu a výmenu medzi 15 krajinami ACES. Podporované ministerstvami školstva všetkých zúčastnených krajín. Združené s Európskou úniou. Podporuje Chartu Rady Európy o vzdelávaní k demokratickému občianstvu a ľudských právach.	Podporuje motivovaných učiteľov, aby urobili ten ďalší krok a zahrnuli do vyučovania a učenia v triede prístup založený na riešení problémov, ktorý súvisí s 10 oblasťami digitálneho občianstva.

PODÚJATIE (koncept)	PREHĽAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAINTERESOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
3. „Konaj za svoje práva“	Súťaž plagátov. Koná sa každoročne. Podporuje, obhajuje a presadzuje práva dieťaťa. Zameriava sa na rozvoj a blaho detí, s cieľmi, ktoré sú zároveň starostlivé aj emancipujúce. Súťaž je určená deťom a mládeži, ako aj študentom zo základných, stredných a vyšších škôl. Zúčastnené školy a inštitúcie prezentujú svoje práce na lokálnom podujatí nazvanom „Galéria práv“, kde sú vybrané víťazné plagáty, ktoré sa následne použijú v národnej kampani zvyšujúcej povedomie verejnosti na konci kalendárneho roka.	Vzdelávací aktéri	Zvyšuje povedomie o právach dieťaťa medzi širokou verejnosťou a tvorcami politik na lokálnej aj národnej úrovni.
Kampane a komunitné podujatia	Zapojenie študentov do výskumných projektov využívajúcich digitálne médiá s cieľom venovať sa otázkam v ich miestnej komunite alebo na regionálnej či štátnej úrovni politiky. Cieľom je, aby študenti vytvorili kampan, ktorá ovplyvní online aj offline komunity.		Študenti sa učia o otázkach občianstva a rozvíjajú komunikačné a zodpovedné konanie prostredníctvom digitálnych aj nedigitálnych médií.
4. Kidzania www.kidzania.com	Kidzania je v podstate vzdelávací a zábavný tematický park v štýle „zodpovedného občana“. Tento krytý park umožňuje deťom vo veku 4 až 12 rokov hrať sa v prostredí dospelých – zapájajú sa do rôznych pracovných činností, napr. ako lekári, novinári či obchodníci. Učiteľia pripravujú žiakov základných škôl na pravidelné návštevy parku, pričom stavajú na relevantných aspektoch školského kurikula. Súčasťou sú rôzne aktivity spojené s občianstvom. Aktivity sa hodnotia prostredníctvom spätnej väzby od personálu parku, rodičov a sprevádzajúcich učiteľov. Kidzania parky vznikli na franšízovom systéme v desiatkach krajín po celom svete.	Ministerstvá školstva	Aktivity dávajú deťom reálnu skúsenosť so životom v spoločnosti, napr. učia ich hodnotiť peňazí prostredníctvom práce a bankových činností. Parkové aktivity sú replikovateľné aj ako samostatné podujatia v iných prostrediach a prispôsobiteľné deťom so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

PODUJATIE (koncept)	PREHLAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAINTERESOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
5. Kampaň o ochrane osobných údajov a digitálnom občianstve www.pcpd.org.hk/chil drenprivacy/en/prima ry-schoolcampaign-2018.html	Kampaň zahŕňajúca žiakov základných škôl (vo veku 6 – 12 rokov), ich učiteľov a rodičov. Cieľom je informovať a zapojiť ich do otázok ochrany osobných údajov a digitálneho občianstva v základnom vzdelávaní. Žiaci vykonávajú viaceré na vek primerané aktivity súvisiace so súkromím a občianskymi postojmi a následne podávajú správy o svojich skúsenostiach. Aktivity a spôsob, akým ich žiaci zaznamenávajú, sa líšia podľa ročníka. Kampaň prebieha počas 3 mesiacov pred koncom školského roka. Pozostáva z 2 zložiek: 1) Súťaže Žiaci 1. – 3. ročníka (nižší stupeň ZŠ): „Súťaž rodič – dieťa v navrhovaní omalovánok a sloganu“ – po vyfarbení a dokreslení do štandardnej šablóny žiaci vytvoria slogan k svojej práci so zameraním na tému Ochrana údajov vo vašich rukách ako digitálneho občana. Žiaci 4. – 6. ročníka (vyšší stupeň ZŠ): „Súťaž rodič – dieťa v tvorbe komiksového pásu“ – žiaci vytvoria 4-panelový komiks s témou Chráň a rešpektuj svoje osobné údaje a údaje iných ako dobrý „digitizen“. 2) Prednášky pre študentov Žiaci sa zúčastňujú prednášok o ochrane súkromia osobných údajov a získavajú praktické tipy na ochranu osobných údajov online a na digitálne občianstvo. Špeciálne vzdelávacie materiály a hotové výučbové zdroje pomáhajú žiakom riešiť otázky ako kyberšikanovanie či rozumné používanie sociálnych médií.	Kampaň je podporená Ministerstvom školstva a Národným úradom pre ochranu osobných údajov v Hongkongu (PCPD), ktorý je Komisárom pre súkromie osobných údajov. Užitočná je spoluorganizácia s novinárskou skupinou, ktorá má silné postavenie a sieť v miestnych školách.	Žiaci majú možnosť skúmať reálne otázky ochrany súkromia osobných údajov a občianske správanie. Posolstvá súvisiace s ochranou osobných údajov a digitálnym občianstvom sa šíria do širšej komunity prostredníctvom online aj offline propagácie kampane, napríklad cez advertoriály a inzerciu v novinách a školských publikáciách alebo bannerovú reklamu na webových stránkach, Facebooku a YouTube kanáloch. Tieto sú posilnené webovou stránkou kampane a odkazmi na stránke úradu.

PODUJATIE (koncept)	PREHĽAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAINTERESOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
6. Kampaň Online a offline akčné dni	Kampaň zahŕňajúca online a offline aktivity – ako sú školenia, semináre, konferencie, mládežnícke podujatia a festivaly – s cieľom podporiť mediálnu gramotnosť a digitálne občianstvo a šíriť príklady dobrej praxe v oblasti digitálnej participácie mládeže na správe internetu. Vzdelávacie aktivity o Digitálnej Občianskej Výchove v prostredíach formálneho aj neformálneho vzdelávania, využívajúce príručku obsahujúcu nápady, zdroje, petície a podrobnosti o pripravovaných podujatiach. Európske akčné dni súvisiace s Digitálnou Občianskou Výchovou povzbudzujú ľudí k organizovaniu vlastných národných podujatí. Blog „The DCE campaign in action“ umožňuje jednotlivcom zdieľať svoje aktivity a zoznámiť sa s aktivitami iných.	Kampaň závisí od odhodlania online aj offline dobrovoľníkov a členov občianskej spoločnosti. Je podporovaná ministerstvami mládeže v členských štátoch Rady Európy.	Rozvíja zručnosti a motiváciu mladých ľudí v oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy. Zvyšuje ich povedomie o problémoch mediálnej gramotnosti a digitálneho občianstva, pomáha im meniť postoje v online prostredí a zamerať sa na stratégie vzdelávacej prevencie.
7. Workshopy s mestskými a obecnými úradmi www.deci-dela.org	Podujatia, ktoré sa konajú na základných školách v mestských aj vidieckych oblastiach, na regionálnej aj národnej úrovni, v spolupráci s mestskými úradmi a rôznymi vzdelávacími aktérmi. Workshopy s deťmi vo veku 6 – 12 rokov počas vyučovania aj mimo neho, v rôznych prostrediach, napr. školy, gymnáziá, knižnice a komunitné centrá. Workshopy prebiehajú počas 6 – 10 týždňov, počas ktorých sa deti zúčastňujú na debatách a „edutainment“ aktivitách na témy súvisiace s občianstvom, spolužitím, digitálnym občianstvom a medzikultúrnym porozumením. Na záver workshopov deti vytvoria kolektívnu reakciu na témy, ktorými sa zaoberali, napr. kresby, komiksové príbehy či plagáty.	Učítelia, asistenti učiteľov, sociálni pracovníci a mestskí školitelia.	Umožňuje deťom experimentovať s novými aktivitami a venovať sa rôznym témam digitálneho občianstva. Zaoberá sa občianstvom z rôznych perspektív: prostredníctvom debát a „edutainment“ aktivít, umeleckých a tvorivých činností a praktických workshopov. Ponúka príležitosti, aby bol hlas študentov vypočutý v reálnych kontextoch. Prispieva k rozvoju zodpovednejšieho občianstva.

PODUJATIE (koncept)	PREHLAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAINTERISOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
Podujatia "Hackathon"	Nazyvané aj hack days, hack fests alebo code fests. Využívajú technológie na riešenie rôznych aspektov digitálneho občianstva – spojených so vznikom tzv. „civic tech“.	Zapájajú verejný aj súkromný sektor. Učitelia, redaktori, tvorcovia, dizajnéri, hráči, psychológovia, sociológovia.	
8. Podujatia "Hackathon" pre učiteľov EduGame Jam	Školenia zamerané na spoločnú prácu učiteľov, redaktorov, tvorcov, psychológov, sociológov, výskumníkov, akademikov a ďalších, aby vytvorili kreatívne vzdelávacie zdroje, ktoré reagujú na skutočnú potrebu vo vzdelávacej komunite. Výstupy sú hodnotené porotou inovatívnych učiteľov a akademikov – môžu byť udelené ceny. Navrhne sa pracovná metóda (identifikácia problému, ktorý treba riešiť, stanovenie úloh, poskytnutie pomoci a rád atď.) a pracovný priestor (priestory, vybavenie a pod.). Aktivity – napr. 6-hodinový vzdelávací mini-hackathon – môžu byť naplánované ako samostatné podujatie, alebo ako súčasť väčšieho podujatia, napríklad vzdelávacieho veľtrhu. Deň pred podujatím sú účastníci pozvaní, aby si pozreli webovú stránku, ktorá im bola sprístupnená (teoretické príspevky, štúdie, pedagogické sekvencie, nástroje, serious games, videá atď.). Samotný deň školenia potom môže byť celý venovaný tvorbe vzdelávacích scenárov.	Ministerstvo školstva Univerzity Výskumné centrá Start-upy.	Podporuje: spoluprácu a zdieľanie; reflexiu a kreativitu; aktívne učenie; interdisciplinárnu spoluprácu; personalizované učenie.
9. Podujatia "Hackathon" pre učiteľov a rodiny	Formát hackathonu sa dá jednoducho prispôbiť spolupráci školy a rodičov. Stále častejšie sa organizujú hackathony určené pre študentov a rodiny, ktoré zahŕňajú rôzne témy a oblasti Digitálnej Občianskej Výchovy.		

PODUIATIE (koncept)	PREHLAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAINTERESOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
Oslavné podujatia	Oslavujú, obnovujú alebo posilňujú záväzok školy k digitálnemu občianstvu. Taktiež venované týždne a dni.	Sú organizované v spolupráci so zainteresovanými inštitucionálnymi partnermi.	Podnecujú reflexiu a diskusiu o vzdelávacej alebo spoločenskej hodnote online/offline aktivít, občianskej zodpovednosti a identity ako občanov.
10. Deň školského občianstva www.saferinternet-day.org www.childrenscommissioner.gov.uk	Oslavovanie špeciálnych dní občianstva v škole, napríklad: ► Deň bezpečnejšieho internetu (6. február). Zaoberá sa rôznymi aspektmi kurikula Digitálnej Občianskej Výchovy, napríklad ochranou súkromia a bezpečnosťou, digitálnou identitou a pod. ► Oslavuje sa po celom svete. ► Deň zdravého digitálneho občianstva „Digital 5 a Day“. Kampaň, ktorej cieľom je podporiť digitálne zdravie a pohodu detí a tínedžerov počas dlhých letných prázdnin. Päť jednoduchých krokov. Uvádza užitočné tipy na podporu zdravého digitálneho občianstva u študentov. Cieľová skupina: materské školy, základné školy, nižšie a vyššie stredné školy. Zoskupuje niektoré z najlepších zdrojov, ktoré pomáhajú pedagógom hovoriť o digitálnej zodpovednosti a bezpečnosti online, ponúka nápady na študentské aktivity a dokonca aj stratégie na zapojenie rodičov. Študenti vytvárajú tutoriály alebo prezentácie odhalujúce bežné podvody a to, ako sa môžu ľudia chrániť. Takéto dni fungujú najlepšie, keď nadväzujú na existujúce školské kurikulum.	Národné centrum pre bezpečnejší internet Európska komisia Školy Rodičia nštitucionálni partneri: Rada Európy, ministerstvá národného školstva, úrady na ochranu údajov, ombudsmani a komisári pre práva detí.	Pomáha deťom a mládeži rozvíjať pozitívne praktiky, ako zostať online v bezpečí, zdravý a informovaný.

PODUJATIE (koncept)	PREHLAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAJINTERISOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
11. Univerzálny deň detí Pripomína výročie dátumov, keď Valné zhromaždenie OSN prijalo Deklaráciu a Dohovor o právach dieťaťa.	Oslavuje sa každoročne 20. novembra. Cieľom Univerzálného dňa detí je zlepšiť starostlivosť o deti na celom svete, podporovať a oslavovať práva detí a podporovať spolupatričnosť a povedomie medzi všetkými deťmi. Po celom svete sa koná široká škála podujatí v rôznych organizáciách, vrátane škôl, charitatívnych inštitúcií a pod. Obzvlášť vhodný pre programy Digitálnej Občianskej Výchovy. OSN ho opisuje ako „Zábavný deň s vážnym poslanstvom“. Deti majú možnosť prevziať vysokoprofilové úlohy v médiách, politike a športe, aby zvýšili povedomie o výzvach, ktorým deti čelia – vrátane digitálneho prostredia. Tieto prevzatia rolí a iné podujatia môžu byť zdieľané pomocou hashtagu #worldchildrensday.	V niektorých krajinách v partnerstve s UNICEF a ďalšími inštitucionálnymi partnermi. Prezentované aj na sociálnych sieťach.	Podporuje Dohovor o právach dieťaťa. Zvyšuje povedomie o starostlivosti o deti a o situácii detí na celom svete, ktoré zažili násilie vo forme zneužívania, vykorisťovania a diskriminácie. Je to príležitosť zopakovať nárok detí na základné práva zakotvené v medzinárodnej zmluve o ľudských právach z roku 1989 – Deklarácii práv dieťaťa.
12. Európsky Deň solidarity medzi generáciami	Podujatia a projekty zamerané na zvyšovanie povedomia o medzigeneračnej solidarite, spravodlivosti, začlenení a sociálnej spravodlivosti. Je to príležitosť sústrediť sa na programy digitálnej gramotnosti, ktoré spájajú starších a mladších ľudí, aby boli lepšie vybavení čeliť svojim životným výzvam a stali sa posilnenými „digitálnymi občanmi“ (digizens). Hodiny – od základov práce s počítačom až po online služby – vedú študenti-tutori (každý pre jedného seniora) a koordinuje ich učiteľ. Podujatie poskytuje starším ľuďom kompetencie potrebné na používanie nových technológií a schopnosť kontrolovať a bezpečne sa orientovať v online prostredí. Môže prebiehať prostredníctvom rôznych miestnych zainteresovaných strán, napríklad verejných internetových centier, mládežníckych a seniorských združení.	Verejné autority: ministerstvá zdravotníctva a sociálnych vecí, ministerstvá školstva a školy. Občianska spoločnosť a miestne zainteresované organizácie. Mládežnícke a seniorské združenia. Verejné internetové centrá. Súkromní aktéri: napríklad Poste Italiane, ktorá podporuje rovnaký prístup k svojim novým digitálnym službám, a Fondazione Mondo Digitale, ktorá podporuje šírenie nových technológií medzi tými, ktorí sú ohrození sociálnym a digitálnym vylúčením.	Solidarita a vzájomná podpora medzi generáciami. Príležitosti na inovatívne medzigeneračné vzdelávacie výmeny medzi seniormi a mladými dobrovoľníkmi, zamerané na rozvoj zručností a vedomostí posilnených digitálnych občanov. Podpora vekovej diversity vo viacerých oblastiach spoločnosti a väčšej medzigeneračnej spravodlivosti a sociálnej spravodlivosti.

PODUJATIE (koncept)	PREHLAD (ciele, témy, procesy, cieľové skupiny)	ZAINTERESOVANÉ STRANY (partneri)	PRIDANÁ HODNOTA V DIGITÁLNEJ OBČIANSKEJ VÝCHOVE (výstupy)
13. Týždeň tlače a médií www.clemi.fr/fr/semaine-presse-medias.html www.education.gouv.fr/cid127606/la-29e-semaine-de-la-presse-et-des-medias-dans-l-ecole-est-lancee.html	Učiteľia a žiaci sú počas tohto týždňa v kontakte s profesionálmi z oblasti spravodajských médií, kde sa učia čítať a interpretovať informácie a obrázky, rozvíjať kritické myslenie, formovať názory a budovať svoju občiansku identitu. Žiaci na druhom stupni základných a stredných škôlach sú pozývaní, aby vytvorili vlastné mediálne projekty – rozhlas, noviny, blog alebo online stránku – s cieľom budovať spoločné iniciatívy a realizovať aktivity. Podujatie je založené na medzipredmetovom prístupe k médiám a informáciám, vrátane online médií, tlače a slobody prejavu.	Clemi (Centre for Liaison between Teaching and Information Media) organizuje súťaž pod záštitou francúzskeho Ministerstva školstva. Vydavatelia tlače, audiovizuálne a digitálne médiá ponúkajú takmer milión novin, množstvo bezplatných online zdrojov a workshopy s novinármi. Každoročne sa zapája 1 750 mediálnych subjektov. Skupina La Poste je kľúčovým partnerom úspechu podujatia, pretože jej dcérska spoločnosť Viapost je zodpovedná za prípravu 44 000 balíkov pre školy.	Zvyšuje povedomie mladých ľudí o občianskych otázkach v médiách. Posilňuje hodnotu slobody prejavu a prístupu k informáciám. Poskytuje občanom schopnosť pochopiť funkcie médií a ďalších poskytovateľov informácií, kriticky hodnotiť ich obsah a robiť informované rozhodnutia ako používatelia aj tvorcovia mediálneho obsahu.

Časť 5: Zdrojové materiály

Zdroj 1: Karty Kompetencií pre demokratickú kultúru

Uznávanie ľudskej dôstojnosti a ľudských práv	Uznávanie kultúrnej rozmanitosti
Uznávanie demokracie, spravodlivosti, férovosti, rovnosti a princípu právneho štátu	Otvorenosť ku kultúrnej inakosti a k iným presvedčeniam, svetonázorom a praktikám
Rešpekt	Občianska angažovanosť
Tolerancia voči nejednoznačnosti	Zručnosti autonómneho vzdelávania
Analytické a kritické myslenie	Zručnosti počúvania a pozorovania
Empatia	Flexibilita a prispôsobivosť
Jazykové, komunikačné a viacjazyčné zručnosti	Zručnosti spolupráce
Zručnosti riešenia konfliktov	Poznanie a kritické pochopenie seba samého
Poznanie a kritické pochopenie jazyka a komunikácie	Poznanie a kritické pochopenie sveta

Zdroj 2: Definície Kariet kompetencií

Táto hodnota vychádza zo všeobecného presvedčenia, že každý človek má rovnakú hodnotu, rovnakú dôstojnosť, je oprávnený na rovnaký rešpekt, má nárok na rovnaký súbor ľudských práv a základných slobôd a podľa toho by sa s ním malo zaobchádzať.

Táto hodnota vychádza zo všeobecného presvedčenia, že iné kultúrne príslušnosti, kultúrna variabilita a rozmanitosť, ako aj pluralita perspektív, názorov a praktík by mali byť pozitívne vnímané, oceňované a vážené.

Tento súbor hodnôt vychádza zo všeobecného presvedčenia, že spoločnosti by mali fungovať a byť riadené prostredníctvom demokratických procesov, ktoré rešpektujú princípy spravodlivosti, férovosti, rovnosti a právneho štátu.

Tento postoj sa týka ľudí, ktorí sú vnímaní ako kultúrne odlišní od nás samých, alebo sa vzťahuje na presvedčenia, svetonázory a praktiky, ktoré sa odlišujú od vlastných. Zahŕňa citlivosť, zvedavosť a ochotu zapájať sa do interakcie s inými ľuďmi a perspektívami na svet.

Tento postoj pozostáva z pozitívneho hodnotenia a uznania niekoho alebo niečoho na základe úsudku, že má vnútornú dôležitosť, hodnotu alebo cenu. Rešpekt k ľuďom, ktorí sú vnímaní ako kultúrne odlišní, alebo ktorí majú odlišné presvedčenia, názory či praktiky, je nevyhnutný pre účinný medzikultúrny dialóg a kultúru demokracie.

Tento postoj sa týka komunity alebo sociálnej skupiny, ku ktorej človek patrí, a ktorá je väčšia než jeho bezprostredný okruh rodiny a priateľov. Zahŕňa pocit spolupatričnosti ku komunite, uvedomovanie si ostatných členov komunity, uvedomovanie si dôsledkov vlastných činov na týchto ľuďoch, solidaritu s ostatnými členmi a zmysel pre občiansku povinnosť voči komunite.

Tento postoj sa týka vlastných činov človeka. Zahŕňa reflexiu o vlastných činoch, formovanie úmyslov konať morálne vhodným spôsobom, svedomitú vykonávanie týchto činov a prevzatie zodpovednosti za ich dôsledky.

Tento postoj sa týka samého seba. Zahŕňa pozitívne presvedčenie o vlastnej schopnosti uskutočniť činy potrebné na dosiahnutie konkrétnych cieľov a dôveru v to, že človek dokáže porozumieť problémom, zvolí vhodné metódy na vykonanie úloh, úspešne prekonať prekážky a priniesť zmenu vo svete.

Tento postoj sa týka situácií, ktoré sú neisté a podliehajú viacerým, navzájom protichodným interpretáciám. Zahŕňa pozitívne hodnotenie takýchto situácií a schopnosť konštruktívne sa s nimi vysporiadať.

Tieto zručnosti sú potrebné na sledovanie, organizovanie a hodnotenie vlastného učenia sa v súlade s vlastnými potrebami, samostatným spôsobom a bez vonkajších podnetov od iných.

Tieto zručnosti sú potrebné na analýzu, hodnotenie a formulovanie úsudkov o akomkoľvek type materiálu (napr. texty, argumenty, interpretácie, problémy, udalosti, skúsenosti) systematickým a logickým spôsobom.

Tieto zručnosti sú potrebné na všímanie si a porozumenie tomu, čo je povedané a ako je to povedané, ako aj na vnímanie a porozumenie neverbálneho správania iných ľudí.

Tieto zručnosti sú potrebné na prispôsobenie a regulovanie vlastných myšlienok, pocitov alebo správania tak, aby človek dokázal efektívne a primerane reagovať na nové kontexty a situácie.

Tieto zručnosti sú potrebné na efektívnu a primeranú komunikáciu s ľuďmi hovoriacimi rovnakým alebo iným jazykom a na schopnosť pôsobiť ako mediátor medzi hovoriacimi rôznych jazykov.

Tieto zručnosti sú potrebné na úspešnú účasť s inými v spoločných aktivitách, úlohách a projektoch, a na povzbudzovanie ostatných ku spolupráci tak, aby bolo možné dosiahnuť skupinové ciele.

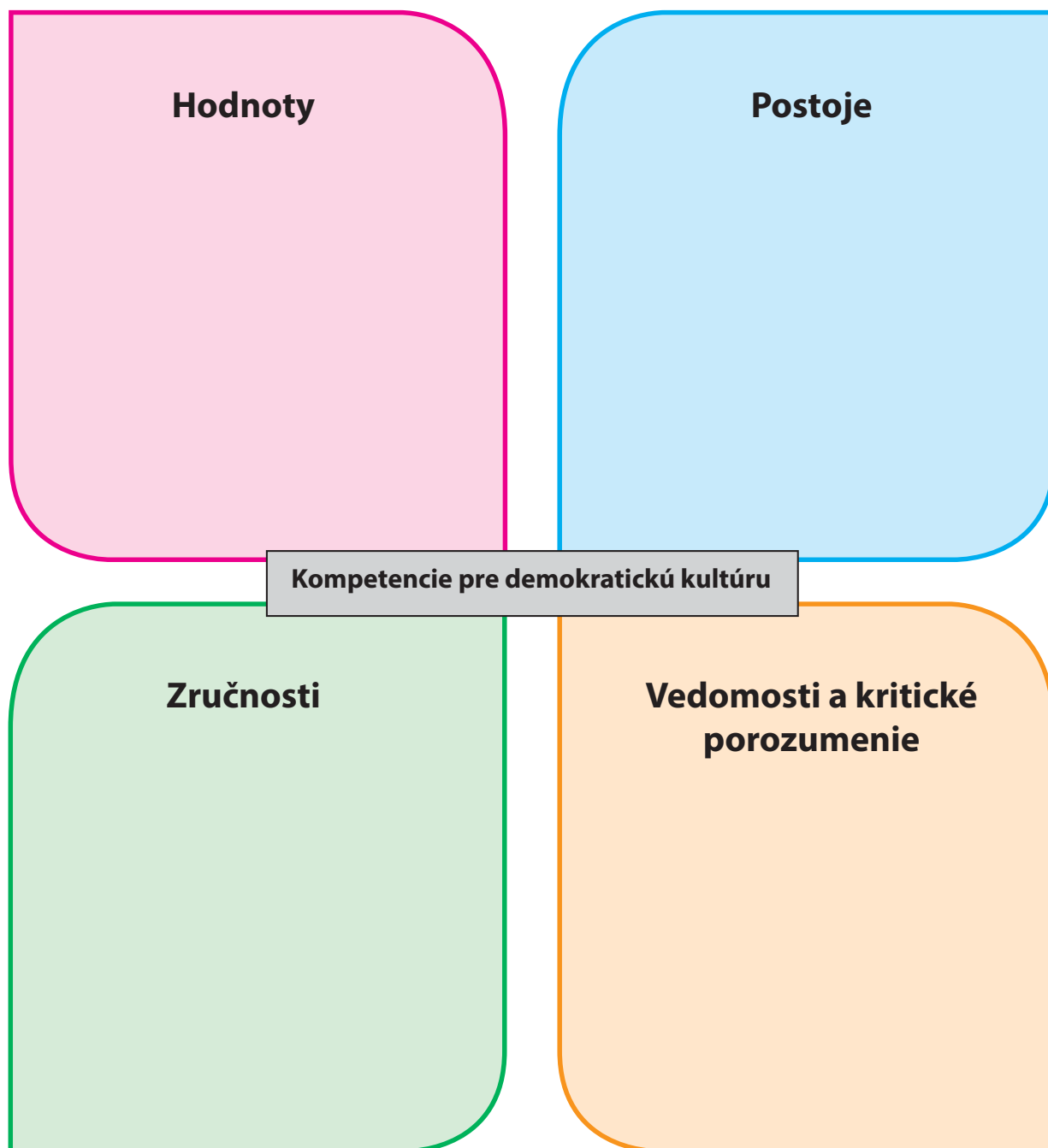
Tieto zručnosti sú potrebné na riešenie, zvládanie a urovnávanie konfliktov mierovou cestou, a to tak, že sa zúčastnené strany vedú k optimálnym riešeniam, ktoré sú prijateľné pre všetky strany.

Toto zahŕňa poznanie a kritické porozumenie vlastným myšlienkam, presvedčeniam, pocitom a motiváciám, ako aj vlastnej kultúrnej príslušnosti a perspektívy na svet.

Toto zahŕňa poznanie a kritické porozumenie spoločensky vhodným verbálnym a neverbálnym komunikačným konvenciam, ktoré fungujú v jazyku (jazykov), ktorým človek hovorí, účinkom, aké môžu mať rôzne štýly komunikácie na iných ľudí, a spôsobu, akým každý jazyk jedinečne vyjadruje kultúrne zdieľané významy.

Toto zahŕňa rozsiahle a komplexné poznanie a kritické porozumenie v rôznych oblastiach vrátane politiky, práva, ľudských práv, kultúry, kultúr, náboženstiev, histórie, médií, ekonomík, životného prostredia a udržateľnosti.

Zdroj 3: "Motýl" Kompetencií pre demokratickú kultúru (prázdny)

Zdroj 4: Dotazník

Spomeňte si na čas, keď ste:

- ▶ boli vylúčený alebo vynechaný
- ▶ premárnili príležitosť učiť sa
- ▶ nerozmýšľali sami za seba
- ▶ vcítili sa do kože iného človeka
- ▶ boli v ohrození alebo nebezpečenstve
- ▶ predstierali, že ste niekto iný
- ▶ urobili niečo pozitívne pre svoju komunitu
- ▶ postavili sa za svoje práva
- ▶ mali pocit, že vaše súkromie bolo narušené
- ▶ stali sa obeťou podvodu

Zdroj 5: 10 oblastí digitálního občianstva

- ▶ přístup a začlenění
- ▶ učení se a kreativita
- ▶ mediální a informační gramotnost
- ▶ etika a empatie
- ▶ zdraví a pohoda
- ▶ digitální přítomnost a komunikace
- ▶ aktivní účast
- ▶ práva a povinnosti
- ▶ soukromí a bezpečnost
- ▶ spotřebitelská gramotnost

Zdroj 6: Karty Digitálnych oblastí

Prístup a začlenenie	Učenie sa a kreativita
Mediálna a informačná gramotnosť	Etika a empatia
Zdravie a pohoda	Digitálna prítomnosť a komunikácia
Aktívna účasť	Práva a povinnosti
Súkromie a bezpečnosť	Spotrebiteľská gramotnosť

Zdroj 7: Karty s Témami digitálnych oblastí

Softvér pre ľudí so zdravotným znevýhodnením	Masívne online otvorené kurzy (MOOC)
Falošné správy a konšpiračné teórie	Nenávistné prejavy
Nahrávanie selfie fotografií	Digitálna stopa
E-mail miestnemu zástupcovi	Sampling hudby
Spam, phishing, vírusy a malvér	Nakupovanie online

Zdroj 8: Prípadové štúdie

Prípadová štúdia 1

Edgemirror™ je vedúca spoločnosť v IT sektore. Vlastní najpoužívanejší vyhľadávač, najpoužívanejšiu e-mailovú službu a hlavné sociálne siete. Spúšťa nové zariadenie, ktoré umožňuje používateľovi mať vlastného asistenta umelej inteligencie „Cassandra“. Táto technológia je založená na skenovaní a analýze celej databázy používateľových interakcií prostredníctvom sociálnych médií, okamžitých správ a e-mailových výmen. Vďaka ich kompletnému skenovaniu je Cassandra schopná napodobniť správanie svojho majiteľa a odpovedať na e-maily, spravovať kalendár a dokonca aj telefonovať.

Je toto úplne nemožný scenár?

Podľa vášho názoru, bolo by to užitočné?

Je to desivá a riziková situácia? Prečo?

Aké sú najdesivejšie dôsledky pre súkromie?

Prípadová štúdia 2

Predstavte si budúcnosť, v ktorej zariadenia ako osobné počítače, smartfóny a tablety už nebudú potrebné: je to tu! Edgemirror™ vyvinul technológiu, ktorá posúva cloud computing na ďalšiu úroveň. Nainštalujte si do oka nový retina-viewer a získajte prístup k svojmu cloudovému zariadeniu kdekoľvek a kedykoľvek. Tento zobrazovač premietne používateľské rozhranie do vášho nervového systému a umožní vám interagovať pomocou hlasových príkazov alebo manuálneho rozhrania. Počítač, smartfón a všetky zariadenia, ktoré potrebujete... všetko je vo vašej hlave!

Je toto úplne nemožný scenár?

Podľa vášho názoru, bolo by to užitočné?

Je to desivá a riziková situácia? Prečo?

Aké sú najdesivejšie dôsledky pre súkromie?

Prípadová štúdia 3

Predstavte si, že všetky vlády sveta sa spojili v boji proti vojne a terorizmu a rozhodli sa spolupracovať so všetkými IT spoločnosťami na vytvorení siete dohľadu. Sieť sa volá PANOPTICUM a umožňuje orgánom získať prístup k vašim zariadeniam, účtom a hardvéru, aby mohli získať vaše informácie a polohu, zaznamenávať zvuk a obraz v reálnom čase a omnoho viac. Svet je teraz dokonale bezpečný, nie?

Je toto úplne nemožný scenár?

Podľa vášho názoru, bolo by to užitočné?

Je to desivá a riziková situácia? Prečo?

Aké sú najdesivejšie dôsledky pre súkromie?

Prípadová štúdia 4

Zdravotné problémy už nie sú žiadnym problémom. Vďaka úplne novému diagnostickému čipu od Edgemirror™ si môžete do tela nainštalovať sadu čipov, ktoré budú neustále monitorovať vaše telo a upozornia vás, ak sa objavia nejaké problémy. Môžete ich nainštalovať aj svojim rodinným príslušníkom, aby ste mohli sledovať starších ľudí alebo malé deti, vidieť to, čo vidia oni, počuť to, čo počujú oni, a odosielať tieto informácie vášmu lekárovi s cieľom mať 100 % presnú diagnózu v reálnom čase.

Je toto úplne nemožný scenár?

Podľa vášho názoru, bolo by to užitočné?

Je to desivá a riziková situácia? Prečo?

Aké sú najdesivejšie dôsledky pre súkromie?

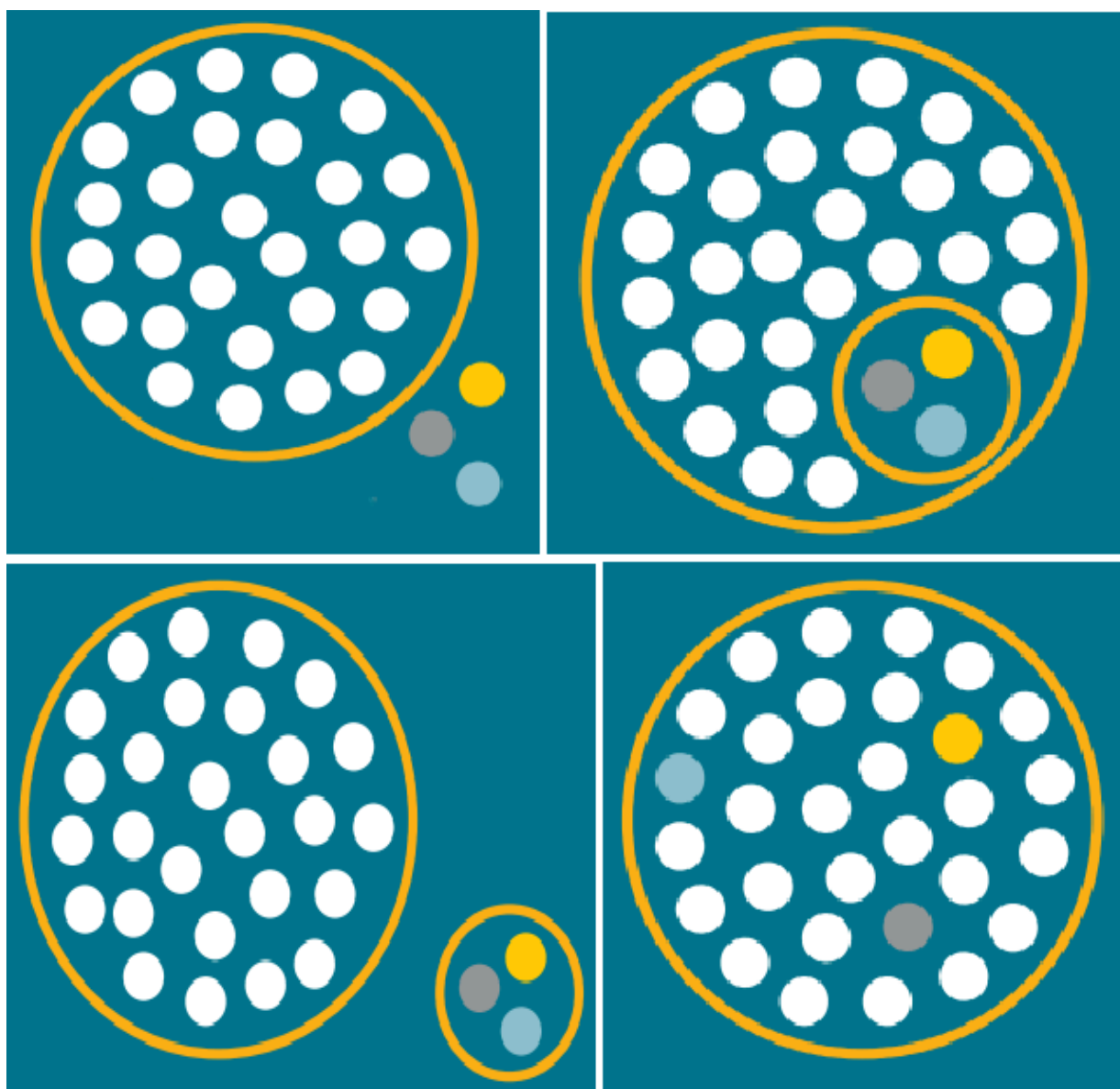
Zdroj 9: Deti so zdravotným znevýhodnením

Štyri modely vzdelávania detí so zdravotným znevýhodnením:

- ▶ **Vylúčenie** nastáva vtedy, keď sú žiaci priamo alebo nepriamo vylúčení alebo im je odopretý prístup ku vzdelávaniu v akejkoľvek forme.
- ▶ **Segregácia** nastáva vtedy, keď sa vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením poskytuje v oddelených prostrediach, ktoré sú navrhnuté alebo využívané na riešenie konkrétneho alebo viacerých postihnutí, v izolácii od žiakov bez zdravotného znevýhodnenia.
- ▶ **Integrácia** je proces umiestňovania osôb so zdravotným znevýhodnením do existujúcich bežných vzdelávacích inštitúcií, pokiaľ sa dokážu prispôsobiť štandardizovaným požiadavkám týchto inštitúcií.
- ▶ **Začlenenie** zahŕňa proces systémovej reformy, ktorý stelesňuje zmeny a úpravy v obsahu, vyučovacích metódach, prístupoch, štruktúrach a stratégiách vo vzdelávaní na prekonanie bariér. Jej víziou je poskytnúť všetkým žiakom príslušného vekového rozmedzia spravodlivú a participatívnu vzdelávaciu skúsenosť a prostredie, ktoré najlepšie zodpovedá ich požiadavkám a preferenciám.

Zdroj: https://alana.org.br/wpcontent/uploads/2016/12/A_Summary_of_the_evidence_on_inclusive_education.pdf

Zdroj 10: Diagramy o Začlenení-Vylúčení

Zdroj: https://alana.org.br/wp-content/uploads/2016/12/A_Summary_of_the_evidence_on_inclusive_education.pdf

Zdroj 11: Dotazník o Digitálnej stope

	Čo robím s technológiami	Kolko krát denne kontrolujem svoje zariadenia	Priemerný čas strávený s technológiami
Ranná rutina			
Ráno			
Obedná pauza			
Poobedie			
Podvečer			
Večera			
Večer			
Spánková rutina			

Kolkokrát denne kontrolujem svoje zariadenia?

Kolkokrát týždenne kontrolujem svoje zariadenia?

Priemerný čas strávený s technológiou denne?

Priemerný čas strávený s technológiou týždenne?

Zdroj 12: Vyhlásenia Súhlasím/Nesúhlasím

- ▶ Mám jednu e-mailovú adresu
- ▶ Mám viac ako jednu e-mailovú adresu
- ▶ Mám účet na Facebooku
- ▶ Mám účet na Twitteri
- ▶ Nakúpil(a) som online v jednom internetovom obchode
- ▶ Nakúpil(a) som online v dvoch internetových obchodoch
- ▶ Nakúpil(a) som online v troch internetových obchodoch
- ▶ Mám WhatsApp
- ▶ Mám Telegram
- ▶ Nahral(a) som video na YouTube alebo Vimeo
- ▶ Nahral(a) som video cez instant messaging
- ▶ Nahral(a) som obrázok online
- ▶ Nahral(a) som obrázok online cez instant messaging
- ▶ Keď si vygooglim svoje meno, vidím svoje fotografie

Zdroj 13: Šablóna Školskej politiky

Úvodné vyhlásenie

O čom je táto politika? Čo sa ňou má dosiahnuť?

Definícia

Čo rozumiete pod pojmom Digitálna Občianska Výchova?

Odôvodnenie

Prečo si myslíte, že je Digitálna Občianska Výchova dôležitá?

Rozsah

Na ktoré skupiny ľudí sa vaša politika vzťahuje? Na ktoré časti školy, školské aktivity alebo aspekty školského života sa vzťahuje?

Ciele

Aké sú hlavné ciele vašej politiky?

Výsledky

Aké pozorovateľné zmeny očakávate, že politika prinesie?

Realizácia

Aké stratégie alebo mechanizmy sa použijú na dosiahnutie týchto výsledkov?

Implementácia

Ako sa bude politika vykonávať?

Úlohy a zodpovednosti

Kto bude zodpovedný za vykonávanie politiky? Aké budú ich jednotlivé úlohy? (napr. školská rada, riaditeľ školy, vedenie, zodpovedné osoby za ochranu údajov alebo digitálni poradcovia, učitelia, ostatní zamestnanci, študenti, rodičia/opatrovatelia, externí partneri, subdodávatelia)

Dátumy

Kedy politika nadobudne účinnosť? Kedy sa bude prehodnocovať?

Monitorovanie, hodnotenie a revízia

Ako sa bude politika monitorovať? Ako sa bude hodnotiť? Ako sa bude revidovať?

Súvisiace politiky

S ktorými ďalšími školskými politikami súvisí a ako?

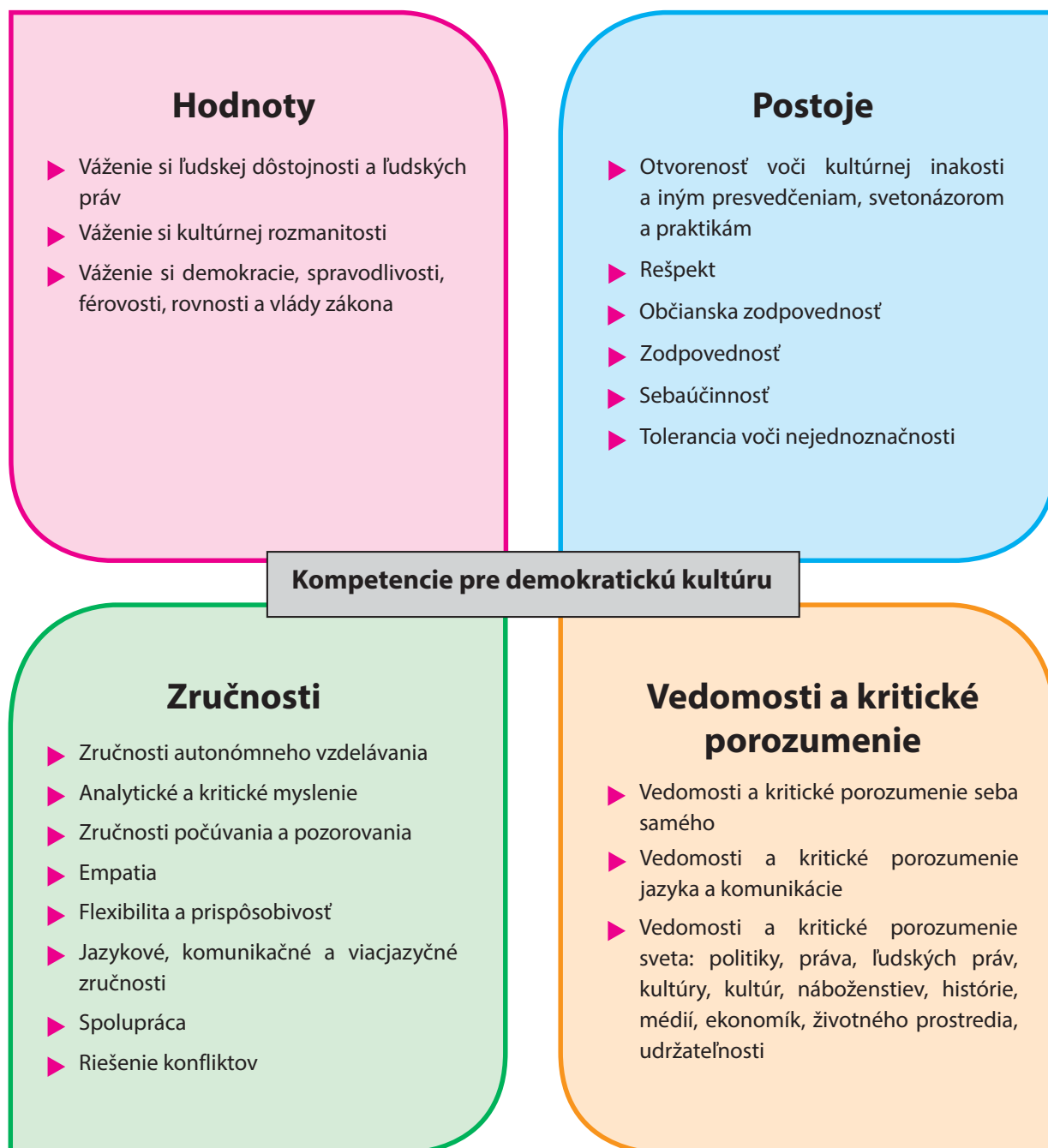
Podporné dokumenty

S ktorými ďalšími dokumentmi súvisí, napr. národné kurikulum, usmernenia?

Zdroj 14: Šablóna Akčného plánu

Akčný plán pre Digitálnu Občiansku Výchovu					
Odporúčania:					
Ciele:					
Čas:					
CIELE	AKTIVITY	ČASOVÝ HARMONOGRAM	ZODPOVEDNOSTI	ZDROJE	MONITORING A HODNOTENIE
Čo chcete dosiahnuť?	Aké sú kľúčové aktivity, ktoré prinesú výsledky?	Kedy sa uskutoční každá aktivita?	Kto bude zodpovedný za jednotlivé aktivity? Kto ďalší sa potrebuje zapojiť?	Aké zdroje budete potrebovať?	Ako budete merať výsledky a vedieť, že ste uspeli?

Zdroj 15: "Motýl" (vyplnený)

Zdroj 16: Index pre Digitálnu Občiansku Výchovu

Prístup a začlenenie

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Učenie sa a kreativita

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Mediálna a informačná gramotnosť

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Etika a empatia

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Zdravie a pohoda

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Digitálna prítomnosť a komunikácia

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Aktívna účasť

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Práva a povinnosti

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Súkromie a bezpečnosť

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Spotrebiteľská gramotnosť

	Žiadne	Nízke	Dobré	Výborné
Moje osobné porozumenie oblastiam				
Moja osobná kompetencia ohľadne oblastí				
Kompetencia študentov na mojej škole ohľadne oblastí				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí na mojej škole				
Kvalita zabezpečeného vzdelania ohľadne oblastí v mojej triede				

Zdroj 17: Šablóna pre Vzdelávaciu aktivitu

Názov	
Čas	
Úroveň	
Cieľ	
Popis	
Výsledky	
Pomôcky	
Postup	
Záver	

Zdroj 18: Mapovanie problémov digitálneho občianstva v škole

Mapovanie problémov digitálneho občianstva v škole

O autoroch

Pascale Raulin-Serrier má postgraduálne vzdelanie v oblasti práva Európskych spoločenstiev a pôsobila ako manažérka pre medzinárodné záležitosti v programoch Európskej únie v Európe a Egypte. V roku 2005 sa pridala k francúzskemu úradu na ochranu osobných údajov (CNIL) a odvtedy sa venuje európskym a medzinárodným záležitostiam so špecializáciou na vzdelávanie v oblasti digitálneho súkromia. Ako koordinátorka medzinárodnej pracovnej skupiny siete regulátorov pokrývajúcej 60 krajín sa venuje rozvoju národných a medzinárodných rámcov a usmernení v oblasti budovania kapacít v ochrane súkromia a stratégiám obrany práv dieťaťa v digitálnom prostredí. Pascale tiež pôsobí ako expertka Rady Európy pre program Digitálna Občianska Výchova.

Alessandro Soriani má doktorát z pedagogických vied a štúdií informačných a komunikačných technológií. Pôsobí ako vedecký pracovník a hostujúci profesor na Katedre pedagogických štúdií Univerzity v Bologni. Jeho výskumné záujmy siahajú od skúmania toho, ako technológie menia vzdelávacie vzťahy, cez pedagogické hodnoty videohier, až po digitálnu občiansku výchovu a inkluzívne vzdelávanie. Tiež pracuje ako školiteľ a pedagogický konzultant pre európske projekty a pre projekt Digitálna Občianska Výchova Rady Európy.

Olena Styslavska je školiteľka učiteľov a vzdelávacia konzultantka v oblasti demokratického občianstva, ľudských práv a interkultúrneho vzdelávania. Vyvinula, koordinovala a realizovala národné a medzinárodné školiace programy pre poľské ministerstvo školstva, Poľské centrum rozvoja vzdelávania, Nadáciu Vzdelávanie pre demokraciu, Nadáciu Vzdelávateľ, Spoločenstvo demokracií, Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva, Európske Wergeland centrum a Radu Európy. Má praktické skúsenosti vo formálnom, neformálnom aj informálnom vzdelávaní na rôznych úrovniach naprieč Európou. Olena je presvedčená, že vzdelávanie môže urobiť svet lepším miestom.

Vitor Tomé je konzultant mediálnej gramotnosti a novinár, prednáša na Autonómnej univerzite v Lisabone a pôsobí ako výskumník na Lisabonskom univerzitnom inštitúte. Bol zapojený do mnohých medzinárodných projektov a iniciatív spojených so žurnalistikou, mediálnou gramotnosťou, digitálnou občianskou výchovou a ľudskými právami.

O editorovi

Ted Huddleston je medzinárodný konzultant v oblasti občianstva a občianskej výchovy a spolupracovník organizácie Young Citizens (UK). Má bohatú publikačnú činnosť v oblasti demokratického občianstva a vzdelávania v oblasti ľudských práv a skúsenosti s odborným vzdelávaním a konzultáciami v rôznych krajinách Európy a Blízkeho východu. Spolupracoval s British Council, Radou Európy, Európskym Wergeland centrom, Sieťou európskych nadácií, miestnymi ministerstvami a mimovládnyimi organizáciami.

Obchodní zástupcovia pre publikácie Rady Európy Agents de vente des publications du Conseil de l'Europe

BELGIUM/BELGIQUE

La Librairie Européenne -
The European Bookshop
Rue de l'Orme, 1
BE-1040 BRUXELLES
Tel.: + 32 (0)2 231 04 35
Fax: + 32 (0)2 735 08 60
E-mail: info@libeurop.eu
<http://www.libeurop.be>

Jean De Lannoy/DL Services
c/o Michot Warehouses
Bergense steenweg 77
Chaussée de Mons
BE-1600 SINT PIETERS LEEUW
Fax: + 32 (0)2 706 52 27
E-mail: jean.de.lannoy@dl-servi.com
<http://www.jean-de-lannoy.be>

CANADA

Renouf Publishing Co. Ltd.
22-1010 Polytek Street
CDN-OTTAWA, ONT K1J 9J1
Tel.: + 1 613 745 2665
Fax: + 1 613 745 7660
Toll-Free Tel.: (866) 767-6766
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
<http://www.renoufbooks.com>

CROATIA/CROATIE

Robert's Plus d.o.o.
Marasovičeva 67
HR-21000 SPLIT
Tel.: + 385 21 315 800, 801, 802, 803
Fax: + 385 21 315 804
E-mail: robertsplus@robertsplus.hr

CZECH REPUBLIC/ RÉPUBLIQUE TCHÈQUE

Suweco CZ, s.r.o.
Klecakova 347
CZ-180 21 PRAHA 9
Tel.: + 420 2 424 59 204
Fax: + 420 2 848 21 646
E-mail: import@suweco.cz
<http://www.suweco.cz>

DENMARK/DANEMARK

GAD
Vimmelskafte 32
DK-1161 KØBENHAVN K
Tel.: + 45 77 66 60 00
Fax: + 45 77 66 60 01
E-mail: reception@gad.dk
<http://www.gad.dk>

FINLAND/FINLANDE

Akateeminen Kirjakauppa
PO Box 128
Keskuskatu 1
FI-00100 HELSINKI
Tel.: + 358 (0)9 121 4430
Fax: + 358 (0)9 121 4242
E-mail: akatilau@akateeminen.com
<http://www.akateeminen.com>

FRANCE

Please contact directly /
Merci de contacter directement
Council of Europe Publishing
Éditions du Conseil de l'Europe
F-67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81
Fax: + 33 (0)3 88 41 39 10
E-mail: publishing@coe.int
<http://book.coe.int>

Librairie Kléber

1, rue des Francs-Bourgeois
F-67000 STRASBOURG
Tel.: + 33 (0)3 88 15 78 88
Fax: + 33 (0)3 88 15 78 80
E-mail: librairie-kleber@coe.int
<http://www.librairie-kleber.com>

NORWAY/NORVÈGE

Akademika
Postboks 84 Blindern
NO-0314 OSLO
Tel.: + 47 2 218 8100
Fax: + 47 2 218 8103
E-mail: support@akademika.no
<http://www.akademika.no>

POLAND/POLOGNE

Ars Polona JSC
25 Obroncow Street
PL-03-933 WARSZAWA
Tel.: + 48 (0)22 509 86 00
Fax: + 48 (0)22 509 86 10
E-mail: arspolona@arspolona.com.pl
<http://www.arspolona.com.p>

PORTUGAL

Marka Lda
Rua dos Correeiros 61-3
PT-1100-162 LISBOA
Tel: 351 21 3224040
Fax: 351 21 3224044
E mail: apoio.clientes@marka.pt
www.marka.pt

RUSSIAN FEDERATION/ FÉDÉRATION DE RUSSIE

Ves Mir
17b, Butlerova ul. - Office 338
RU-117342 MOSCOW
Tel.: + 7 495 739 0971
Fax: + 7 495 739 0971
E-mail: orders@vesmirbooks.ru
<http://www.vesmirbooks.ru>

SWITZERLAND/SUISSE

Planetis Sàrl
16, chemin des Pins
CH-1273 ARZIER
Tel.: + 41 22 366 51 77
Fax: + 41 22 366 51 78
E-mail: info@planetis.ch

TAIWAN

Tycoon Information Inc.
5th Floor, No. 500, Chang-Chun Road
Taipei, Taiwan
Tel: 886-2-8712 8886
Fax: 886-2-8712 4747, 8712 4777
E-mail: info@tycoon-info.com.tw
orders@tycoon-info.com.tw

UNITED KINGDOM/ROYAUME-UNI

The Stationery Office Ltd
PO Box 29
GB-NORWICH NR3 1GN
Tel.: + 44 (0)870 600 5522
Fax: + 44 (0)870 600 5533
E-mail: book.enquiries@tso.co.uk
<http://www.tsoshop.co.uk>

UNITED STATES and CANADA/ ÉTATS-UNIS et CANADA

Manhattan Publishing Co
670 White Plains Road
USA-10583 SCARSDALE, NY
Tel: + 1 914 472 4650
Fax: + 1 914 472 4316
E-mail: coe@manhattanpublishing.com
<http://www.manhattanpublishing.com>

Vydavateľstvo Rady Európy

F-67075 STRASBURG Cedex

Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81 – Fax: + 33 (0)3 88 41 39 10 – E-mail: publishing@coe.int – Web: <http://book.coe.int>

Rada Európy už viac ako štvrtstoročie chráni digitálne práva detí a podporuje príležitosti pre ich vzdelávací a kultúrny rozvoj v digitálnom prostredí. V poslednom období sa zameriava najmä na iniciatívy, ktorých cieľom je posilniť deti ako „aktívnych digitálnych občanov“, pričom vychádza z rámca kompetencií pre demokratickú kultúru Rady Európy. Referenčný rámec si kladie za cieľ pripraviť občanov na „život spolu ako seberovní v kultúrne rozmanitých demokratických spoločnostiach“.

V roku 2016 Spoločný výbor pre vzdelávaciu politiku a prax Rady Európy spustil nový medzivládny projekt s názvom Digitálna Občianska Výchova. Cieľom projektu je nanovo určiť úlohu vzdelávania tak, aby deťom a mladým ľuďom umožnilo získať kompetencie potrebné na aktívnu a zodpovednú účasť v demokratickej spoločnosti ako digitálni občania – v online aj offline prostredí.

Táto publikácia je dielom nasledujúcich členov expertnej skupiny pre Digitálnu občiansku výchovu: Pascale Raulin-Serrier (Francúzsko), Alessandro Soriani (Taliansko), Olena Styslavská (Poľsko), Vitor Tomé (Portugalsko) a bola editovaná Tedom Huddlestonom (Spojené kráľovstvo).

www.coe.int/dce

www.coe.int

Rada Európy je popredná organizácia pre ľudské práva na kontinente. Tvorí ju 47 členských štátov vrátane všetkých členských štátov Európskej únie.

Všetky členské štáty Rady Európy podpísali Európsky dohovor o ľudských právach – zmluvu, ktorej cieľom je chrániť ľudské práva, demokraciu a právny štát.

Dodržiavanie Dohovoru v členských štátoch dohliada Európsky súd pre ľudské práva.

<http://book.coe.int>
ISBN 978-92-871-8981-3
€49/US\$98